

SZAKDOLGOZAT

Benedek Viktória

Turizmus-vendéglátás szak

Gödöllő

2023

MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Szent István Campus
Turizmus-vendéglátás szak

A turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében

Belső konzulens: **Dr. habil Ritter Krisztián**
egyetemi docens

Készítette: **Benedek Viktória**
WSKFG8
nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdálkodás Intézet
Fenntartható Turizmus Tanszék

Gödöllő

2023

TARTALOMJEGYZÉK

1 Bevezetés.....	4
2 Szakirodalmi áttekintés	6
2.1 A területfejlesztés elmélete.....	6
2.1.1 A területfejlesztés, mint fogalom	6
2.1.2 A területfejlesztés céljai, és feladatai.....	7
2.1.3 A regionális politika az Unióban	11
2.1.4 Magyarország területfejlesztési koncepciója	14
2.2 A településfejlesztés elmélete.....	15
2.2.1 A településfejlesztés, mint fogalom	15
2.2.2 A településfejlesztés feladatai.....	17
2.2.3 A településfejlesztés eszközei.....	17
2.2.4 A településfejlesztés stratégiája	18
2.2.5 A terület és településfejlesztés kapcsolata	19
2.3 A turizmus elmélete.....	20
2.4 A turizmus tendenciái.....	24
2.5 Covid hatása a turizmusra.....	30
3 Saját kutatás	32
3.1 Anyag és módszer.....	32
3.2 A vizsgálat helyszínének bemutatása - Szolnok városa turisztikai szemszögből	33
3.2.1 Szolnok városának általános áttekintése.....	33
3.2.2 Szolnok, turisztikai adottságai	35
3.2.3 Szolnok város szálláshelyei	36
3.2.4 Szolnok vendéglátó-egységei	39

3.2.5	Szolnok város rendezvényei	42
3.2.6	Szolnok város sportturizmusa	44
3.2.7	Szolnok város településfejlesztési terve.....	44
3.3	A primer kutatás eredményei.....	47
3.3.1	Önkéntes kérdőív a szolnoki lakosok részére	47
3.3.2	Önkéntes kérdőív nem szolnoki lakosok részére	55
3.3.3	Az interjúk eredményének ismertetése	64
4	Következtetések és javaslatok.....	75
5	Összefoglalás.....	78
6	Irodalomjegyzék.....	80
7	Mellékletek:.....	87
8	Függelékek:	105

1 BEVEZETÉS

A szakdolgozatom témája a turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében. Témaválasztásom szempontjából fontosnak tartottam, hogy egy olyan településről írjak, amellyel kapcsolatban személyes érintettségem és tapasztalatom van. Ezért is döntöttem szülővárosom és lakóhelyem, Szolnok mellett. Életem 23 éve alatt sok tudást és tapasztalatot szereztem Jász-Nagykun-Szolnok megye székhelyéről. Végig követhettem a város fejlődését, szépülését, valamint kihasználhattam az újdonságok adta lehetőségeket, amiket Szolnok nyújt. Helyi lakosként azonban azzal is szembesülnöm kellett, hogy bármennyire is szeretem személy szerint a várost, turizmus szempontjából nem tartozik a legmeghatározóbb desztinációk közé annak ellenére, hogy véleményem szerint jelentős potenciál van benne.

A város nagyon sok olyan adottsággal rendelkezik, melyeknek megfelelő kihasználása segíteni tudná abban, hogy turisztikailag is fellendüljön. Az évek óta tartó fejlesztések azonban egyelőre nem elegendőek ahhoz, hogy több turistát vonzzanak, és így a város jelentősebb bevételre tegyen szert. Fontos a téma, hiszen Magyarországon a turizmus egy meghatározó és dinamikusan fejlődő ágazat, melyet a Covid járvány remélhetőleg csak rövid időre vetett vissza. A belföldi turizmus napjainkban történő erősödése, az elmúlt időszak mutatói arra engednek következtetni, hogy ez az ágazat a közeljövőben is meghatározó lesz.

A KSH adatai szerint az idegenforgalom közvetlen hozzájárulása a gazdasághoz a Covid előtt (2018) a GDP 6,8%-a, közvetett hatásokkal együtt járó hozzájárulás pedig a GDP 10,7%-a. Az idegenforgalmi ágazatban foglalkoztatottak száma 428 ezer fő, ebből a foglalkoztatási lehetőségek 10,0%-át közvetlenül a turizmus, a nemzetgazdasági foglalkoztatási lehetőségek, 13,2%-át közvetetten és közvetlenül is a turizmus hozza létre (Magyar Turisztikai Ügynökség-MTÜ, 2018).

Sajnos az elmúlt években a pandémia, és az ezzel járó korlátozások a turizmus tekintetében ország- és világszerte is hatalmas mértékű bevételkiesést, visszaesést okoztak, viszont pont ilyenkor gondolnám azt, hogy érdemes megkérdezni a helyi lakosokat és a más városokban élő lakosokat is, hogy mi az, amit esetleg várnának Szolnoktól, mi az, amire kíváncsiak lennének, milyen igényeik vannak, mint turista.

Dolgozatom témája éppen ezért is fontos és időszerű, hiszen a jelenlegi helyzet megnehezíti a turizmus fejlődését és fejlesztését, viszont a későbbiekben segítséget nyújthat az, ha feltérképezzük a helyi és nem helyi lakosok igényeit. Mit tartanak fontosnak, amikor kiválasztják utazásuk desztinációját? Ehhez meg kell vizsgálnunk azt, hogy milyen

szolgáltatásokat vennének igénybe, és milyen fejlesztéseket szeretnének látni Szolnok turizmusában.

Szakdolgozatom első felében a terület-és településfejlesztésről, turizmusról, valamint az ezekkel kapcsolatos fejlesztési tervekről és stratégiákról fogok írni általánosságban, majd pedig bemutatom Szolnok városát turisztikai szemszögből. Ismertetem továbbá a település fejlesztési tervét és a turisztikai stratégiáját.

A dolgozat második felében, szekunder kutatásom, illetve a primer interjúk és kérdőívek segítségével kapott eredményeimet, és azokból levont következtetéseimet írom le. Célom megtudni azt, hogy a városmarketing fejlesztési és turisztikai osztály, valamint egyes szállodák hogyan látják a települést, elsősorban turisztikai szempontból, mik az erősségek és gyengeségek a városban. A kérdőívek segítségével pedig a helyi lakosok és a turisztikai célközönség véleményére, segítségére, és igényeire vagyok kíváncsi: mit szeretnének, hogy fejlesszenek a városban, mik azok a főbb attrakciók, amiket szívesen látogatnak / látogatnának, milyen szolgáltatásokra lenne még igényük?

2 SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1 A területfejlesztés elmélete

A témám megközelítéséhez elengedhetetlen, hogy a fejlesztéseket egészen a nagyobb egységektől haladva közelítsem meg, hiszen így kaphatok átfogó képet egy kisebb település előrehaladásának mértékéről. Így elsőként a területfejlesztés felől közelítem meg a témám.

2.1.1 A területfejlesztés, mint fogalom

Manapság a területfejlesztés igen gyakran használt szakkifejezéssé nőtte ki magát. Az elmúlt években hol az európai uniós csatlakozással kapcsolatban, hol a hazai városok és kistérségek közötti fejlettségi különbségekkel kapcsolatban találkozhattunk vele. A gyakran használatos szakkifejezésekhez hasonlóan, mind a köznyelv, a sajtó, sőt egy-egy esetben még a hazai jogszabályok is különböző formában hivatkoznak a területfejlesztés fogalmára. Ebben az is szerepet játszik, hogy gyakran találkozunk a területfejlesztés fogalmához hasonló, vagy kapcsolódó szakkifejezésekkel. Ilyenek például, a területpolitika, a vidékfejlesztés vagy a regionális politika.

„A területfejlesztés figyeli és értékeli a társadalmi, gazdasági és környezeti, területi folyamatokat, meghatározza a szükséges beavatkozási irányokat, a rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célokat, koncepciókat és intézkedéseket összehangolja és a fejlesztési programok során érvényesíti azokat, az egyéb ágazati döntésekben” (Perger, 2006, 7. o.).

A területfejlesztés a gyakorlatban az 1950-es 60-as években vált közfeladattá a fejlettebb európai országok politikájában és közigazgatásában, majd csak ezután nyert polgárjogot. Kezdetben a területfejlesztés csak a legnagyobb problémákkal foglalkozott a súlyosan elmaradott vidéki területeken, és állami közbenjárással próbálta mozgósítani a termelési tényezőket (főleg az ipart), a kedvezményezett területek felé. Azonban az állami irányításban még ekkor sem volt önálló rendszer a területfejlesztés, bár már megjelentek az első területfejlesztéssel foglalkozó kormányzati intézmények, feladatukat még mindig valamilyen gazdasági, ipari vagy pénzügyminisztérium látta el (Kovács et al., 2008).

Az 1970-es évektől kezdődően további területek kerültek válságos helyzetbe. Nöttek a területi feszültségek, mivel egyre többen elégedetlenkedtek a kedvezőtlen területi adottságok és különbségek miatt. 1972-ben hosszas előkészületek és egyeztetés után végül a párizsi csúcstalálkozón hoztak döntést a területfejlesztési politika kidolgozásáról és a pénzügyi alap,

az úgynevezett Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) létrehozásáról (Kovács et al., 2008).

Az 1980-as, 90-es években szinte mindenhol átalakult a területfejlesztés szabályozása, és a továbbiakban már nem csak a központi szervek, hanem a területfejlesztésben jártasabb egyéb szereplők (helyi önkormányzatok) is nagyobb hangsúlyt kaptak a feladatok elvégzésében.

A területfejlesztés azért is jelentett fontos feladatkört, mert egyszerre szolgál gazdaságpolitikai és társadalompolitikai érdekeket és célokat.

A területfejlesztésnek szűkebb értelemben véve csupán az a célja, hogy az országon belüli egyenlőtlenségeket csökkentse, valamint, hogy folyamatos fejlődést biztosítson az országon belül minden térségnek, és szükség esetén felzárkóztassa azokat az Európai Unió átlaghoz.

Tágabb értelemben véve viszont hozzá tartozik minden olyan egyéb állami feladat, ami azt szolgálja és biztosítja, hogy a különböző régiók kiegyensúlyozottan fejlődjenek (Baranyi és Nagy, 2006).

2.1.2 A területfejlesztés céljai, és feladatai

A Magyar Országgyűlés törvényben szabályozza a területfejlesztést és a területrendezést, ezáltal céljaikat is együttesen határozza meg. A törvény először az átfogó közös célokat határozza meg, majd csak az után bontja szét, hogy mely feladatok tartoznak inkább a területfejlesztés, és melyek a térrendezés feladatkörébe.

A területfejlesztés feladatköréhez tartozik egy olyan fejlesztéspolitika kidolgozása, amely különböző adottságú régiókban, a gazdaság és a társadalom megújulását segíti elő a térségi erőforrások hasznosításával. Feladata az elmaradott területek felzárkóztatása, segítése a fejlődésre, a gazdaság megújulásának elősegítése, különösen olyan régiókban, melyekben főleg ipari és mezőgazdasági munkák dominálnak, valamint a munkanélküliség mérséklése, és a különböző területek innovációjának elősegítése. Mindezek mellett pedig egy olyan környezet kialakítása, amely a befektetők számára vonzó lehet (Süli-Zakar, 2010).

A területfejlesztési politika meghatározza, hogy mely feladatok élveznek elsőbbséget és mely szervezetek látják el az adott feladatot. Ezeket a fejlesztéseket általánosságban nem egy szervezet, hanem önkormányzatok, állami intézetek, valamint érdekvédelmi szervezetek együttesen látják el (Tóth, 2009).

A terület politika megvalósításához szükséges eszközök igen eltérőek abból kifolyólag, hogy az országok, a társadalom, a politika és a szervezeti rendszerek is igen sokfélék.

Első körben beszélhetünk pénzügyi ösztönző rendszerekről. A legtöbb, nagyobb tőkével rendelkező országban ezt alkalmazzák. Sikerességük kulcsa, hogy ha a megfelelő formáját választják, pontosan célba lehet venni azokat a problémákat, amelyek a legaktuálisabbak, és a beavatkozással gyors eredményt lehet elérni. A pénzügyi rendszereknek is vannak kisebb csoportjai, például az állami támogatások és a kedvezményes kamatozású hitelek, a munkaerők támogatása, az adókedvezmények, és ezen túlmenően is vannak olyan támogatások, amelyek nem kapcsolódnak szorosan a pénzügyi rendszerekhez. Ilyenek többek között a különböző földterületek és ipari területek kedvezményes áru eladása (Faragó, 1987).

Egy másik eszköz a központi szabályozás. A legtöbb országban a kormány él e jogával. Ennek célja az, hogy az esetlegesen „túlfejlett” régiókat ellenőrizze és korlátozza, ezáltal az eszközöket a fejletlenebb régiók felé terelje.

A következő eszköz az állam közvetlen beavatkozása. Van, hogy az állam ténylegesen megjelenik a gazdaságban és segíti az adott területet céljai elérésében.

A legutolsó eszköz pedig az infrastrukturális beruházás, mely talán a leggyakrabban használt eszköznek számít a területfejlesztésben. Leginkább az elmaradottabb területek fejlesztésére, és más területekkel szembeni felzárkóztatásra alkalmazzák. Bár nagyon fontos eszköze a területfejlesztésnek, önmagában nem mindig hatékony.

Ma már a különféle területpolitikai eszközöket inkább együttesen, mintsem külön-külön használják (Faragó, 1987).

Szigeti (2006) alapján a területfejlesztésnek hat elkülöníthető szakasza van. Az első szakasz az előkészítés, melyet a stratégia kidolgozásának elfogadása előz meg. Az előkészítésnek két része van, egy tartalmi és egy technikai, melyeket egyszerre készítenek. A tartalmi szakasz a stratégia külső részeit foglalja magába, a terület pontosítását, funkcióinak átgondolását, és a stratégia előzetes feltételezéseit. Az előkészítés másik szakasza a technikai szakasz, melyben már a konkrét elképzelések találhatók, mint például a stratégiaalkotás szakaszainak befejezéséhez szükséges idő, az elemzendő probléma körének meghatározása, és a fontosabb dokumentumok, mint például fejlesztési koncepciók, jelentések, cikkek, döntési határozatok és azok háttéranyagai.

Az előkészítés fázisában azokat a feladatokat kell kiemelni, amelyek a stratégia kialakítására hatnak, vagy erősítésükkel, fejlesztésükkel gyorsabban és hatékonyabban megújítható az adott terület (Szigeti, 2006).

A stratégiaépítés következő szakasza a terület külső környezete. A kidolgozás során ebben a lépésben a területrendszer komolyabb feltárása és megismerése következik, valamint azon hatásrendszereknek a feltérképezése, elemzése, amelyek a jövőben befolyással lehetnek a kialakítandó jövőképre. Ez azért különösen nehéz, mert azt a modellt kell választani, amely minden szempontból a legeredményesebb.

A következő szakasz a belső erőforrások és adottságok vizsgálata. A belső erőforrások és adottságok azok a jellemzők, amik csak és kizárólag az adott területre jellemzőek és csakis ott találhatók meg (Görög et al, 2009).

A belső erőforrások és képességek gondos elemzést igényelnek sok szakértő bevonásával, így nagy mennyiségű elemzési anyag állítható össze közvetlenül, vagy közvetve valamilyen tevékenységi rendszeren keresztül. Egyik fontos része ennek az endogén forrás. Az egyik legfontosabb a humán erőforrás. A térség megújításához nélkülözhetetlen az emberi tőke, így ez alapját képezi a területfejlesztésnek (Görög et al, 2009).

A humán erőforrások mellett persze a gazdasági erőforrásokat és a környezeti tényezőket, valamint az infrastruktúrát is érdemes, sőt szükséges megvizsgálni.

A gazdasági erőforrások vizsgálata során is érdemes bizonyos összefüggéseket megvizsgálni. Fontos még ezen felül a mezőgazdaság, a turizmus és a szolgáltató szektor megfigyelése is a stratégia kiépítéséhez.

A környezeti tényezők szemszögéből fontos, hogy olyan adottságokra helyezünk hangsúlyt, amelyek az adott területen egyáltalán nem, vagy csak nagyon kis mértékben voltak kihasználva (Illés, 2008).

Az infrastruktúra, mint alrendszer is fontos hatással van az emberek életére és életminőségére, ezért nagyon fontos, hogy feltárják hiányosságait, túlterheltségét és mindezeket javítani tudják.

A stratégia kiépítés negyedik szakasza maga a stratégiának az összeállítása. Ebben a szakaszban már jó esetben minden olyan információval rendelkezünk, amely lehetővé teszi a jövőkép megfogalmazását. Ekkora már felállítottuk az úgynevezett null-hipotézist, amely

az alapvető fejlesztési célokat és módszereket fogalmazza meg. Megvizsgáltuk a külső környezetet és az endogén forrásokat is sorba vettük, valamint elemeztük a versenytársakat és az ő részstratégiájukat (Bakos, 2001).

Ezek után következik az úgy nevezett SWOT-analízis. A SWOT rövidítés, annyit tesz, mint S= Strength, azaz erősség, W= Weaknesses, azaz gyengeségek, O= Opportunities, azaz lehetőségek, valamint T= Threats, azaz veszélyek. Tehát a SWOT –analízis segítségével lehetőségünk nyílik az adott stratégia életképességét megvizsgálni.

A SWOT-analízis elkészítése a stratégia nulladik pontja. Az analízis minden csoportja irányt mutat a fejlesztések szempontjából. Az erősségek megmutatják, hogy melyek a kedvező erőforrások a fejlesztésre, illetve mik a gyengeségek és a fejlesztési szükséges területeket határolják be. A lehetőségek újabb kezdeményezésekre adnak irányt, a veszélyek pedig arra hívják fel a figyelmet, hogy a stratégiába bizonyos védekezési elemeket is be kell iktatni.

A SWOT elkészülésével nagyjából már felvázolhatjuk a terület fejlesztési irányait magába foglaló forgatókönyvet. A forgatókönyvben kerül rögzítésre a fejlesztés pályája, a körülményei és feltételei a tervezők elképzelései alapján. A második lépésben ki kell térnünk bizonyos területi alrendszerekre, hogy megvizsgáljuk azokat, hogy a mi feltételeink között hogyan működnek, rendeződnek át, így megtudhatjuk, hogy az a fejlesztési irány, melyet kijelöltünk, milyen módosításokkal és kiegészítésekkel működhet. A forgatókönyv változat harmadik lépése a stratégiai célok rövid meghatározása, azaz meghatározni a jövőbeni elképzelésünk elemeit. Fontos a forgatókönyv szempontjából, hogy érthetőnek és tömörnek kell lennie, hogy a szereplők is értsék azt, hogy milyen jövőbeli fejlesztéseket szeretnénk végrehajtani (Boros és Garamhegyi, 2009).

A következő lépés a fejlesztési irány kiválasztása, vagyis a politikai szereplők eldöntik melyik forgatókönyvet, és fejlesztési irányt választják. Ez azért fontos pontja a stratégiaépítésnek, mert az eddigi tervezési eredmények ekkor kerülnek a nyilvánosság elé.

Az ötödik szakasz a célkitűzés, és azon belül is a stratégia irányainak kidolgozása. Ebben a szakaszban kialakítjuk azt a stratégiát, amelyben összefoglaljuk azokat a lépéseket, amelyeket a megvalósítani kívánt jövőkép érdekében kell tenni.

A stratégiai célok kitűzése azonban nem elegendő, azokat regionális szinten kell kiigazítani, ezért meg kell határozni, hogyan fog fejlődni a kisebb területi egységekben (kistérségben) és milyen fejlesztési beavatkozásokra lesz még szükség

Az utolsó szakasza a stratégiaépítésnek, a jövőszervezés. Ebben a szakaszban már komolyabb összefüggések vannak, a megvalósítás keretei is megjelennek, ami azért is fontos, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy ha nincs kellő szervezeti és intézményi háttérmunka, akkor előfordul, hogy a stratégiai megvalósítás is feledésbe merül (Rechnitzer, 2001).

Ezt a szakaszt további öt elemre tudjuk bontani:

- Az első elem az időbeli ütemezést adja meg, vagyis azt, hogy a fejlesztés során mely intézkedések élveznek elsőbbséget.
- A második elem az intézményi keretek kijelölése, ami azért is fontos, mert itt a tervezők javaslatot tesznek arra, hogy a fejlesztések bizonyos szakaszait mely intézményrendszernek érdemes koordinálni.
- A harmadik elem a fejlesztés forrásainak közlését tartalmazza, melyben feltüntetik a pénzügyi forráshelyeket, valamint a különböző pályázati lehetőségeket.
- A negyedik elem kidolgozása azért szükséges, hogy a stratégiát mind a területi szereplőkkel, mind a terület lakosságával, mind pedig a külső szereplőkkel meg tudják ismertetni. A különböző csoportok eltérő módokon igénylik a stratégia megismerését.
- Az ötödik, és egyben utolsó eleme a stratégiaépítésnek a megvalósítás eredményeinek regisztrálása. Ez a lépés a területi menedzsment feladatai közé tartozik (Nemzeti Fejlesztés 2030, 2014).

2.1.3 A regionális politika az Unióban

A területfejlesztéshez kapcsolódó téma a regionális politika, mely a fő kereteket szolgáltatja. Az Európai Unió regionális politikája mellett gyakran hallunk hasonló fogalmakat, mint például gazdasági és társadalmi kohézió, területi kohézió, strukturális fejlesztés. Mindezeket szinte rokon értelmű fogalmakként használva a regionális politikára (web1).

A gazdasági és társadalmi kohézió alatt azokat az intézkedéseket értjük, melyek felzárkóztatási célokat szolgálva jönnek létre. Ezt a fogalmat 1987-ben, az Európai Közösség történetébe Az Egységes Európai Okmány vezette be. Eszerint, a gazdasági és társadalmi kohézió az európai integráció tekintetében a régiókat jelöli ki célterületként. A kohéziós politika az elmaradottabb területek fejlesztése érdekében magába foglalja a tagállamok gazdaságpolitikájának egységesítését. A gazdasági és társadalmi kohéziók céljainak elérésében fontos szerepet játszanak a strukturális politika eszközei is.

A strukturális fejlesztési politika azon tevékenységek és eljárások összessége, amelyek adott társadalmi, vagy gazdasági elmaradottság csökkentését, illetve felszámolását célozzák. Az Európai Unióban a strukturális politika szintje a régiókra koncentrálódik. A gyakorlatban azt is mondhatjuk, hogy az Unióban a strukturális politika eszközei a regionális politikát szolgálják ki, hiszen célkitűzéseit ezen strukturális és investációs alapokból finanszírozzák (web2).

A regionális politika az egyik legáltalánosabb és legrégebbi korszerűsítési fogalom az integrációs fejlesztésben.

A regionális politika alapelveit az Európai Közösség a 2052/88/EGK tanácsi rendeletében fektette le. Évtizedek óta ezen alapelvek adnak keretet a regionális politikának.

Az alapelvek a következők: koncentráció, partnerség, programozás, addicionálás.

- A koncentráció alapelve alapján a regionális politika eszközei csak úgy használhatók ki teljes mértékben, ha pontos célokat tűzünk ki magunk elé.
- A partnerség elve feltételezi, hogy minden résztvevő, az Európai Bizottság, a tagállami központi hatóságok, valamint a civil társadalmat képviselő szereplők is együttműködnek a cél elérése érdekében.
- A programozás elve megtervezi, hogy a különböző támogatásokat miként érdemes felhasználni, milyen sorrendben célszerű a fejlesztés különböző szakaszait elkezdeni.
- Az addicionalitás elve azt mondja ki, hogy a régiók közkiadásait nem válthatják ki, illetve nem helyettesíthetik a regionális politika által nyert támogatások. Ezt a tagállamok már a regionális politika kezdeti szakaszában biztosítják.

Az ezen elv alapján készült dokumentumok szigorúan szabályozott eljárásmod alapján kerülnek rögzítésre, meghatározva mind nemzeti, mind regionális szinten az elérni kívánt célokat, és lejegyzik a cél eléréséhez szükséges kiadásokat (Lengyel, 2010).

A kohéziós politika 2013-as reformja határozta meg a 2014-2020-as időszakra vonatkozó kereteket, és ezzel együtt megújította a regionális politika alapelveit is (Kende, 2015).

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete a 2014-2020 közötti időszakra szóló Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és a Halászati Alap által finanszírozott uniós strukturális és befektetési alapok közös rendelkezéseit állapítja meg.

A rendelet szabályozza ezeknek az alapoknak az elérhetőségét, a támogatási feltételeket, a támogatási összegeket, a felhasználás szabályait, az ellenőrzés módját, az eredmények nyomon követését és értékelését (Kende, 2015).

Az Európai Unió politikai intézkedésekkel biztosít területi szinten használható forrásokat. Az intézkedések hatálya kiterjed az Unió teljes területének egészére. Ezen intézkedésekkel támogatják a gazdasági és társadalmi fejlődését, segítik a foglalkoztatás növelését, a versenyképesség fokozását, a fenntartható fejlődést, valamint elősegítik a társadalmi kohéziót és a területi egyenlőtlenségek csökkentését az Unió tagállamaiban. Az Európai Unió területfejlesztési politikája 5 tárgyterületen kíván a fejlődés mozgatórugójává válni.

- Az első az, hogy több lehetőséget szeretne az emberek számára nyújtani a munkaerőpiac eléréséhez, valamint szeretné az oktatást és a társadalmi befogadást is mindenki számára elérhetővé tenni.
- A második, hogy támogatást nyújt mind a kis-, mind a középvállalkozók fejlődéséhez.
- A harmadik terület, hogy különböző pénzügyi befektetésekkel és kutatási munkalehetőségekkel erősíti az újításokat.
- A negyedik, hogy nagyobb befektetések segítségével fejleszti az üzleti közeget.
- Az ötödik, és egyben az utolsó az infrastruktúra megújítása, különös figyelemmel a megújuló energiaforrásokra (web2).

Úgy gondolom, hogy ezen területek fejlesztésére komoly szükség van, hiszen ez nem csak az emberek bizonyos csoportjait, hanem minden, az Unió területén élő személyt érint valamilyen szinten.

2.1.4 Magyarország területfejlesztési koncepciója

Magyarország fejlesztéseit, céljait, jövőképét magába foglaló dokumentum az úgynevezett Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, rövidítve OFTK. Az OFTK hosszú távú és középtávú irányokat határoz meg, majd ezeket az irányokat fontossági sorrendbe rendszerezi. A Területfejlesztési koncepció céljai, és a jövőről kialakított képe 2030-ig szól.

Az OFTK elkészüléséről az 1996. évi XXI. törvény rendelkezik. Ez a törvény a területfejlesztésről és a területrendezés szabályairól rendelkezik. A Koncepció figyelembe veszi az egyes szakpolitikákat irányító minisztériumokat, államtitkárságokat, valamint a megyei önkormányzatokat, és ezek különböző fejlesztési igényeit, elképzeléseit, melyekhez összegezve jelöli ki a fejlesztési célokat, irányokat. A koncepció illeszkedik a nemzeti stratégiai tervdokumentumhoz, meghatározza területfejlesztési szempontból a közös irányt (Nemzeti Fejlesztés 2030, - ld. NF, 2014).

Magyarország OFTK-ja részletesen, minden szempontból megvizsgálja Magyarország adottságait, valamint azt, hogy mivel segíthető elő Magyarország fejlődése. A legfontosabb célok közé tartozik ezen adottságok megtalálása és az adottságok tudatos fejlesztése.

A Nemzeti fejlesztési terv szorosan kapcsolódik a terület, valamint a településfejlesztési stratégiákhoz. Ezeket vármegyékre lebontva tartalmazza a terv. Ezért is kapcsolódik szorosan a témámhoz, hiszen én egy még kisebb egységet vizsgálok (Nemzeti Fejlesztés 2030, - ld. NF, 2014).

Amennyiben az OFTK hosszú távú céljait megvizsgáljuk, láthatjuk, hogy megfogalmazódott egy nagyobb, átfogóbb cél és ezen cél több specifikus célra került lebontásra, majd részletekbe menően körvonalazódik, hogy milyen eszközök szükségesek hozzá, és mi az, ami már adott. A hosszú távú célok között két nagyobb átfogó cél van. Az első az értékteremtő és foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés, amely főleg a munkalehetőségek bővítéséről, valamint a munkanélküliség csökkentéséről szól, valamint az egészséges élelmiszertermelés fontosságáról. A második átfogó cél pedig a népesedési fordulat, valamint az egészséges megújuló társadalom. Ez a cél lényegében magába foglalja

azt, hogy hogyan segíthetné a Konceptióban foglalt cél az emberek élethosszának növekedését, egészségüknek javítását, valamint szóba kerül az oktatás, az egészségügy fejlesztése, a közigazgatási szervek fejlesztése, valamint a szegényebb és a kisebbségi réteg támogatása (web41).

2.2 A településfejlesztés elmélete

Ezt a fejezetet azért tartom különösen fontosnak, mert a dolgozatomban egy adott település fejlesztését vizsgálom a turizmus szemszögéből. A településfejlesztés már egy szűkebb fogalom, és közvetlenebbül érinti a lakosságot, ami azt eredményezi, hogy a településen élők gyorsabban észreveszik az esetleges fejlesztéseket, és kedvező esetben jobban ki is tudják használni annak eredményeit.

2.2.1 A településfejlesztés, mint fogalom

A településfejlesztés az egész települést lefedő társadalmi, gazdasági és környezetformáló tevékenység, amelynek célja a lakosság életszínvonalának, ellátási és környezeti feltételeinek javítása, valamint a fenntartható településfejlesztés biztosítása. Az önkormányzat feladata a fejlesztési terv kialakítása a szakemberek és a településen élők együttműködésével (web3).

A települési tervek két főbb típusra oszthatók. Az egyik, ami a jövőbeli újításokra koncentrál, vagyis megadja a célokat, az időbeni távlatokat, a fejlesztések módját és a finanszírozási hátteret. Ezt a típust nevezzük stratégia terveknek. A másik típus pedig az operatív terv, amely főleg a térbeli és fizikai összefüggéseket határozza meg.

A tervek időtávuk szerint is csoportosíthatók.

- Rövid távú tervek, amelyek 1-2 évvel előre határozzák meg az elvégzendő feladatokat, mindezt összhangban a költségvetéssel.
- Középtávú tervek, melyek általában 3-7 évre szólnak, ezen terveknek figyelembe kell venniük, a 4 éves választási ciklusokat.
- Hosszútávú tervek melyek 12-20 évre szóló fejlesztéseket foglalnak magukba.

A településfejlesztés során egy jövőképet, egy elérni kívánt célt vetünk össze a jelenlegi állapotokkal. A helyzetek összevetésének különbségeképpen megkapjuk azokat a cselekvéseket, amelyekkel elérhető a kívánt cél (Vidékfejlesztési Minisztérium, 2014).

A településtervezésnek három fő tevékenységi csoportja van:

- A spekulatív-intuitív típusú tervezés, melyben a tervet összeállító tervezők próbálják kitalálni, majd dokumentumban összefoglalni azon célokat, amelyek a település számára a legkedvezőbb hatást segítene elérni.
- A koordinatív-participatív típus, amelyben a tervezéssel foglalkozó szakértők, a konkrét települések fejlesztésében résztvevők és az abban érdekelt felek működnek együtt úgy, hogy célkitűzéseik lehetőleg minél több ember számára kedvező legyen.
- A marketing típusú tervezés, amelyben a tervezők a helyi teljesítményt, a helyi társadalom fizetőképességi igényeit, az önkormányzat külső és belső versenyképességét veszik figyelembe, valamint az adott terület teljesítőképessége alapján kiválasztják és javaslatot tesznek az elérendő célokra, illetve azok mikéntjére (Süli-Zakar, 2010).

A településfejlesztési tervek tekintetében is többféle megközelítés létezik.

- A tradícióorientált tervezői megközelítés, melynek során a lakosság konzervatív magatartását megtartva a múltbéli adottságok tovább gondolásával próbálja felvázolni a jövőbeni célokat.
- Az értékorientált tervezés, amely az értékmegőrzést tekinti fő feladatnak.
- A problémaorientált mód, aminek fő mozgatórugója, hogy sorba veszi a problémákat, hiányosságokat, és ezek kiküszöbölésére, megoldására fekteti a hangsúlyt a jövőbeni fejlesztések tervezése közben.
- Továbbá a jövőorientált mód - amely véleményem szerint a legkézenfekvőbb-, ebben az esetben az elérni kívánt cél a leghangsúlyosabb, és olyan terveket és cselekvéssorokat próbálnak a tervezők összeállítani, amelyek egyben az előző három megközelítési mód céljait is képesek megvalósítani.

A tervezés tartalma és folyamata általában e négy megközelítési mód keverékéből, összekapcsolásából áll (Ongjerth, 2002).

2.2.2 A településfejlesztés feladatai

A településfejlesztési terv alapidokumentuma a településfejlesztési koncepció. A településfejlesztési koncepció küldetése a hosszú távú célrendszer megalkotása, amely segíti a terület lakosságát és vezetését a döntéshozatalban.

A koncepció formálja azon feltételeket, amelyek a fejlesztési folyamatokhoz és a város működéséhez szükségesek. Ez alapján mind a vezetőség, mind a területi lakosok a fejlesztések sikerességét tartják elsősorban szem előtt. A településfejlesztési koncepció egyben a helyi önkormányzat (web4).

A településfejlesztési koncepció feladata a település, a közösség jövőképének meghatározása, valamint a legmeghatározóbb társadalmi, technológiai, gazdasági, intézményi és környezetvédelmi problémák megoldása, ezenfelül pedig, hogy ismertesse az alkalmazkodás lehetőségét a hazai és külföldi fejlődési irányokhoz.

A sikeres településfejlesztő koncepció kialakítása egy több szereplős művelet. Többek között rész kell benne vennie a helyi társadalomnak, azaz a civileknek, ezen túlmenően a gazdasági, az üzleti, a politikai és egyéb különleges érdekcsoportnak. Lényeges, hogy a műveletek irányítását, koordinálását és összehangolását a legjobban képzett vezető, önkormányzati specialista végezze. A koncepció folyamatos karbantartást, ellenőrzést, frissítést igényel, amelyet az önkormányzat felügyel a tervezők csoportjának bevonásával (Kerekes, 2002.).

2.2.3 A településfejlesztés eszközei

A településfejlesztéshez mindenképpen szükség van forrásokra. Ezek lehetnek akár európai uniós források, illetve állami, vagy akár csak regionális és több térség együttműködéséből származó privát források is. Tekintve, hogy az önkormányzatok forrást biztosító képessége csökkenő tendenciát mutat, valamint sajnálatos módon a közfeladatok működésének finanszírozása is egyre nagyobb terhet ró rájuk, a fejlesztések pénzügyi alapjai egyre inkább fogyatkoznak (Rechnitzer, 2007.).

A településfejlesztés egyik legfontosabb eszköze a területrendezés, valamint a településrendezés. A területrendezés feladata a nemzeti és regionális földhasználati rend, továbbá a földhasználati szabályok megállapítása, az erőforrások feltárása, tájterhelés és teherbírás meghatározása, a közös értékelés, előrejelzések összeállítása, a regionális jellemzők, a tér ésszerű felhasználásának javaslata, valamint műszaki és fizikai

rendszerének meghatározása. A nemzetközi együttműködésekben és megállapodásokban Európa és a határokon átnyúló területrendezési tevékenységek összerendezése (web5).

A településrendezésnek négy különálló, mégis egymáshoz szorosan kapcsolódó eszköze van.

- Településfejlesztési koncepció: ez azon dokumentum, amely előkészíti a településrendezési tervet, majd keretbe foglalja az önkormányzati döntéseket a településfejlesztéssel kapcsolatban az önkormányzat jóváhagyása mellett. A településfejlesztési terv általában egy 15-20 éves időtartamot átfogó tervezési dokumentum.
- A második eszköz a településszerkezeti terv. Ez azon része a településrendezési tervnek, amely meghatározza a terület védelmének, alakításának, fejlesztésének lehetőségeit, valamint ezekhez mérten a terület felhasználási stratégiáját.
- A szabályozási terv olyan eleme a településrendezési tervnek, amely leírja az építési szabályzatot, rögzíti a lakóterület közigazgatási területének használatával és egyesítésével, valamint a természeti, táji és építészeti értékek védelmével kapcsolatos konkrét helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket. Mindezeket térképen és rajzolt formában is rögzíti.
- Az utolsó metódus a helyi építési szabályzat. Ez azon rendelet, amely megállapítja és biztosítja a helyi viszonyoknak megfelelő építési rendet, amely mindenkire kötelező érvényű magatartási szabályokat tartalmaz (web6).

2.2.4 A településfejlesztés stratégiája

Az integrált településfejlesztési stratégia, valamint az integrált városfejlesztési stratégia készítése során a helyi önkormányzatok középtávra, azaz 7-8 évre előre tervezik meg a települések, városok fejlesztéseit (Dietz, 2011).

Az integrált településfejlesztési stratégia azon programokat, intézkedéseket foglalja magába, amely egyidőben szolgálja az adott település gazdasági, társadalmi, valamint környezeti céljainak elérését a felhasználható források figyelembevételével (web7).

A stratégia elkészítése során sorra veszik a település azon részeit, amelyeket fejleszteni szeretnének, ezeket „akcióterületeknek” nevezzük, valamint azokat a részeket, amelyeken szükséges módosítani a fejlesztés sikeressége érdekében és természetesen azokat a fejlesztéseket is, amelyek az egész település fejlődését szolgálják.

Az integrált településfejlesztési stratégiában jelenhetnek meg a különböző szegregációs problémák mérséklésére, teljes megszüntetésére vonatkozó változtatások, mint például a hátrányos helyzetű, fogyatékkal élők integrálása és támogatása, valamint az oktatás, az egészségügy, a foglalkoztatás és az esélyegyenlőség biztosítása. Ezek után pedig azt is összegzik, hogy ezek változása milyen fejlődést eredményezhet a város életében (web38).

Sorra veszik, hogy a fejlesztéseket milyen eszközök segítségével tudják véghez vinni. Itt nem csupán a pénzügyi eszközökről van szó, hanem az önkormányzat tevékenységeiről is, mint például a város marketing.

Miután a célokat megfogalmazták és a megvalósításához szükséges eszközök is rendelkezésre állnak, megvizsgálják azokat a tényezőket is, amelyek megghiúsíthatják a településfejlesztési célokat. Ilyen tényező lehet többek közt a pénzügyi korlát abban az esetben, ha egy fejlesztésnek nagyobb a pénzügyi forrásigénye, mint amit a város rá tud fordítani, valamint pályázatokkal, illetve különböző támogatásokkal képes megszerezni. Egy másik tényező az ütemezési nehézség, mivel bizonyos fejlesztések egymásra épülnek, nem függetlenek egymástól, ezért időben késhet a megvalósításuk. Itt szeretném még megemlíteni az érdeellentéteket, mint tényezőt, hiszen az integrált településfejlesztési terv legfőbb célja, hogy a település fejlesztése a teljes lakosság javára váljon, azonban adódhatnak ellentétek is, például bizonyos városrészek lakói között amiatt, hogy az egyik városrészt fejleszteni tervezik, miközben a másik városrészen alapvető hiányosságok vannak (web39).

2.2.5 A terület és településfejlesztés kapcsolata

A terület- és településfejlesztési tervek olyan közép- és hosszútávú tervek, melyek társadalmi és gazdasági programokat, fejleszteni valókat foglalnak magukba. Ezen koncepciókat, stratégiákat az országgyűlés, illetve a helyi és területi önkormányzat fogadhatja el attól függően, hogy mely államigazgatási egységre vonatkozóan készül. A tervek jellegzetességei közé tartozik, hogy keretbe foglalják az önkormányzat további terveit, lehetséges intézkedéseit.

A területfejlesztési koncepció egy olyan dokumentum, amely az országra, valamint annak bizonyos térségeire vonatkozóan írja le és fogalmazza meg a hosszú távú fejlesztési célokat.

A településfejlesztési koncepció olyan tervdokumentum, amely a különböző települések fejlesztéseinek előrehaladását, megvalósulását biztosítja, valamint alapot szolgáltat a településrendezésnek. A tervdokumentumot egy határozattal a helyi önkormányzat fogadja el (Faragó, 1994).

A területfejlesztés céljait nagyban segíti a településfejlesztés, azonban ez fordítva is így van. Általános tény, hogy a terület- és településfejlesztés is a környezet, a gazdasági és a társadalmi folyamatokat igyekszik összeegyeztetni és befolyásolni eltérő időtávlatokban. Nagyon hasonló a két terv célja, viszont jogilag más szabályok, törvények vonatkoznak rájuk, mind elkészítés tekintetében, mind elbírálásukban. A terület- és településfejlesztés kapcsán gyakran felmerülő kérdés, hogy hol húzódnak ezen tervek határai, vagyis a tervvel kapcsolatban kinek kell döntést hoznia. A település önkormányzatának vagy az országos döntéshozó hivataloknak? Ez számos esetben nehezen eldönthető, és akkor jelent különös nehézséget, ha ellentétes álláspontok alakulnak ki. Ebben az esetben a szubszidiaritás elve szerint a problémát a lehető legalacsonyabb szinten kell eldönteni, ahol minden információ rendelkezésre áll ahhoz, hogy döntés születessen (Kerekes, 2002).

2.3 A turizmus elmélete

Ez a fejezet nélkülözhetetlen a dolgozatommal kapcsolatban, hiszen Szolnok fejlesztését a turizmus szempontjából fogom megvizsgálni. Ehhez először szükséges a turizmussal kapcsolatos bizonyos fogalmak tisztázása.

A definíció minden tudomány elkerülhetetlen része, az irányított gondolkodás, a csomópontok létrehozása, a szakmai párbeszéd hatékonyságának javítása és nem utolsósorban a mellébeszélések elkerülése végett. Ahogyan az orvostudomány szereplői meghatározzák az egyes betegségek fogalmát, úgy a turisztikai tudomány sem kerülheti el a definíciók megalkotását (Puczkó és Rátz, 2001).

A turizmusnak az évek során nagyon sok féle definíciója volt, én mégis talán Michalkó Gábor definíciójával értek egyet, mivel ez egy olyan megfogalmazás, amellyel egy turizmusban nem jártas ember is azonosulni tud és képes megérteni. Ez pedig a következő:

„A turizmus az egyén élményszerzéssel párosuló környezetváltozása, amelynek során szolgáltatások igénybevételére kerül sor” (Michalkó, 2016, : 22.o.).

A mai turizmus fontos tényezője az élmény, amely nagyban befolyásolja a turisztikai keresletet, hiszen a turizmus résztvevője élményt szeretne gyűjteni, remélve, hogy jó

tapasztalatokat szerez. Csíkszentmihályi Mihály amerikai pszichológusprofesszor ezeket a szokatlan élményeket áramlatélményeknek nevezi, más néven flow-nak. Azokat a tevékenységeket, amelyek létrehozzák ezt az élményt, vagy hordozzák ennek az állapotnak a lehetőségét, áramlási tevékenységeknek nevezzük. Az áramlási tevékenység és élmény során a zavaró gondolatok és a lényegtelen érzések kirekesztődnek az egyén tudatából, az idő eltorzul, és egész léte, teste és lelke tökéletes működésnek van kitéve. A turizmusban való részvétel nagyon fontos előkészületeket igényel a motiváció megfogalmazásától kezdve a desztinációs terület megválasztásán át a költségek fedezetének biztosításán keresztül a szervezéssel kapcsolatos feladatokig, így az utazás, az áramlatélményt ösztönző tevékenységnek tekinthető (Csíkszentmihályi, 2021).

Ahogy a definícióban már leírtam, a turizmus fontos része a környezetváltozás. A turizmuselmélet értelmében, amikor egy személy elhagyja lakókörnyezetét, vagyis eltér a napi térbeli pályájától és új, kevésbé konvencionális útvonal felé fordul, akkor jelentős környezeti változások következnek be.

A legtöbb ember minden nap rutinszerűen keresi fel munkahelyét és bizonyos áruházakat, kiskereskedelmi egységeket, ezen felül pedig ellátogathat szabadidős létesítményekbe is, ami azt jelenti, hogy viszonylag precízen körül határolható helyeken jár. Azon a településen, ahol a mindennapjainkat töltjük és közlekedünk, vagyis térpályáink színhelyén, nem számítunk turistának. Tehát turizmusról akkor beszélhetünk, ha sikerül térpályáinkat elhagyni, a meglátogatott település lakosainak, vagy a turisták számára nyújtott szolgáltatásokat igénybe venni. Ebben az esetben már turizmusként magyarázható a környezeti változás. A turizmus során olyan környezetbe kerülünk, amely az embert arra ösztönzi, hogy kiadásainkkal hozzájáruljunk a helyi gazdaság juttatásaihoz (Donka és Sztrunga, 2008).

A valóság tudományos megfigyelésének segítségével két fajtáját állapíthatjuk meg a turizmusnak. Mivel a modern társadalom a munka és a szabadidő világában szerveződik, az előbbi hivatás turizmusnak, utóbbit szabadidős turizmusnak nevezzük (Puczkó és Rátz, 2001).

A szabadidő turizmus azon turisztikai tevékenységeket foglalja magába, amelyet az emberek saját akaratukból munkavégzésen kívüli idejükben művelnek. Ami ezzel kapcsolatban még megemlítenéd, az az, hogy a szabadidős turista bizonyos jogi kereteken belül, - ilyen például a bizonyos országokba szükséges vízum- saját maga választja ki a

turisztikai desztinációját, az utazás időpontját és az utazás időtartamát, valamint a költségeket is saját magának finanszírozza. A szabadidős utazások legfőbb célja általában a pihenés, a kiszakadás a mindennapi környezetből és életből. Fizikai értelemben véve a kikapcsolódást tölthetik a turisták aktívan és passzívan is. Akár aktívan, akár passzívan töltik a pihenést, az utazás célja a kikapcsolódás és a feltöltődés. A turisták nagy része a turizmus ezen fajtájához köthetők (Michalkó, 2016).

A turizmus másik fajtája a hivatás turizmus. A hivatás turizmus során az egyén munkájához, foglalkozásához kapcsolódó utazásokat értjük. Ilyen esetekben az utazásról és az utazás alatt végzendő tevékenységről a legtöbb esetben a megbízó dönt, de az utazással és a tevékenységekkel kapcsolatban az utazó félnek, vagyis a megbízottnak is lehet javaslata. Ezen utazásokat a legtöbbször az egyén munkahelye finanszírozza, viszont vannak esetek, mikor a megbízottnak kell saját fizetéséből, jövedelméből fizetnie, vagy hozzájárulnia az utazás, és ott tartózkodás költségeihez. A szakirodalom, a hivatás turizmus alatt a konferencia, az üzleti, és az incentive turizmust érti. Azt azonban szükséges megjegyezni, hogy ezen utazások mellett sok olyan szakma van, amelyeknél szükséges vagy nélkülözhetetlen az utazási tevékenység. Ilyen szakmai terület lehet például a kutatás, a sport- és művészeti tevékenység (Lengyel, 2004).

A turizmus két teljesen különböző formáját írja le szintén a tömegturizmus és az alternatív turizmus.

Az idegenforgalom történetét tekintve a tömegturizmus a második világháború után terjedt el igazán. Ennek oka az utazások számának megugrása és az, hogy az emberek mindennapjainak része lett az utazás (Reece, 2009).

A tömegturizmus résztvevői többnyire szabványosított, közel azonos élményt nyújtó turisztikai szolgáltatásokat vesznek igénybe. Általánosságban elmondható, hogy a tömegturizmus kínálatát, ahol az adottságok ezt lehetővé teszik, könnyen újra lehet alkotni. Ilyenek például a tengerparti nyaralások, amelyekre nagy kereslet van. Ami a környezettel való interakciót illeti, a tömegturizmusban résztvevő vendégek ritkán építenek ki személyes kapcsolatokat a helyi társadalom képviselőivel, és az ottani szolgáltatókkal való kapcsolatuk is felületes. A tömegturizmusnak egyértelműen vannak káros hatásai is, ide sorolható az úgynevezett tömeghatás, amely hétköznapi nyelven a szemetelést takarja, vagyis, hogy egyes turisták eldobálják a szemetet azon a területen, ahol éppen turistáskodnak. Bár nagyon sok országban vezettek be erre vonatkozóan szankciókat, sajnos nem minden esetben elég

ez az emberek számára. Véleményem szerint Magyarországon a tömeghatás sajnos fokozottan megfigyelhető (Michalkó, 2016).

A turizmus másik formája az alternatív turizmus. Az alternatív turizmus jellemzője, hogy megjelenése nyilvánvalóan korábbi, mint a tömegturizmusé, sőt, ősi turisztikai formának is nevezhető, de a mai turisztikai világpiacon kisebb szerepet játszik. A turizmus ezen formájába, az azonos helyen, vagy ugyanazon programban résztvevő turisták száma csekély, és turistáskodásuk inkább egyénileg, vagy kisebb csoportokban teljesedik be. Ebből kifolyólag a turisták közvetlenebb kapcsolatot is tudnak alakítani az őket körülvevő környezettel. Ez a turisztikai forma sok olyan lehetőséget nyújt a vendégek, vendéglátók, sőt még a helyi lakosok képviselőinek számára is, melynek segítségével mélyebb kapcsolatokat tudnak egymással kialakítani. Az alternatív turizmusban a környezet megfigyelése és védelme általában döntő tevékenységként jelenik meg (ökoturizmus), és általánosságban elmondható, hogy a desztináció természeti környezetének védelme a tartózkodás során értéket jelent (Puczkó és Rátz, 2001).

Mivel a turizmus szorosan összefügg a környezetváltoztatással, így nem elhanyagolható a mobilitás iránya sem. Abban az esetben, mikor a turista a saját lakóhelyének országában turistáskodik, akkor belföldi, ha pedig országának határain kívül, akkor pedig nemzetközi turizmusról beszélhetünk.

Amit belföldi turizmusnak nevezünk, az egy adott ország lakosságának, az ország határain belüli utazására vonatkozik. A belföldi turizmusra jellemző mozgások, avagy mozdulatlanságok szorosan kapcsolódnak az adott ország méretéhez, hiszen minél nagyobb egy ország lakossága, arányaiban annyiival több lakos vesz részt a belföldi turizmusban (web40).

Azon utazásokat, amely során egy önálló ország állampolgára egy másik ország határát átlépi, nemzetközi turizmusnak nevezzük. Az Európai Unió államai közti utazások is a nemzetközi turizmushoz kapcsolódnak. A Schengeni Egyezmény óta ugyan politikai határok kifejezetten nincsenek, viszont a nemzetközi jog továbbra is önálló államoknak tekinti az Európai Unióhoz csatlakozott országokat. A nemzetközi turizmus szemszögéből nézve minden külföldi polgár érkezése beutazást, illetve minden saját állampolgár határon túlra való utazását kiutazásnak tekintik. Az előbbit turizmus-gazdaságtani szempontból aktív turizmusnak is nevezik, az utóbbit pedig passzív turizmusnak. Ennek oka, hogy minden

beutazó lakos az adott ország devizamérlegét növeli, a kiutazó viszont csökkenti azt (Michalkó, 2016.).

2.4 A turizmus tendenciái

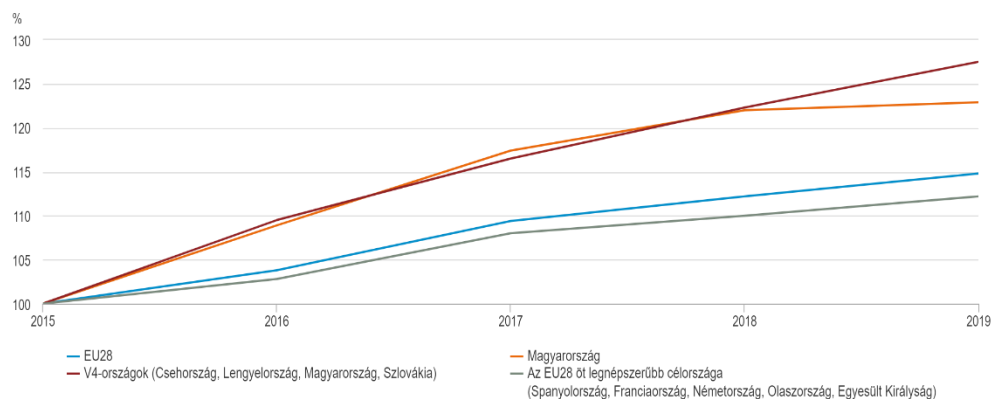
A turizmus olyan tevékenység, életmód és fogyasztási terület, amely a társadalom széles körét érinti, és továbbra is a gazdaság egyik hajtóereje.

A Covid időszakot megelőző 2019-es évre tekintve kijelenthető, hogy a turizmus javuló tendenciát mutatott szinte minden területen.

Nemzetközi tekintetben, az Európai Unión belül, 2019-ben a szálláshelyek által regisztrált vendégéjszakák meghaladták a 3,2 milliárdot, amely mintegy 2,3 százalékos növekedést mutat a 2018-as évhez képest. Az eddigi évekhez viszonyítva talán még nagyobb változást jelen a vendégéjszakák számát tekintve, hogy 2019-ben a helyi vendégek által eltöltött éjszakák nagyobb arányban járultak hozzá ezen növekedéshez, mint a külföldi vendégek által eltöltött éjszakák (web8).

2019-ben továbbra is a legnépszerűbb turisztikai desztináció az ott eltöltött vendégéjszakák száma alapján Spanyolország, majd őt követi Franciaország, Németország, Olaszország, valamint Anglia. A regisztrált vendégéjszakák száma majdnem minden tagországban növekedést mutatott, a legnagyobb mértékben Szlovákiában, Litvániában és Írországban. A 2018-as adatokhoz képest csak Luxemburgban, Máltán és Görögországban figyelhető meg csökkenés. Magyarországon mind a kereskedelmi, mind a nem üzleti célú szálláshelyeken, összesen 33 millió vendégéjszakát jegyeztek fel, ami 0,8 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest (web9).

A visegrádi négyek vendégforgalma 2019-ben az uniós átlagot csaknem 2 százalékponttal meghaladó mértékben bővült. Szlovákia a 13%-os növekedésével kiemelkedő teljesítményt ért el az uniós tagországok közül, míg Lengyelországban 5%-kal, Csehországban pedig 2,6%-kal bővült a vendégéjszakák száma (1. ábra) (web9).

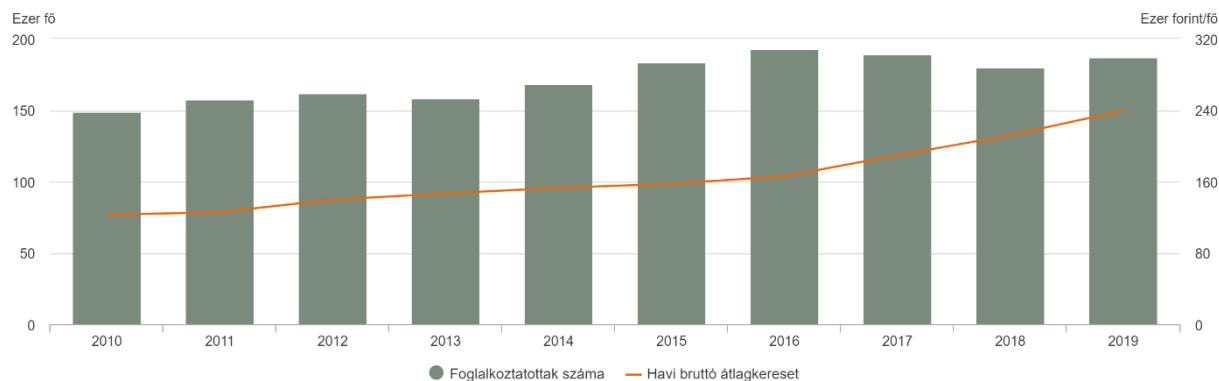

1. ábra: A vendégéjszakák száma az Európai Unióban, 2015-2019 (% , 2015=100%)

Forrás: KSH (web9)

Az előzetes számítások szerint a szálláshely és vendéglátó tevékenységek bruttó hozzáadott értéke 2019-ben 7,8%-kal nőtt az előző évhez képest, meghaladva a nemzetgazdasági teljesítmény 5,1%-os növekedését. Ezért részük a GDP termelésben 2,0%-ra emelkedett. 2019. december 31-én több, mint 73 ezer olyan vállalatot regisztráltak, amelyek nemzetgazdasági szálláshely és vendéglátó szolgáltatásokat végeztek, ami 1,1%-os növekedés az előző évhez képest. E vállalatok közül 49 000 vállalat működik önállóan, míg közel 24 000 vállalat működik vállalkozásként (web10).

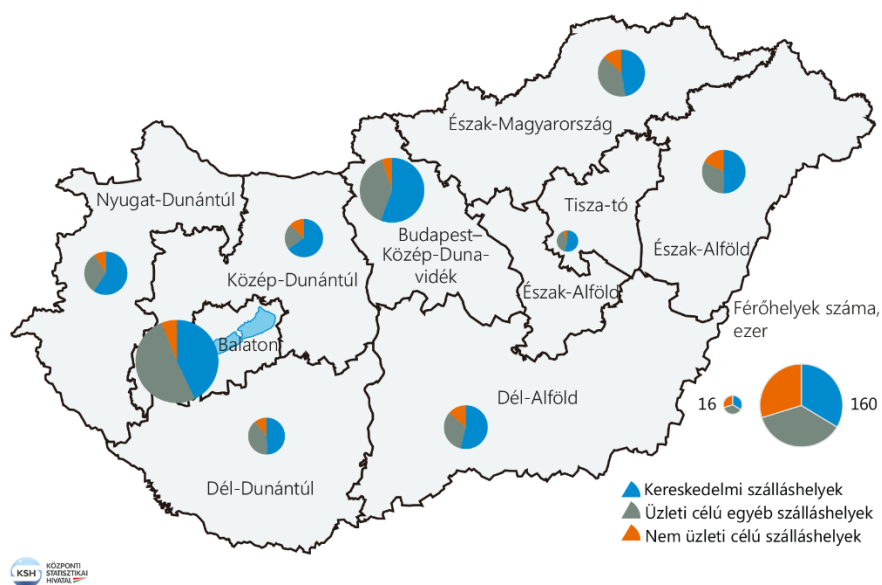
A 2018-as csökkenés után a szálláshely- és vendéglátóiparban foglalkoztatottak száma (187 000) jelentősen nőtt 2019-ben, ami 3,7%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. A szálláshely- és vendéglátó-ipari tevékenységekben dolgozók havi átlagos összes bevétele 2019-ben 240 000 forint volt, ami közel 12%-os növekedést jelent az év során. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban a teljes beruházás meghaladja a 125 milliárd forintot, ami 32%-os növekedést jelent az előző évhez képest (web11) (2.ábra) (KSH,2019).

2. ábra: A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak számának, és havi bruttó átlagkeresetének alakulása Magyarországon, 2010-2019 (Ezer fő, 1000Ft/fő)

Forrás: KSH (web9)

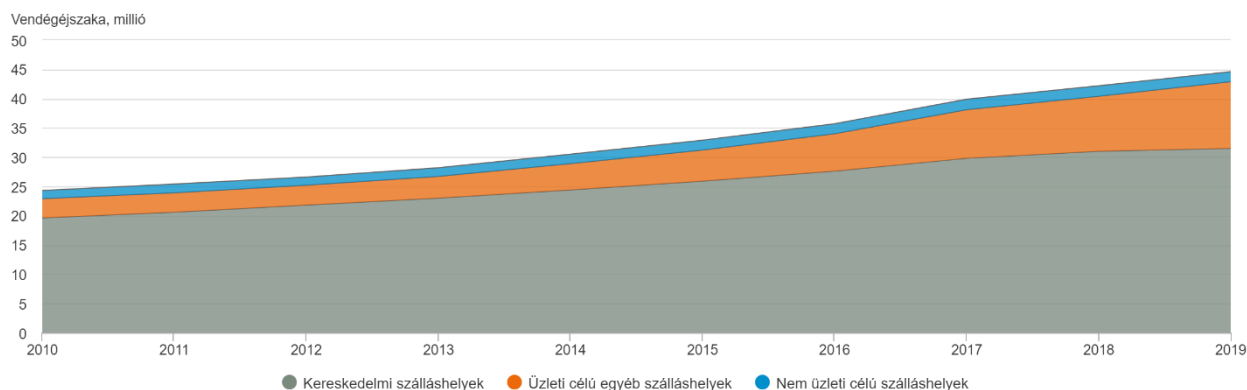
A szálláshely- szolgáltatás tekintetében 2019-ben több, mint 230 ezer szobát értékesítettek és több, mint 688 ezer férőhelyet kínáltak fel a vendégek számára. A férőhelyek felét kereskedelmi szálláshelyek, 40%-át üzleti szálláshelyek, a maradék 10%-ot pedig nonprofit szálláshelyek biztosították (3.ábra) (web12).

3. ábra: A hazai szálláshelyek férőhelyeinek száma és megoszlása turisztikai régióinként, 2019 (ezer db)

Forrás: KSH (web9)

Az utóbbi évek igencsak kedveztek az üzleti célú szálláshelyeknek a vendégforgalom szempontjából. 2010-ben a vendégéjszakák számát tekintve mindössze 13 %, ezzel szemben 2019-ben már 25%-a valósult meg üzleti célú szálláshelyeken (4. ábra) (KSH, 2019).

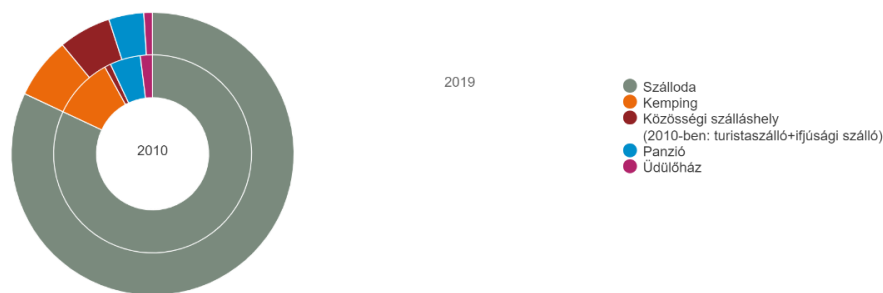

**4. ábra: A szálláshelyek vendégéjszakáinak alakulása Magyarországon, 2010-2019
(vendégéjszaka, millió)**

Forrás: KSH (web9)

2019-ben az előző évi számokhoz képest ugyancsak rekordot döntött a magyar turizmus. Kiegyensúlyozott volt mind a belföldi, mind a külföldi turizmus. 2018 decembere önmagában is egy rekord hónapnak számított, ugyanis a külföldi vendégforgalom még sosem volt ilyen jelentős Magyarországon, mint a 2018-as év utolsó hónapjában.

A 2019-es évben a vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken meghaladta a 12,8 milliót, a vendégéjszakák száma pedig megközelítette 31,3 milliót. A vendégéjszakák megoszlása a belföldről és külföldről érkező vendégek tekintetében nagyjából azonos. A belföldi turisták 15,6 millió, míg a külföldi turisták 15,7 millió vendégéjszakát töltöttek el Magyarországon. A külföldi turisták közül a legtöbbet Izraelből, Romániából és az Egyesült királyságból érkeztek, de ezen felül sok turista érkezett Csehországból, Oroszországból, Lengyelországból, az Egyesült államokból, valamint Olaszországból is. A 2010-es évhez képest ez másfélszeres vendégszám, és másfélszeres vendégéjszaka szám növekedést jelent (web13) (5.ábra) (KSH,2019).

5. ábra: A kereskedelmi szálláshelyeken külföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák megoszlása szállástípusonként, 2010 és 2019

Forrás: KSH (web9)

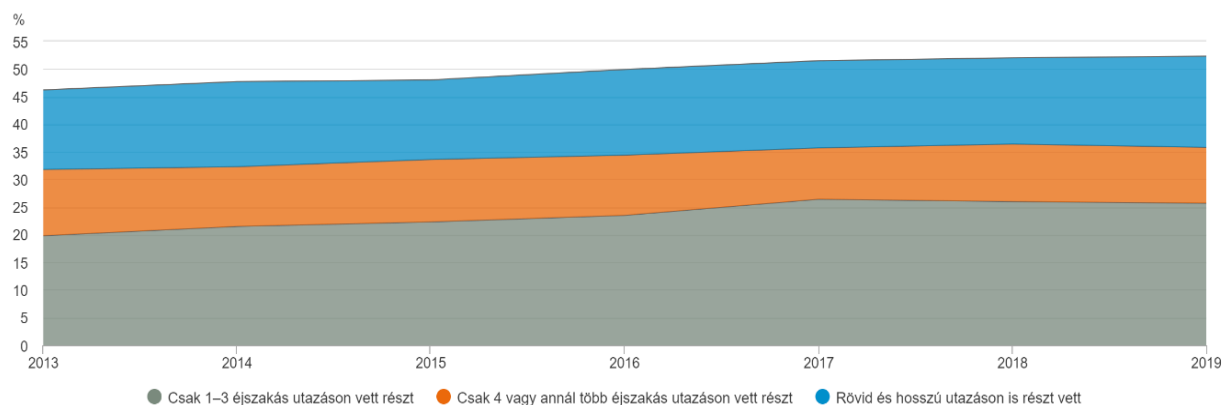
2019-ben a magyarok külföldi utazásainak száma mintegy 7,1%-kal meghaladta a 2018-as adatokat. Ez pontos számokban azt jelenti, hogy a magyarok 7,6 millió alkalommal látogattak külföldre. Ez a növekedés 2014 óta megfigyelhető.

A magyarok külföldi utazásainak éves átlaga az egynapos utak tekintetében 7,6 %-kal, a több napos utak esetében pedig 6,2%-kal növekedett. Az előbb említett egynapos utak az összes külföldre látogatás 59%-át teszik ki. Ezen utazások 73 %-a volt magánjellegű, valamint 27%-a üzleti célzatú, tehát munkához kapcsolódó utazás.

A magyarok többnapos utazásai szokásait megfigyelve megállapítható, hogy a legtöbben szórakozási, valamint egészségmegőrzési céllal utaztak. Ezután következtek azok a turisták, akik rokonlátogatás céljából, vagy üzleti célból (konferenciák, munkavégzés) töltöttek el akár több napot is külföldön.

A magyarok körében a legnépszerűbb desztinációk Horvátország és Románia, valamint Szlovákia voltak, ahol a többnapos utak egyharmadát töltötték (web14).

Természetesen nem csak külföldön, hanem Magyarországon belül is sok utazás történt 2019-ben. Megközelítőleg 60 millió napot töltöttek utazással belföldön a magyarok. Ennek közel 60%-át szabadidős, vagy szórakozási céllal tették. A többnapos utakat nézve megállapítható, hogy a 2019-es lakosság 52,4%-a legalább egy alkalommal részt vett több napos belföldi utazáson (web15) (6. ábra).

**6. ábra: A magyarok belföldi utazási aktivitásának alakulása, 2013-2019 (%
2013=100%)**

Forrás: KSH (web19)

A turizmushoz erősen köthető a vendéglátás is, melynek szintén fontos szerepe van mind a belföldi lakosok, mind a külföldről érkező turisták szempontjából. Így ennek alakulását, fejlődését is érdemes megfigyelni.

2019-ben a vendéglátásból mintegy 1466 milliárd forint származott, a forgalom 0,7%-al növekedett 2018-hoz viszonyítva. A kereskedelmi vendéglátás 7,2%-kal, a munkahelyi és közétkeztetést végző egységek forgalma pedig 5,1%-kal emelkedett. Az ár bevételek 91%-át, vagyis 1333 milliárd forintot a kereskedelmi, 9%-ot, vagyis 133 milliárd forintot, pedig a munkahelyi vendéglátóegységek tesznek ki.

A kereskedelmi vendéglátóegységek bevételeinek 31%-a június és augusztus hónapokban keletkezik, míg a munkahelyi vendéglátás forgalmában a nyári időszak elhanyagolhatónak tekinthető. Szakaszokra lebontva az étterem teljes bevételeinek 74%-a élelmiszer-értékesítésből, 11%-a alkoholmentes italokból, 10%-a alkoholos italokból és 4,6%-a kávéértékesítésből származik. 2019 végén a 2018-as évhez hasonlóan Magyarországnak közel 45 000 kereskedelmi létesítménye és több, mint 6000 munka-, rendezvény- és nyilvános étkezési helye volt, így összesen 51000 vendéglátóegység működött. A kereskedelmi vendéglátóegységekben megközelítőleg 29 000 étterem és cukrászda található (beleértve a büféket és a fagylaltüzleteket), valamint 16 000 italbolt és szórakozóhely. Az elmúlt öt év adatai azt mutatják, hogy sok italkereskedés és zenés-táncos szórakozóhely zárt be, az éttermek száma 25000 körül állandósult, és mind a cukrászdák, mind a munkahelyi vendéglátóegységek száma növekedésnek indult (web16).

2.5 Covid hatása a turizmusra

2019. márciusában szinte egyik napról a másikra robbant be a COVID-19 járvány a köztudatba, amely világszerte komoly problémát okozott. Ekkor még senki nem gondolt semmi komolyra, csupán egy újabb influenzajárványra, amelyet nem ismertünk. Azonban elég rövid időn belül szembesülni kellett azzal, hogy ez a járvány mindenre hatással lesz. Már az első hullám is sok változást okozott, nagyon sok ember lett beteg, és sajnos nagyon sokan estek áldozatul a betegségnek. Ennek megakadályozása érdekében jött egy drasztikus lépés, a karantén. Az embereknek időkorláthoz volt kötve a vásárlási idejük, a maszk kötelező része lett a mindennapi életnek, viszont sajnos ez sem volt elegendő ahhoz, hogy megálljt parancsoljanak a vírusnak. Ezután sorra elkezdtek bezárni azok a helyek, amelyek nélkülözhetők voltak, majd elkezdtek bezárni azon helyeket is, melyekre ugyan az embereknek lett volna igényük, azonban túl nagy kockázatot jelentettek. Itt kezdődött el igazán a turizmus hanyatlása is. Természetesen ez a fajta hanyatlás nem csak Magyarországot érintette.

A COVID-19 járvány, és az ezzel kapcsolatos korlátozó intézkedések 2020-ban jelentős visszaesést okoztak a turizmusban és a vendéglátásban is. A szálláshelyek és a vendéglátás szempontjából ez számszerűleg 32%-os csökkenést jelentett 2019-hez képest (web17).

Az előző években a regisztrált vendégéjszakák száma folyamatos növekedést mutatott a szálláshelyeken, azonban 2020-ban a koronavírus járvány és az ezzel kapcsolatos intézkedések miatt az Európai Unió országaiban a turizmusban erőteljes hanyatlás következett be.

Az Európai Unió legnépszerűbb turisztikai célpontjai súlyos veszteségeket szenvedtek el. Spanyolországban 70%-os, Olaszországban 53%-os, Németországban pedig 40%-os visszaesés volt megfigyelhető a vendégek által eltöltött éjszakák számában. Vannak országok, mint például Ciprus, Málta és Görögország, ahol a csökkenés 70% felett van. Ezen országok kifejezetten a turizmusból élnek, ezért ilyen magas ez a százalék. Azonban vannak olyan országok is, ahol a turizmus hanyatlása nem volt ilyen nagymértékű. Ilyen például Hollandia, ahol „csupán” 31%-os csökkenés figyelhető meg (web18).

Magyarország turizmusának szemszögéből a 2020-as esztendő legfontosabb feladata a vendéglátásban dolgozó vállalatok és szakemberek megmentése, valamint pályán tartása volt. Ezt a Magyar Kormány közel 800 milliárd forinttal próbálta támogatni, ami európai szinteken is kimagasló volt.

Mivel az emberek igencsak tartottak a vírustól, viszont az utazásra volt igényük, így a 2020 nyarán bekövetkező enyhítő intézkedések hatására a belföldi turizmus iránti igény robbanás szerűen növekedni kezdett. A nyár elején megkérdezett emberek 57%-a vett részt legalább egy napos utazáson és ez az arány őszre már 67%-ra emelkedett. Ezzel szemben a külföldi utazások aránya változatlanul 29% maradt. A vírus hatására az emberek sokkal inkább preferálták a belföldi utazásokat. Amennyiben mégis külföldre utaztak, mindenképp figyelembe vették azt, hogy mennyi Covid fertőzött van az adott desztinációba és milyen járványügyi intézkedéseket szükséges betartani (web19).

3 SAJÁT KUTATÁS

3.1 Anyag és módszer

A saját kutatásom célja az volt, hogy megvizsgáljam Szolnok mennyire számít turisztikai desztinációnak a helyi, valamint a nem helyi lakosok szemszögéből, és hogy mi az, ami szerintük vonzó, illetve nem annyira vonzó a városban. Mi az, ami eszükbe jut, ha meghallják Szolnok város nevét. Négy hipotézist állítottam fel, melyeket kutatásom végén megerősíték vagy pedig megcáfolok. A tanulmányaim, a korábbi tapasztalataim, valamint a szakirodalom alapján felállított hipotéziseim a következők:

H1: A szolnoki lakosok alapvetően ismerik Szolnok város turisztikai stratégiáját.

H2: Ahhoz, hogy Szolnok vonzóbb turisztikai desztináció legyen, elsősorban a programlehetőségek bővítésére lenne szükség.

H3: A helyi turisztikai szolgáltatók ismerik és befolyásolhatják Szolnok fejlesztési tervét.

H4: Szolnok nem alapvető turisztikai desztináció a belföldi lakosok számára.

Szerettem volna olyan turisztikai szereplőket is bevonni a kutatásba, akik kicsit más szemszögéből látják Szolnok turizmusát, így kutatásomat a helyi Önkormányzat Városmarketing és Turisztikai osztály vezetője, valamint az egyik helyi szálloda, a Garden Hotel-Wellness és Konferencia értékesítési és marketing vezetője is segítette egy-egy interjúval (az interjúk kérdéseit részletesen ld. az 1.sz és 2. sz. mellékletben).

A helyi, és nem helyi lakosok véleményéhez szükséges adatokat két online Google kérdőív segítségével gyűjtöttem össze (részletesen ld. 3. sz és 4.sz melléklet), amely körülbelül 10-15 percet vett igénybe, és teljesen anonim volt. A kitöltés és a helyszín semmilyen módon nem volt szabályozva, hiszen a kitöltés teljesen online történt.

A helyi lakosokhoz szóló kérdőívembe leginkább arra voltam kíváncsi, hogy a szolnokiak mennyire ismerik Szolnok turizmusát, hogyan állnak a városba érkező turistákhoz, mennyire látogatják a város nevezetességeit, illetve rendezvényeit, valamint tudni szerettem volna, hogy előre megadott válaszok nélkül mik azok a dolgok, amiket szeretnek a városba, s mik azok, amiket szerintük fejleszteni lenne szükséges.

A nem helyi lakosoktól, mint „külső szemlélőktől” pedig azt szerettem volna megtudni, hogy hogyan látják Szolnok városát, mint turisztikai desztinációt, jártak-e már a városban,

vettek-e igénybe bármilyen szálláshelyet? Amennyiben még nem jártak a városba, szívesen ellátogatnának-e?

A kérdőíveket különböző social media felületeken tettem közzé, azonban különösen a szolnoki lakosoknak szóló kérdőívemnél figyeltem arra, hogy csak és kizárólag szolnoki lakosok töltsék ki és így legyen minél reprezentatívabb.

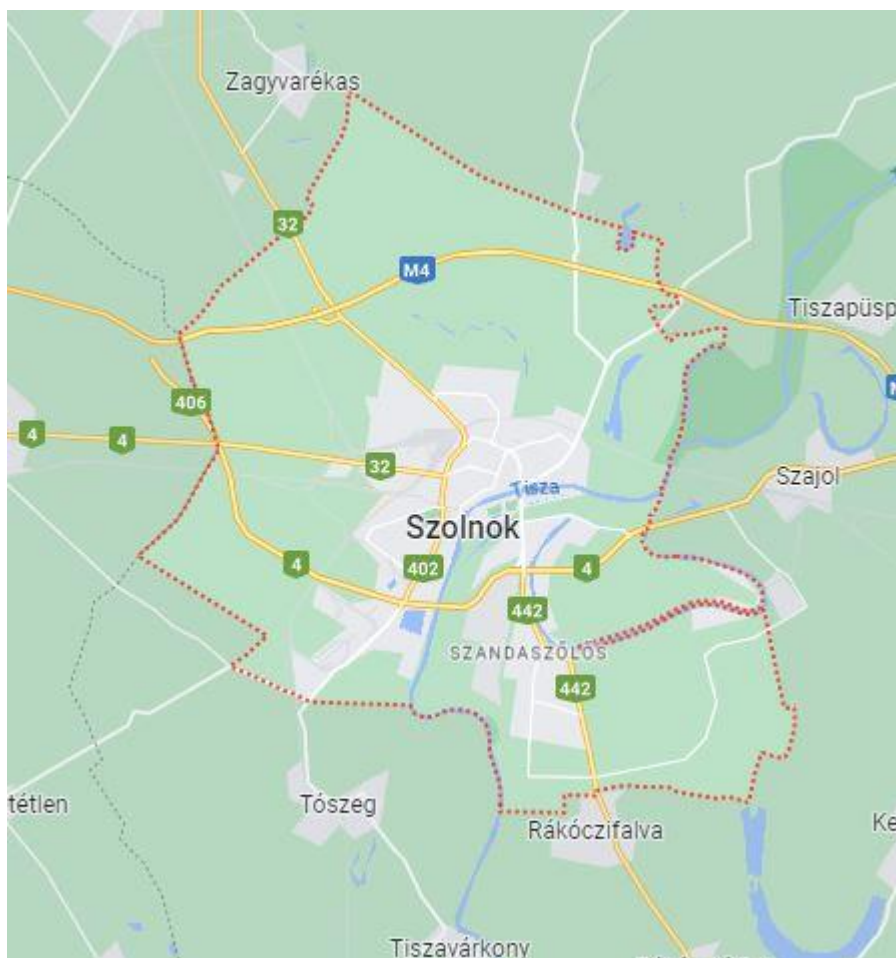
Mivel dolgozatommal kapcsolatos interjúimat még 2021-ben készítettem, így a fent említett interjúk is teljes egészében online történtek, mivel a Covid nem tette lehetővé a személyes találkozást. Az interjú, valamint a kérdőív kérdései között voltak átfedések, hiszen szerettem volna megtudni, hogy az önkormányzat, valamint a szálláshely szemszögéből mik a város erősségei, gyengeségei, hogy hogyan értékeli a város turizmusát, valamint, hogy a városba érkező turisták milyen célból látogatnak a városba.

3.2 A vizsgálat helyszínének bemutatása - Szolnok városa turisztikai szemszögéből

3.2.1 Szolnok városának általános áttekintése

Szolnok Jász-Nagykun-Szolnok megye székhelye, amely az Észak-Alföldi terület egyik legnagyobb települése, és a gazdaság, a közlekedés, a katonaság, a kultúra, az oktatás és az egészségügy központja.

Közúton az E60-as autópályán akár másfél óra alatt megközelíthető a főváros, valamint kiemelkedő vasúti hálózatának köszönhetően mind a főváros, mind az alföldi nagyvárosok könnyedén elérhetőek. Mindez annak köszönhető, hogy Szolnok fekvése földrajzilag igen kedvező. Szolnok városa a Tisza és Zagyva torkolatánál terül el, és csaknem 1000 éves múlttal rendelkezik. A város a gazdasági javításokra, fejlesztésekre igen nagy hangsúlyt fektet (web20) (ábra 7).

7. ábra: Szolnok városának földrajzi elhelyezkedése

Forrás: Google térkép és saját szerkesztés, 2023

Szolnok lakossága a 2019-es adatok szerint 70447 fő, ami a jelzett évben Magyarország 0,71%-át tette ki, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye lakosságának 18,97%-át. A népesség száma a 2018-2019-es adatokat megfigyelve csökkenő tendenciát mutat, így, ha ezeket vesszük alapul, 2021-ben a lakosság száma már csupán csak 69100 főre tehető Szolnok városában (web21).

Az utóbbi években Szolnok nagyon sok fejlesztésen van túl, többek között 2015-ben megépült a Reptár, azaz a szolnoki Repülőkúzeum, amely egyedinek számít Kelet-Európában, a Sörárium, amely alapvetően egy étterem és egyben egy interaktív sörmúzeum, és persze jelenleg is zajlanak munkálatok, amelyek szebbé, és vonzóbbá teszik Szolnok városát, mint például a szolnoki vár újraépítése, valamint különböző fürdőegységek felújítása, illetve egy igen kezdetleges wellness szálloda építés.

3.2.2 Szolnok, turisztikai adottságai

Szolnokot az emberek nem feltétlenül tartják a turizmus középpontjának, bár számos programot és lehetőséget kínál.

A városban található különböző múzeumok számos alkalommal kínálnak időszakos, vagy állandó kiállításokat. Egyik legnépszerűbb a Reptár Szolnoki Interaktív Repülőmúzeum, amely egyedülálló egész Kelet-Európában, hiszen itt található az egyik legnagyobb repüléstörténeti kiállítás. A kiállítás mintegy 60 ezer négyzetkilométeren terül el egy több, mint 170 éves műemléki környezetben. (web22).

A régen zsinagógaként működő Szolnoki Képgaléria mostanra régészeti, néprajzi, történelmi kiállításoknak, valamint hangversenyeknek ad helyet. A Damjanich János Múzeumban továbbá megtekinthető Jász- Nagykun Szolnok megye teljes régészeti-néprajzi-történeti gyűjteménye.

A város érdekességeihez és turisztikai adottságaihoz igencsak hozzáadnak az itt megszervezett fesztiválok, valamint városi rendezvények, viszont ezekről egy későbbi pontban fogok részletesen írni.

Szolnok attrakcióihoz tartozik még a Szigligeti Színház, valamint a Szolnoki Művésztelep, amely már 1902 óta fogad művészeket. Jelenleg egyébként a Művésztelep felújításokon esik át, így nem látogatható. A város kulturális életének meghatározó színhelye az Aba-Novák Agóra Kulturális Központ, amely koncertek és előadások mellett klubokat, tanfolyamokat és képzéseket is indít, valamint szívesen karol fel civil kezdeményezéseket is.

A Tisza és Zagyva folyók árterei kiváló lehetőséget nyújtanak a horgászni vágyóknak, valamint a város életében is igen fontos szerepük van. Az érintetlen partok, a csend, a friss levegő nem csak a pihenni vágyóknak kedvez, hanem a kerékpárosoknak, valamint a vízi sportokat űzőknek is. Nem mellesleg, véleményem szerint, ha valaki csak szeretne sétálni a városban, akkor én mindenképpen a Tisza partot javaslom.

Különleges látványt nyújt a város közepén található Rozárium-a magyar rózsák kertje, amelyben szinte az összes őshonos rózsafaj megtalálható. Többek között olyan fajták is, amelyek már csak nemesítő telepeken fellelhetők. Az utóbbi években közkedvelt fényképezkedési helyszínné vált, mivel a Városházától nem messze található, így a friss házások is szívesen készíttetik el nyáron esküvői képeiket ezen a helyen.

Szintén említésre méltó, és különösen kedvező a kisgyermekes családoknak a Széchenyi Parkerdő és Ökoturisztikai Központ, amely egy 125 hektáros területen fekszik. Itt található az ország legnagyobb ökojátszótere, valamint a Bagolyvár Vadaspark, amely 2007-ben nyitotta meg kapuit gyönyörű környezetben. Az ide látogatók megismerkedhetnek az Alföld vadfajaival, vagy kisebb házi- házasított állataival, amit egy állatsimogató tesz még inkább testközelivé.

Az elmúlt években sok fejlesztés történt a város életében. Többek között a május elejétől október végéig tartó időszakban lehetőség nyílik sétahajózásra a Tiszán, szombaton, és vasárnaponként. Továbbá a szolnoki lakosok évek óta vágytak egy szabadstrandra, amit mostanra a víz minősége és a part tisztasága lehetővé is tett. A nyári időszakban így már a szabadstrand is várja a fürdőzni vágyókat. Emellett a tavalyi év során felújításra és megnyitásra került a MÁV strand, amelynek legendája több évtizedre nyúlik vissza.

2021-ben megépült Szolnokon Jász- Nagykun Szolnok megye legnagyobb közparkja, az Ormos Imre park. A park zárható, térfigyelő kamerákkal felszerelt. Kosárlabda, Street workout pálya, valamint játszótér, illetve ezeken felül egy kávézó is található a területén. A szabadidő kényelmes eltöltéséhez hozzájárulnak a parkban található ivókutak, mosdók, padok és kerékpártárolók is. A játszótér elemeiben visszaköszönnek Szolnok nevezetességei, mint például a szolnoki vár, a Tiszavirág-híd, az Eötvös téri víztorony és maga a Tisza folyó is (web23).

A turisztikai információkat az Agóra központban működő Szolnoki Tourinform szolgáltatja az érdeklődők számára, ezen felül pedig különböző ajándéktárgyakat és prospektusokat is kínál Szolnok városáról.

3.2.3 Szolnok város szálláshelyei

Szolnok városa sokféle szálláshelyet kínál mind a belföldi, mind a külföldről érkező látogatók számára. Az utóbbi években a szabadidős, egészségmegőrzés céljából, sportolás, rokonlátogató és falusi turizmus mellett, egyre inkább növekszik azon látogatók száma, akik valamilyen kulturális célzattal, vagy éppen konferenciák és hivatásuk miatt utaznak a városba. Ebből kifolyólag a szálláshelyek száma és típusa is változatos, hogy mindenki megtalálhassa az úti céljának legmegfelelőbbet. A városban található három-négycsillagos szállodák, panziók, kempingek, valamint ifjúsági tábor is (web24).

Szolnokon, mint már írtam, szállodákból, panziókból és kempingekből is igen széles választék található.

Szolnok városában szállodából mintegy 4 darab található. A Garden Hotel Wellness és konferencia, a Liget Hotel, a Semiramis Business Hotel, valamint a Trojka Hotel.

Elsőként a Garden Hotel Wellness és Konferenciát mutatom be (ld.5.sz.melléklet). A Garden Hotel egy 4* wellness és konferencia hotel, amely a Tisza-parti sétányon található, és 2003-ban nyitotta meg kapuit. A szálloda tökéletes színhelye lehet baráti, családi és üzleti összejöveteleknek, ugyanis 62 elegánsan, ízlésesen berendezett szobával rendelkezik. A szobák légkondicionáltak, televízióval, minibárral felszereltek. A pihenni vágyóknak a hotel wellness részlege nem csak úszómedencét, hanem ezen felül élménymedencét, jakuzzit, finn, aroma és infra szaunát, valamint gőzkabint és szoláriumot is kínál. Az étterem pedig naprakészen várja mind a magyar, mind pedig a nemzetközi ízek kedvelőit is (web25).

A hotel egyébként különböző rendezvényeknek is helyszínt biztosít, különösen népszerű esküvői helyszín, hiszen amellett, hogy nagyon elegáns hotelről beszélünk, egyúttal a násznép tagjai is megtudnak itt szállni. A pandémia alatt is nyitva tartott, ugyanis ebben az időszakban sok üzleti konferenciának biztosított helyet.

A következő hotel a Liget Hotel (ld.5.sz.melléklet). Ez a hotel szintén a Tisza-parti sétányon található, amely azért is nagyon kedvező, mert a városközpont mindössze 15 percnyi sétával könnyen megközelíthető. Ez egy háromcsillagos szálloda, amely 33 jól felszerelt szobával és egy 50 fő fogadására alkalmas konferenciateremmel várja a látogatókat. Továbbá figyeltek arra is, hogy minden szinten van egy-egy összenyitható szoba, amely akadálymentes, így a mozgássérült vendégek számára ideális. Én személy szerint mindössze egyszer jártam ebben a hotelben, és meg kell mondjam, ha ajánlanom kéne bárkinek szálláshelyet Szolnokon, valószínűleg nem ez lenne az (web26).

A következő szálloda a Semiramis Business Hotel (ld.5.számú melléklet). A négycsillagos hotel csupán néhány méterre a Tisza partjától, a partot, valamint a főteret összekötő kis utcában található. A szálloda szobái egyszerű elrendezésűek, ezért különösen otthonos környezetet teremtenek. A szálláshely ezeken az otthonos szobákon kívül persze lakosztályokat is kínál. Nagyon modern külsővel és belső terekkel rendelkezik, amelyek az eleganciát tükrözik. Ahogy azt a neve is elárulja, ez a hotel inkább az üzleti vagy konferencia célú utazásokra érkezők kedvelt szálláshelye. A vendégek kikapcsolódását a fitneszközpont

segíti, valamint lehetőség van mosodai szolgáltatások igénybevételére is. Felár ellenében a szálloda a reptéri transzfert is biztosítja a vendég számára (web27), (web28).

A negyedik, és egyben utolsó szálloda Szolnokon a Trojka Hotel és Panzió. Ez a három csillagos hotel a Tiszaligetben található, azon belül is a Tiszapart melletti kis utcában. A hotel mindösszesen csak 10 szobával rendelkezik, amelyek mindegyike erkéllyel felszerelt. A szobák a vendégvélemények alapján tágasak és otthonosak. A szálloda talán egyik legjobb tulajdonsága, hogy a modern időkhöz alkalmazkodva állatbarát, amely lehetővé teszi az itt megszálló vendégeknek, hogy kis kedvenceiket is magukkal hozzák (web29).

A szállodák mellett azonban igénybe vehető 11 panzió és vendégház is, amelyből viszont csak a legnépszerűbb és legismertebbeket fogom részletesen is ismertetni.

A Hozam Wellness és Apartman, más néven Hozam Klub, egy három csillagos panzió, amely a város központjának csendes utcájában található, a Tiszától nem messze. A panzió 17 szobával és wellness részleggel várja az üzleti és egyéni utazókat. A szálláshely 1999-ben került átadásra, majd mostani kinézetét a 2020-ban befejezett „Szolnoki szárnyal” nyerte el. A panzió öt szintes, alagsorában a wellness részleg található, a maradék szinteken pedig egy-, két- és háromágyas szobák találhatók, melyek pótagyazhatók (web30).

A következő panzió a Sóház Apartman ház és panzió, amely egy négycsillagos panzió a Tiszai Hajósok terének közelében. Az apartman 2002 májusában nyitotta meg kapuit, de a négycsillagos minősítését csak 2020-ban kapta meg, a 2019-es felújításait követően. A szállás igencsak központi helyen van, ugyanis mind a Tiszán átívelő Tiszavirág Gyalog Híd, mind a Szigligeti Színház, valamint a Szolnoki Galéria csupán pár perc sétára található, valamint a Tiszai Hajósok terétől körülbelül 2 perc sétára van, amely a nyári időszakba különösen kedvező, hiszen sok programnak és fesztiválnak ez a tér ad otthont. A panzió 12 apartman szobával rendelkezik, valamint akadálymentesített szobákat is kínálnak. A szállás vendégei számára svédasztalos reggelit kínál, azonban nem rendelkezik saját étteremmel. Amit itt is szintén megemlítenék, hogy a panzió kisállatbarát, rendelkezik saját tenispályával, amit a vendégek bármikor használhatnak, valamint az autóval érkező vendégek számára ingyenes parkolást biztosít a panzió belső udvara (web31).

Ha egy kicsit eltávolodunk a Tisza partjától, akkor a város közepén található a 2014-ben átadott Aba-Novák Agóra Kulturális központ szomszédságába a Pelikán Vendégház. A szálláshely igen egyszerű, egy és két férőhelyes szobákkal várja az odalátogatókat. Sajnos

az utóbbi években nagyon változó, hogy mikor van nyitva a vendégház, és mikor nincs, ráadásul kinézetét tekintve sincs a legjobb állapotban (web32).

A panziók és vendégházak körében ezek azon szálláshelyek, amelyeket, ha egy szolnoki lakost megkérdezzünk, biztosan eszükbe jutnak. Azonban ezen felül van még Szolnoknak egy ifjúsági szálláshelye is, amely a Tisza-part legvégén várja a pihenni vágyó látogatókat a mintegy 320 férőhelyes táborban, a Turisztikai és Szabadidő Központban. Ezen ifjúsági szálláshely az Alföld legnagyobb ifjúsági tábora, amely 16 hektáron terül el és remek környezetet nyújt akár gólyatáboroknak, edzőtáboroknak és erdei iskoláknak is. Ami külön érdekességnek számít, hogy az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem most már jó pár éve Szolnokon szervezi gólyatáborát, és ehhez a Turisztikai és Szabadidő Központ biztosít területet és szállást (web33).

Véleményem szerint Szolnok nagyon változatos szálláshelyekkel büszkélkedhet, azonban nagyon sok ezek közül el lett hanyagolva az utóbbi években, és nem fejlesztették tovább őket.

3.2.4 Szolnok vendéglátó-egységei

Ha turizmus, akkor vendéglátás. Mivel a két fogalom erősen összekapcsolódik, így Szolnok esetében is érdemes a szálláshelyek és egyéb turisztikai adottságok mellett a vendéglátást, és azon belül a vendéglátóhelyeket megvizsgálni. A vendéglátóhelyek tekintetében is igen nagy választék van Szolnok városában. Éttermek, cukrászdák és kávézók széles választéka várja a Szolnok városába látogatókat.

Először az éttermekről szeretnék pár szót írni, és kiemelni közülük néhányat.

Az első a Bajnok étterem (ld.5.sz. melléklet), amely 1933 óta fogadja vendégeit Szolnok belvárosában. Különlegességét adja az étteremnek, hogy étlapja minden évszakban megújul, és különböző, az évszakhoz illő ételkülönlegességeket vonultat fel. Mindezek mellett pedig igyekszik szem előtt tartani a hagyományőrzést is. Az étterem pincerésztében ezeken felül üzemel egy PUB, valamint egy hangulatos pinceétterem. A PUB-on belül pedig található egy elkülönített rendezvényterem, amely tökéletes helyszínt biztosít konferenciák, üzleti tárgyalások és állófogadások számára. Továbbá májustól a kerthelyiségben fogyaszthatók el az ételek és italok, és a vendégeket látványkonyha is várja (web34).

A következő étterem a Bicskás Székely Fogadó (ld.5.sz.melléklet), amely Szolnok zöldövezetében, a Holt Tiszától mintegy 100 méterre található. A fogadó leginkább

közétkeztetéssel, ételszállítással, valamint rendezvények és összejövetelek szervezésével és lebonyolításával foglalkozik. Ezen felül pedig rendelkeznek még egy 220 férőhelyes konferenciateremmel, mely tökéletes akár nagyobb rendezvények, akár lagzik lebonyolítására (web35).

Személy szerint talán ez az egyik kedvenc éttermem Szolnokon, melyet a családommal viszonylag sűrűn látogatunk. Ennek az a legfőbb oka, hogy mindennap van menüs étkeztetés, amely igen változatos, árban kedvező, és persze egyáltalán nem utolsó sorban nagyon finom.

A harmadik étterem, amiről érdemes szót ejteni, az a Halászcserda. A vendéglátóhely a Tisza partján található, és nevéből könnyen kitalálható, hogy főleg tradicionális, halas ételeket kínál. Természetesen annak sem kell aggódnia, aki esetlegesen nem rajong a halért, mert étlapukon szerepelnek hal nélküli fogások is.

A következő étterem neve már talán ismerős lehet, ez pedig a Sörárium Étterem. Ez a vendéglátóegység a Sörárium Szolnoki Interaktív Sörmúzeum étterme, amely viszonylag újnak számít Szolnokon. A Kossuth téren található, és igencsak közkedvelt lett. Nyáron különösen sok vendég választja, a téli időszakban inkább a heti és napi menüjüket választják a vendégek, és ezeket is inkább kiszállításra kérik.

Nem messze a Sörárium Étteremtől található a Liliomfi Étterem, a szolnoki Szigligeti Színházzal szemben. Az étterem rendkívül elegáns és hangulatos, már csak azért is, mert mikor a vendég kinéz az ablakon, tökéletes kilátás nyílik a színházra. Itt is igénybe vehető menüs étkezés, ami tartalmaz egy levest, a vendég pedig választhat A és B főétel közül. Személy szerint én csak egyszer vendégeskedtem a Liliomfi Étteremben, akkor engem nem nyűgözött le. Nagyon elegáns volt, tiszta és a kiszolgálók is nagyon segítőkészek, udvariasak voltak, azonban az étel nagyon kevés volt, és ahhoz képest igen drága. Ízek tekintetében sem nyújtott számomra semmi kiemelkedőt.

Az utolsó étterem, amelyről szeretnék pár szót ejteni, talán a legrégebbi szolnoki vendéglátóhely, mégpedig a Dreher Étterem Söröző, amely Szolnok belvárosában helyezkedik el. Az étterem 100 fő befogadására alkalmas. A menüs étkeztetés és a magyaros ízek mellett nemzetközi ételkülönlegességeket is kínál, valamint rendelkezik egy kisebb konferenciateremmel, amely 10-12 fő befogadására képes. Érdekességgént megemlíthető, hogy az étterem 1994-ben, megkapta a Védnöki Táblás Ház címet, a Szakácsok, Cukrászok és Nemzetközi Szakújságírók Szövetségétől (web36).

Miután a vendég elfogyasztja ebédjét megesik, hogy valamilyen desszertre vágya, és ha azt nem az adott étterembe szeretné elfogyasztani, akkor van lehetősége ellátogatni Szolnok valamelyik cukrászdájába, amelyekből hármat emelnék ki.

Az első az én személyes kedvencem, a Szatmári és Zagyva cukrászda, amelynek az egyik üzlete közvetlen a Zagyva folyó partján, másik üzlete pedig a Széchenyi városrészben található meg. A cukrászda nagyon finom süteményeket, tortakülönlegességeket, és májustól kora ősziig széles választékban fagylaltokat kínál. Ha esetleg valakinek speciális igénye van, mint például emeletes, vagy akár formatervezett torta, sütemény, azt is rövid határidőn belül, jutányos áron képesek teljesíteni. Az egyetlen hátránya a Zagyva parton található üzletnek, hogy jelenleg nincs lehetőség a helyben fogyasztásra, ami már csak azért is probléma, hiszen közelednek a hűvös idők, és ilyenkor már a vendég nem szeretne sehova kiülni.

Szolnok másik közkedvelt cukrászdája a Marcipán cukrászda, amely már 1952 óta működik Szolnokon, és amely elsőik közt kapott Védnöki Táblát. Szintén finom sós- és édes süteményeket, tortákat, és nyáron természetesen fagylaltokat kínál. Amiben egyedi a cukrászda, hogy Szolnokon és lassan országszerte nagy népszerűségnek örvend a habos isler. Ez a sütemény abban tér el az eredeti olasz islertől, hogy a linzerlapok között nem lekvár van, hanem keményre felvert tojásfehérje hab. Ez a süti sok változáson és módosításon ment keresztül az évek során, azonban a Marcipán Cukrászda az eredeti recept alapján készíti és árusítja, vagyis, a linzerlapok karamellel ízesített fondant bevonattal rendelkeznek. A többi cukrászdában azonban csokoládéval van a szolnoki habos isler bevonva, amit szintén saját vélemény alapján én finomabbnak tartok.

Azonban, ha valaki édesszájú, de valamilyen okból a cukrot mellőznie kell, ha Szolnokra látogat, ez miatt sem kell aggódnia, hiszen egyre nagyobb népszerűségnek örvend a városban a Fincsi Free-ételallergiások és tudatosan táplálkozóak üzlete. Természetesen a cukormentes sütemények mellett kaphatóak glutén-, tej-, és tojás mentes édességek is. Mivel ma már nagyon sokan odafigyelnek rá, hogy mit fogyasztanak, és sajnos egyre több ember érzékeny bizonyos összetevőkre, ez a cukrászda nagyon hasznos és kellemes sok ember számára (web37).

Természetesen van, hogy a vendég nem vágyik édességre, csupán egy kávé, vagy egy frissítő limonádét inna. Ilyen esetekben kávézókból is van lehetőség válogatni, melyek közül most párat megemlítenék.

Talán a legnépszerűbb Szolnokon a Cafe Frei Kávézó. Ez a kávézó az Aba- Novák Agóra Kulturális központ mellett található és a hideg időkben különösen nagy népszerűségnek örvend. A világ minden tájáról származó kávékülönlegességeket kínál és ez mellett pedig egy hangulatos környezetet, ahol az ember órákig képes üldögélni és beszélgetni. Persze nem csak kávékat lehet fogyasztani, hanem különböző teákat, forró csokikat és nyáron természetesen különlegesebbnél-különlegesebb limonádékat.

Persze nem ez az egyetlen kávézó Szolnokon, szintén közkedvelt a Black Cat Café, amely a Tiszai Hajósok terétől körülbelül 500 méterre található, és kávéi, valamint elhelyezkedése miatt ez a kávézó is igen jól ismert.

Továbbá érdemes megemlíteni a Korzó Kávéházat, amely a Kossuth Téren található és nagyon sokféle kávéval, valamint egyéb italokkal várja vendégeit.

Nyári időszakban az ember nem biztos, hogy egy forró kávéra vágyik az amúgy is meleg időben. Ilyenkor sokan szívesebben fogyasztanak el egy jó limonádét. Erre a célra pedig nagyszerű hely az Agóra Bisztró, amely a Hild téren, a Szolnoki Tourinform iroda közvetlen szomszédságába található. Természetes itt nem csak ital fogyasztásra van lehetőség, azonban a limonádéikat mindenképp érdemes kiemelni, hiszen a mindennapi citromos limonádétól elkezdve, a fekete ribizlis, a popcornos limonádén keresztül, a vattacukrosig mindenféle különleges íz megtalálható. Én minden nyáron visszajáró vendége vagyok az Agóra Bisztrónak, és természetesen minden alkalommal más limonádét próbálok ki. Nagyon szívesen ajánlom a barátaimnak és ismerőseimnek is.

3.2.5 Szolnok város rendezvényei

Szolnok városa persze nem csak szálláshelyeinek, vendéglátóhelyeinek és adottságainak köszönheti látogatóit és turistáit, hanem bizonyos rendezvényeinek és fesztiváljainak is, amelyek a hosszú évek során szinte már tradícióvá váltak.

Az egyik legnépszerűbb Szolnoki rendezvény, amelyről már az is hallott biztosan, aki nem szolnoki lakos, az a Tiszavirág Fesztivál. Ez a fesztivál általában három napos, és minden év júniusában van megtartva. Ez idő alatt a kilátogatók minden este zenés-táncos rendezvényeken vehetnek részt, valamint megfigyelhetik a tiszavirágzást és a kérészek násztáncát. Az utóbbiban fontos szerepe van a 2011-ben megépült Tiszavirág hídnak, amely a Tisza felett ível át, segítve ezzel a gyalogosoknak és a kerékpárosoknak az átjutást a Tiszaligetbe.

A szintén nyári időszakban tartott programok közül fontos megemlíteni a Palacsinta Fesztivált, amelyet idén már hatodik alkalommal rendeznek meg Szolnokon. Ez egy háromnapos fesztivál, ahol különböző programokkal és koncertekkel várják a látogatókat, a NEFAG erdei játszótéren. Mindennap ismertebbnél ismertebb zenészek, énekesek lépnek fel és szórakoztatják a közönséget.

Június hónapjában kerül megrendezésre a Szolnoki Tuning Találkozó, amely ugyan az elmúlt két évben sajnos nem került- a Tiszavirág Fesztiválhoz hasonlóan- megrendezésre, azonban 2019-ben már 10. alkalommal szervezték meg Szolnokon. A találkozóra az ország összes pontjáról és még a határon túlról is érkeztek látogatók minden korosztályból.

Augusztusban egy viszonylag új rendezvény kerül megszervezésre, 2021-ben már ötödik alkalommal. A Tiszai Hajósok tere nyújt helyszínt a FIBA 3x3-as kosárlabda selejtezőjének, ahol külföldi és magyar korosztályos válogatott csapatok mérik össze tudásukat. 2016-ban az első megrendezés alkalmával volt szerencsém részt venni az eseményen, mint csapat koordinátor. Egy holland csapatnak segítettem abban, hogy mikor hol kell lenniük, a szállodában mire van szükségük, és természetesen abban, hogy mikor hol játszanak meccset, és kivel.

A legutolsó nyári esemény augusztus 31-én, Szolnok napja. 1847.szeptember 1-én került átadásra a Pest-Szolnok vasútvonal, mely mondhatni bevonta az ország keringésébe Szolnokot. Ezen a napon, a Szapáry úton utcafesztivált rendeznek és így várják a szolnoki, valamint nem szolnoki lakosokat.

A szeptember hónap egyik fontos fesztiválja a Tisza Hal napja, vagyis a Szolnoki Sparhelt Fesztivál. 2019-ben már hetedik alkalommal rendezték meg, célja a halfogyasztás népszerűsítése, valamint a tiszai horgászat, halászat, valamint gasztronómia hagyományainak megőrzése. A szolnoki halászlé nemrégiben hungarikummá vált, csak úgy, mint a gulyás.

Ahogy egyre inkább haladunk az őszebe, következik a legédesebb fesztivál, amelyet Szolnokon rendeznek meg, idén már 11. alkalommal, a Csokoládéfesztivál. Ezen a rendezvényen bemutatkozhatnak a magyar kézműves édesség készítői, valamint természetesen meg is lehet vásárolni az általuk elkészített csokoládékat, marcipánokat és egyéb édességeket. A legkedveltebb talán ezen a rendezvényen, nem meglepő módon, a csoki szökőkút, amihez ott helyben adnak kekszet és gyümölcsöket, természetes ingyen, és aki elég türelmes és kivárja sorát, jóllakhat a csokival.

3.2.6 Szolnok város sportturizmusa

Szolnok városa amellett, hogy nagy figyelmet fordít a város fejlesztéseire, igyekszik lakosainak különböző sportolási lehetőségeket nyújtani, ezen felül pedig minden sportágban szorgalmazza az utánpótlás nevelést, valamint támogatja a felnőtt csapatok és egyéni sportolók sikerességét.

Szolnokon különösen nagy hagyománya van a vízilabdának, a kosárlabdának, a labdarúgásnak, valamint a különböző vízi sportoknak.

A Szolnoki Dózsa vízilabda csapatának számos siker van már a háta mögött, amellett, hogy olimpiai bajnokok is játszanak a csapatban, mint például Nagy Viktor, aki tavaly vonult vissza az aktív sporttól.

Említésre méltó Szolnok kosárlabda csapata, a Szolnoki Olajbányász, amely nyolc bajnoki címmel és nyolc kupagyőzelemmel rendelkezik.

A Holt-Tiszán kajak-kenu pályát alakítottak ki, amely nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas, valamint a horgászat kedvelőinek is vannak kialakított stégek, ahonnan szabadon horgászhatnak.

Azon látogatóknak, akik csupán hobbiszerűen, szabadidejükben sportolnak, szintén sok lehetőséget kínál Szolnok. A Holt-Tiszán lehetőségük van különböző evezős sportok kipróbálására, a parkerdőkben kialakított turisztikai ösvényeken túrázhatnak, valamint a kiépített bicikli utaknak köszönhetően kerékpárral is végig tekerhetnek az ösvényeken.

Az elmúlt pár évben jelentős fejlesztések történtek, illetve, vannak folyamatban, amelyek az utánpótlás korú gyerekek egészségesebb életmódját segítik elő. Szolnok sportturizmusát erősítve számos sporteseményen (mint például FIBA 3x3 és YEBL kosárlabda tornák, Katonai Ejtőernyős Világbajnokság, Egyetemi Kajak- Kenu világbajnokság) egy-egy alkalommal 15-20 ország sportolói képviseltetik magukat. Ezen felül a Holt-Tisza Vízisport Telep az ország egyik legkedveltebb felkészülési pontja az olimpiai és világbajnok sportolóknak bővelkedő magyar válogatottnak, valamint hazai és külföldi sportolóknak (Saját interjú, 2021).

3.2.7 Szolnok város településfejlesztési terve

Szolnok város Önkormányzata évről évre igyekszik minden szempontból fejleszteni a várost, amely az elmúlt két évbe különösen nehéz volt, hiszen a pandémiának köszönhetően

nagyon sok fejlesztés és felújítás leállt, vagy késik az elkészüléssel. A következőkben ismertetni szeretném Szolnok jóváhagyott, hosszú távú településfejlesztési koncepcióját, amelyet 2014-ben hagytak jóvá, azonban 2020-ban aktualizálták.

Őszintén szólva én már 23 éve élek Szolnokon, de a településfejlesztési koncepcióról egyetemi tanulmányaim előtt sosem hallottam, ahogy szerintem sokan hozzám hasonlóan. Ha lát a szolnoki lakos egy-egy felújítás alatt álló uszodát, vagy műemléket, akkor általában csak legyint, és azt mondja, hogy megint kitaláltak valamit, pedig fontosabb dolgok is lennének. Arról viszont kevesen tudnak, vagy gondolkoznak el azon, hogy ezek a fejlesztések nem egyik napról a másikra történnek, hanem hosszas tervezések, és egyezkedések eredményei.

Szolnok, mint megyeszékhely, egyik legfontosabb feladata a fejlesztések leírása alapján, hogy közigazgatási szempontból modernizálódjon, valamint, hogy a gazdaság irányításának, a munkahelyek központjává váljon. Törekednie kell a városnak arra, hogy teljes mértékben kihasználja közúti, vízi, vasúti, valami légi adottságait, és ezzel közlekedési csomóponttá váljon. Ezen felül fontos még az egyetem bővítése különböző témakörökkel, valamint nagyobb szerepet kell a felsőoktatásnak kapni a kutatásokban és fejlesztésekben. A város infrastrukturális adottságainak hála a turizmust is teljes mértékben ki kell használnia, mind turisztikai programok szervezésében, mind a turisztikai kereslet kielégítésében. Szolnok Kecskemét városával való együttműködéssel bekapcsolódik a járműiparba, valamint együttes erővel dolgozik az ipar fejlesztésének tevékenységeiben. A város az egészségügy, az oktatás, valamint a kereskedelmi intézmények által Szolnokon, és a megye bizonyos részein korszerű és magas minőségű ellátást kíván biztosítani. A kistérségek között erősíteni kell az együttműködést és a munkamegosztást, azonban csökkenteni kell a versengést az adott cél elérése érdekében.

Ami szakdolgozatom szempontjából a legfontosabb a település és a hozzá kapcsolódó kisebb térségek szempontjából, az az, hogyan próbálják a turizmus szempontjából vonzóvá tenni a várost, és melyek azok a fejlesztések, amelyek ehhez járulnak hozzá.

A térséget megfigyelve, Szolnok az idegenforgalom szervező és oktató központja. Itt kell az idegenforgalommal kapcsolatos tevékenységeknek, mint például a különböző szervező, marketing és turizmussal kapcsolatos közép és felsőfokú oktatásnak koncentrálnia. Azonban ehhez a városnak és a közeli kistérségeknek egymás támogatására, valamint a fejlesztési célok összehangolására van szüksége. Így a megyeszékhely vezetésével, valamint

a kistérségek aktív részvételével első lépésként egy turisztikai csomagtervet kell kidolgozniuk, amely alapot szolgáltathat arra, hogy az idegenfoglalom a jelenlegi helyzeténél erősebb, meghatározóbb ágazat legyen, valamint gazdaságilag is jövedelmezőbbé váljon.

A fejlesztések között is vannak olyanok, amelyek prioritást élveznek, ezek például az egészségturizmus, valamint ezzel összeköttetésben a termálvizeink alaposabb kihasználása, az egynapos városlátogatásokra való alaposabb felkészülés, a Tisza folyó menti kerékpáros, vízi, lovas, és horgász turizmus fejlesztésére, a kiemelt programok szervezésének fejlesztése, valamint a város határain túlnyúló eseményturizmus támogatása. Mivel a COVID alatt a szállodák csak üzleti vagy konferencia lebonyolítás céljából fogadhattak vendégeket, így fontos fejlesztési pont a hivatás és konferenciaturizmus fejlesztése és szerepének erősítése, valamint a város turisztikai menedzsmentjének és marketingjének erősítése, hiszen ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fentebb említett fejlesztések eredményeit a későbbiekben ki tudják használni.

A következőkben a fent említett fejlesztésekről szeretnék egy kicsit részletesebben írni.

Mivel Szolnok és térsége igen gazdag termálvizekben, így az ezáltal kapott lehetőségeket mindenképp érdemes használni, illetve fejleszteni. A térségben már 14 gyógyvízzel rendelkező fürdő, valamint 5 melegvizű fürdő várja a látogatókat. Az évek során az volt tapasztalható, hogy az egyes fürdők a térség más fürdőinek kihasználtságát rontja, befolyásolja a vendégkör kialakítása érdekében. Ebből kiindulva, ha valóban fejleszteni kívánják a termálvizeket és a vízzel kapcsolatos gyógyászati tevékenységeket, akkor elkerülhetetlen és nélkülözhetetlen a települések együttműködése. Az érintett térségek ebben a fejlesztésben Szolnok, Martfű és Törökszentmiklós, valamint tágabb térségek tekintetében, Cserkeszőlő, Abony és Cegléd, valamint Jászapáti és Túrkeve. A fejlesztés szempontjából fontos tevékenységek, hogy a fürdőknek meghatározzák pontos arculatát, valamint gyógyvizeinek összetételét, és ezáltal a különböző fürdők között ne alakuljon ki konkurencia, hanem egymást segítve és kiegészítve működjenek. Fontos az is, hogy nem feltétlenül elég az a vendégnek, hogy van egy gyógyvízzel teli medence, ezért érdemes lenne kiegészíteni bizonyos szolgáltatásokkal, mint például gyógytorna és egyéb rehabilitációs kezelések. Nem elhanyagolható a fürdők és létesítmények fizikai állapota, vagyis, hogy esetlegesen maga a fürdő milyen fejlesztéseket igényel, valamint, hogy a fürdőhöz vezető közlekedés milyen, esetleg a befogadó képessége a létesítmények megfelel-e a várható vendégek számának. Az utolsó tevékenység pedig a közös marketing kidolgozása, a

kapcsolatok felvétele, akár külföldi vagy belföldi megbízottakkal, vagy egyéb üdülési lehetőséget biztosító szervezetekkel. Személyes véleményem szerint Szolnokon és térségében erre igencsak lenne igény. Az emberek nagy része már csak szórakozás céljából is szívesen jár fürdőkbe, azonban, ha ennek az egészségre is jótékony hatása van, még inkább ösztönzőleg hat a vendégre, hogy kihasználja a gyógyvizek adta lehetőségeket.

3.3 A primer kutatás eredményei

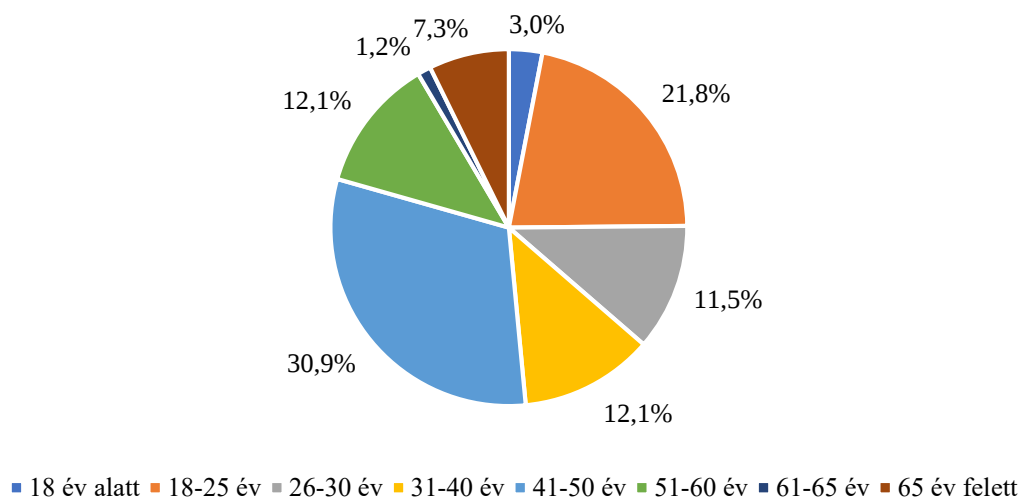
3.3.1 Önkéntes kérdőív a szolnoki lakosok részére

Ebben a részben a szolnoki lakosoknak szóló, önkéntes kérdőívem eredményeit fogom bemutatni. A kérdőív 24 kérdést tartalmazott, voltak feleletválasztós, valamint önálló válaszos kérdések, azonban a kitöltő nem minden esetben találkozott mind a 24 kérdéssel, ugyanis a kérdőív 5 részre volt bontva, így bizonyos válasz megadásakor a kitöltő személy csupán a következő rá vonatkozó kérdéssel találkozott. A kérdőívet összesen 165 fő töltötte ki.

Egyes kérdések eredményeit saját, illetve a Google Forms által szerkesztett ábrákkal fogom szemléletesebben bemutatni.

A kérdőívemben kitérek arra, hogy mi az, ami első körben eszükbe jut a városról, mi az, amit szeretnek, valamint nem szeretnek Szolnokban, milyen turisztikai attrakciókat látogatnak és vesznek igénybe, és ezeket hogyan értékelik. Az egyik legfontosabb kérdést is felvettem, amely a dolgozatomban szempontjából talán az egyik legérdekesebb, hogy ismerik-e Szolnok településfejlesztési tervét, valamint turisztikai stratégiáját.

Az elemzésemet a szocio-demográfiai adatokkal szeretném kezdeni. Ahogy már fentebb is említettem, a kérdőívet 165 önkéntes szolnoki lakos töltötte ki, melyből a válaszadók 81,8% nő, 18,2% pedig férfi volt. A kérdőívet 100%-ban szolnoki lakosok töltötték ki. Az alábbi ábrán (8. ábra) a kitöltők kor szerinti megoszlása látható.

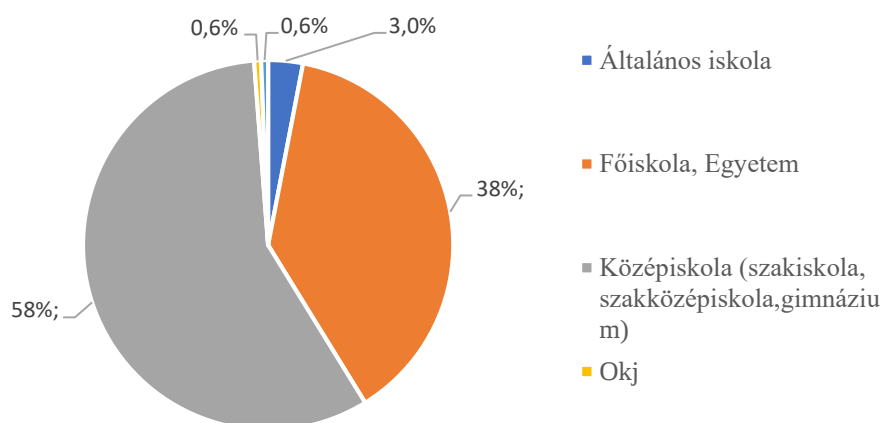

8. ábra: A válaszadók kor szerinti megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdőívet kitöltők életkora vegyesen alakult. A legtöbb kitöltés a 41-50 éves korosztálytól érkezett. (30,9%). A kérdőív kitöltői között továbbá szerepelt a 18-25 éves korosztály (21,8%), 31-40 éves korosztály (12,1%), 51-60 éves korosztály (12,1%) is.

A következő ábrán (9. ábra) a válaszadók legmagasabb iskolai végzettségének megoszlása látható százalékos formában.

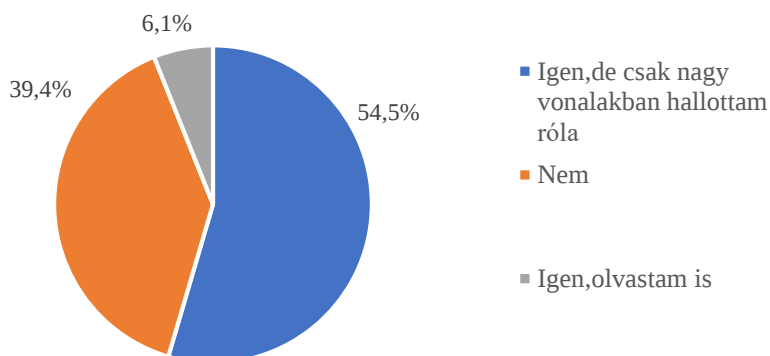
9. ábra: Az válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége 58 %-ban középiskola (szakiskola, szakközépiskola, gimnázium), 38 %-ban pedig főiskola, egyetem. Továbbá a kitöltők között

szerepeltek kisebb arányban olyan személyek is, akiknek felsőfokú tanfolyam, általános iskola és Okj képzésben szerzett végzettségük a legmagasabb.

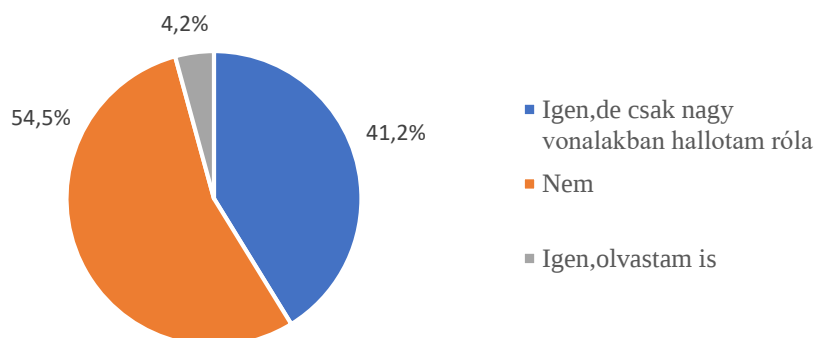
Ezek után rátértem a Szolnok város turizmusára vonatkozó kérdésekre. Az egyik legfontosabb kérdés talán az volt, hogy a szolnoki lakosok ismerik-e egyáltalán Szolnok fejlesztési, valamint turisztikai tervét. Ennek százalékos megoszlását az alábbi ábrák szemléltetik (10. ábra) (11. ábra).

10. ábra: Szolnok fejlesztési tervének ismerete a szolnoki lakosok által (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdőívet kitöltők 54,5%-a ismeri Szolnok fejlesztési tervét, viszont ez az ismeret eléggé felületes, mivel csak nagy vonalakban hallottak róla. 39,4% egyáltalán nem ismeri. 6,1% pedig ismeri és olvasta is.

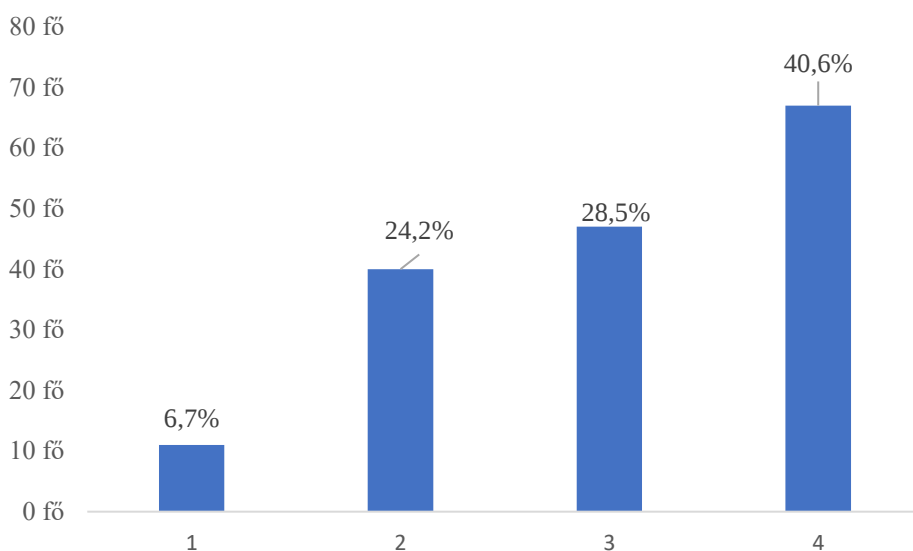
11. ábra: Szolnok turisztikai stratégiájának ismerete a szolnoki lakosok által (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdőívet kitöltők 54,5%-a egyáltalán nem ismeri Szolnok turisztikai stratégiáját, ami éppen ugyanannyi, mint ahány százalék ismeri a fejlesztési tervét Szolnoknak. 41,2%-a ismeri, de csak hallomásból és 4,3% egyáltalán nem is hallott a város turisztikai stratégiájáról.

Kíváncsi voltam, hogy akár ismerik, akár nem a turisztikai stratégiáját, valamint a fejlesztési stratégiáját a városnak, mennyire tartják gazdaságilag meghatározónak a város életébe a turizmust.

A válaszadóknak 1-4-ig terjedő skálán kellett értékelniük azt, hogy a helyi gazdaság szempontjából mennyire fontos a városnak a turizmus. Az értékelést az alábbi ábra mutatja be (12. ábra).

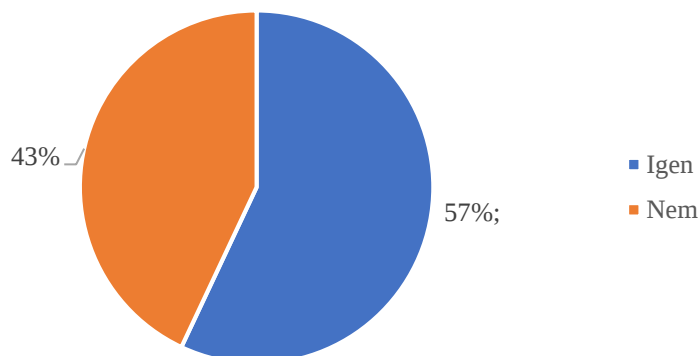
12. ábra: Szolnok város turizmusának értékelése a gazdaság szempontjából a szolnoki lakosok szemszögéből (%)

Megjegyzés: 1-4 skálán, ahol 1=egyáltalán nem fontos...4=nagyon fontos

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdésnél a 4-es értékelés jelentette a nagyon fontosat, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem fontos. A válaszadók 40,6% számára szerint nagyon fontos a helyi gazdaság szempontjából a városnak a turizmus, 28,5% szerint kevésbé fontos, 24,2% szerint nem fontos, 6,7% szerint pedig egyáltalán nem fontos.

Mivel itt a kitöltők nagy része úgy gondolta, hogy a város gazdaságának nagyon fontos a turizmus, ezért a következő kérdés arra irányult, hogy a helyi lakosok ajánlanák-e ismerőseiknek, barátaiknak a város meglátogatását (13. ábra).

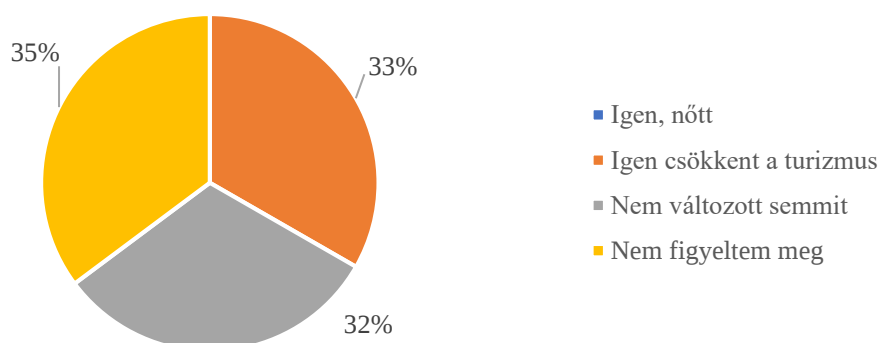

13. ábra: Ajánlanák-e a szolnoki lakosok ismerőseiknek, hogy látogassanak Szolnokra? (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kutatásban részt vett személyek 57%-a ajánlaná ismerőseinek Szolnok város látogatását, 43% pedig nem. Úgy gondolom, hogy az a réteg, aki nem ajánlaná, eléggé magas százalékot képvisel ahhoz képest, hogy az előző kérdésben a kitöltők majdnem ugyanennyi százaléka (40%) fontosnak ítélte meg a turizmust a város gazdasága szempontjából.

Miután lassan három éve a mindennapjaink részévé vált a COVID-19, így kíváncsi voltam arra, vajon vettek-e észre, egyáltalán megfigyelték-e, hogy a város idegenforgalma, hogyan reagált a járványra (14. ábra).

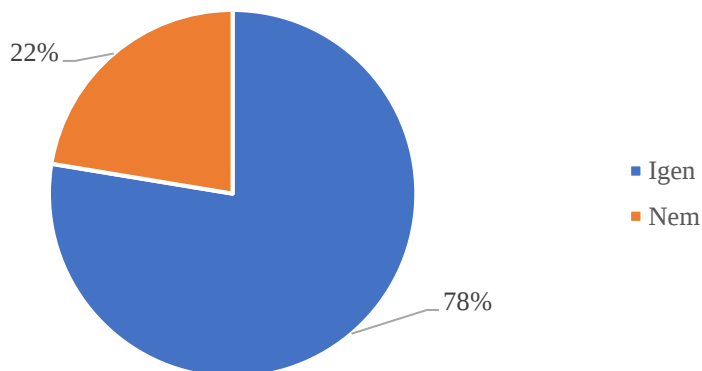
14. ábra: A Covid járvány hatása Szolnok idegenforgalmára, a helyi lakosok szerint (%).

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdőív kitöltők 32%-a szerint nem változott semmi, tehát ugyanannyian látogatták a várost turistaként, mint a járvány előtt. A kitöltők 33%-a szerint a COVID járvány hatására csökkent a város idegenforgalma és 35%-a a kitöltőknek egyáltalán nem figyelt a város turizmusának változására.

Mivel a fenti kérdések közt már kitértem arra, hogy a szolnoki lakosok mit gondolnak a turisták számával kapcsolatban, hogy mennyire befolyásolja szerintük a város gazdaságát az idegenforgalom és, hogy ők javasolnák-e ismerőseiknek, hogy Szolnokra látogassanak, így szerettem volna arról is megtudni pár információt, hogy a helyiek hogyan vesznek részt a település idegenforgalmába?

A következő kérdésben arra szerettem volna választ kapni, hogy ha a városban koncert, rendezvény, vagy bármilyen hasonló esemény van, a lakosok kilátogatnak-e? (15. ábra)

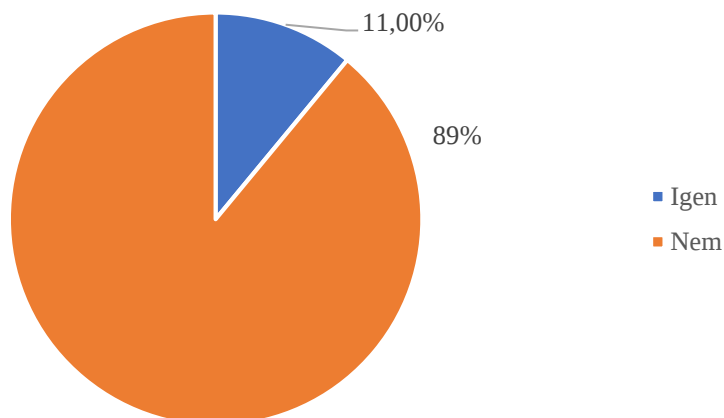

15. ábra: Szolnoki rendezvények látogatása a helyi lakosok által (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Mint ahogy azt az ábra is jól szemlélteti, a válaszadók többsége (78%) szívesen kilátogat bármilyen rendezvényre, fesztiválra vagy koncertre Szolnokon. 22,4% pedig a „nem” választ jelölte.

A következő kérdés már célzottan arra vonatkozott, hogy a megkérdezett városlakók részt vesznek-e valamilyen formában jelenleg a város idegenforgalmában (16. ábra).

16. ábra: Szolnoki lakosok részvétele a város idegenforgalmában (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kérdésre mondhatjuk, hogy egyértelmű válasz érkezett, ugyanis a kitöltők mindössze 11%-a vesz részt bármilyen módon a város turizmusában.

A továbbiakban már csak olyan kérdéseket tettem fel a helyi lakosoknak, amikre saját gondolataikat és válaszaikat kellett megadniuk, tehát nem voltak előre megírt válaszok (nyitott kérdések). Ezek elemzésénél megpróbáltam a leggyakoribb válaszokat kiemelni.

Az első ilyen kérdésem arra vonatkozott, hogy mi az első 3 dolog, ami a várossal kapcsolatban az eszükbe jut. Itt nagyon eltérő válaszokra számítottam és bár tényleg nagyon sok válasz érkezett, mégis talán ki tudok emelni 3 olyan választ, ami majdnem az összes kitöltőnél szerepelt.

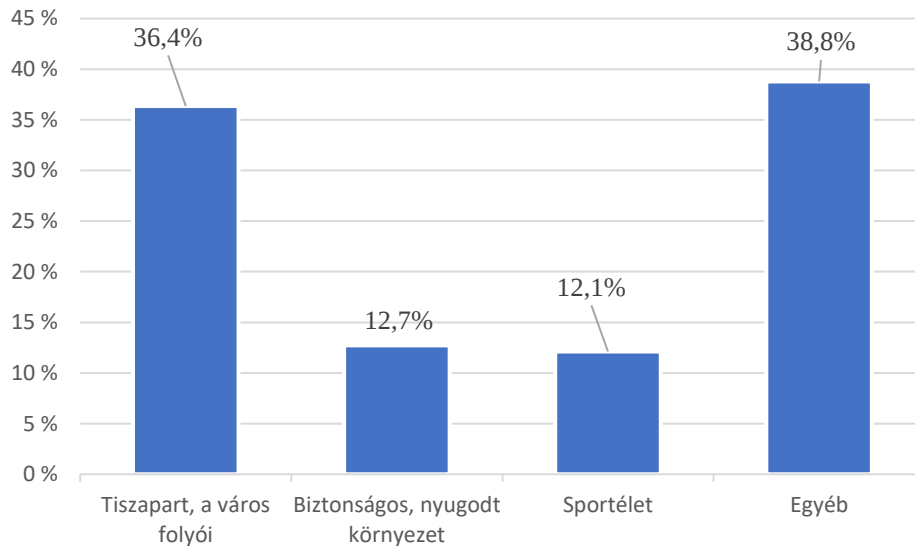
- Tisza
- Zagyva
- Tiszavirág Gyaloghíd

Az első két válasz igencsak adta magát, hiszen a város a Tisza és Zagyva folyók torkolatánál fekszik és a két folyó partja igazán látogatott része Szolnok városának. A Tiszavirág híd pedig egy nagyon látványos, a folyón átívelő biciklis és gyalogos híd, amely még viszonylag új építésűnek számít, hiszen most januárban volt 11 éve annak, hogy átadták.

A következő két kérdés igen általános volt, hiszen az érdekelt, hogy mit szeretnek, és mit nem szeretnek Szolnokban a helyi lakosok. Itt is csak olyan válaszokat mutatok be, amelyek viszonylag gyakorinak voltak mondhatók (17. ábra) (18. ábra).

A szolnoki lakosok nagy része szereti a városban

- Folyóinkat (Tisza, Zagyva, Holt-Tisza)
- Sportéletet
- A biztonságot, a csöndet és a nyugodt környezetet

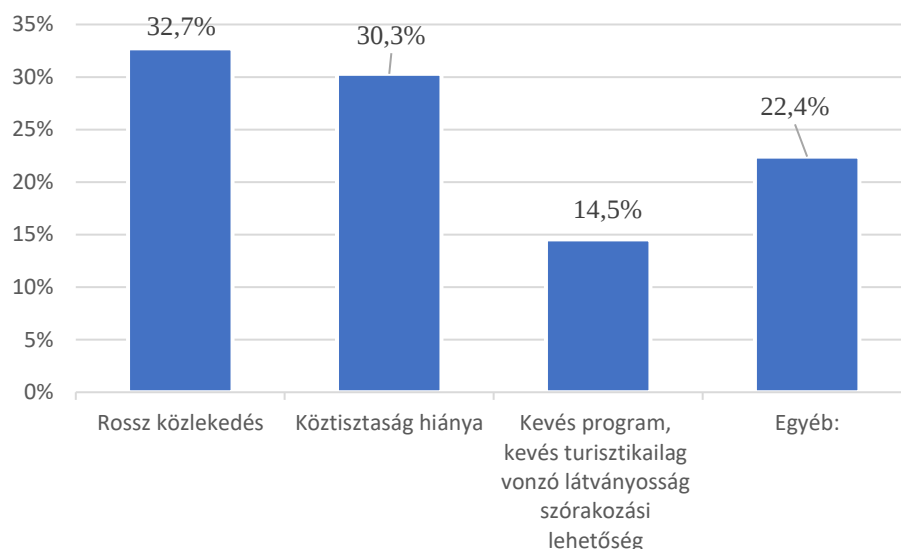

17. ábra: A helyi lakosok legkedveltebb attrakciói

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A szolnoki lakosok nagy része nem szereti a városban:

- **Rossz közlekedés** (állandó forgalmi dugók, nem működő forgalom irányító lámpák...)
- **Köztisztaság hiánya** (Szemetes utcák, kevés kuka,)
- **Kevés program, kevés turisztikailag vonzó látványosság, szórakozási lehetőség** (Nincs szórakozóhely, sokan hiányolják azokat a helyeket, ahol táncolni tudnak)

18. ábra: Szolnok városának legrosszabb tulajdonságai a helyi lakosok szerint

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

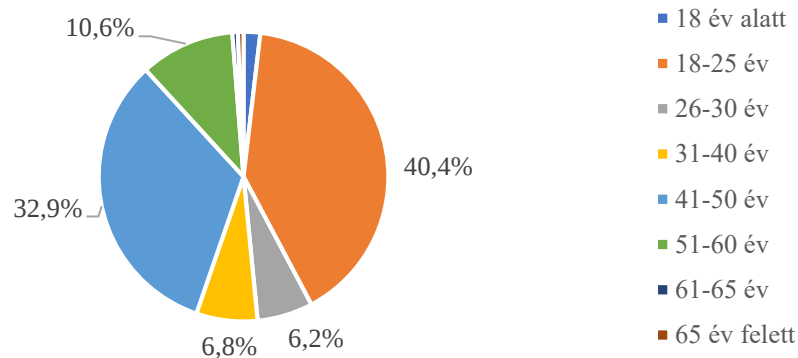
Miután megtudtam mi az, amit szeretnek a városban és mi az, amit nem, kíváncsi voltam a véleményükre, hogy ők mit fejlesztenének a turizmus szempontjából a városban.

- **A köztisztaság javítása-** ez volt a leggyakoribb válasz sokan nehezményezték, hogy Szolnok koszos és túl sok a szemét az utcákon.
- **Közlekedés fejlesztése, javítása-** néhol járhatatlanok az utak, nincs elegendő parkolóhely, a legtöbb kereszteződésnél, ahol nincs lámpa, nem egyértelmű kinek is van elsőbbsége
- **Rendezvények szervezése-** a legtöbben unalmasnak tartják a várost, ebből adódóan érthető, hogy a turizmus szempontjából is kedvezőnek tartanák, ha több rendezvény lenne Szolnokon.
- **Szálláshelyek fejlesztése, termálvizek kihasználása**

3.3.2 Önkéntes kérdőív nem szolnoki lakosok részére

Ebben a részben a NEM szolnoki lakosoknak szóló önkéntes kérdőív eredményeit fogom bemutatni. A kérdőív 28 kérdést tartalmazott. Voltak feleletválasztós, valamint önálló választós kérdések, azonban a kitöltő - ahogyan az előző kérdőívem esetében - itt sem találkozott mind a 28 kérdéssel, ugyanis a kérdőív 6 részre volt bontva, így bizonyos válasz megadásakor a kitöltő személy csupán a következő, rá vonatkozó kérdéssel találkozott. A kérdőívet összesen 161 önkéntes töltötte ki.

Itt is természetesen az elemzésemet a szocio-demográfiai adatokkal szeretném kezdeni. A kérdőívet 161 önkéntes nem szolnoki lakos töltötte ki, melyből a válaszadók 82% nő, 18% pedig férfi volt. A kérdőívet az ország különböző megyéiből töltötték ki. A lényeg ebben az esetben az volt, hogy kizárólag olyan önkéntesek töltsék ki a kérdőívet, akik nem szolnoki lakosok. Az alábbi ábrán (19. ábra) a kitöltők kor szerinti megoszlása látható.

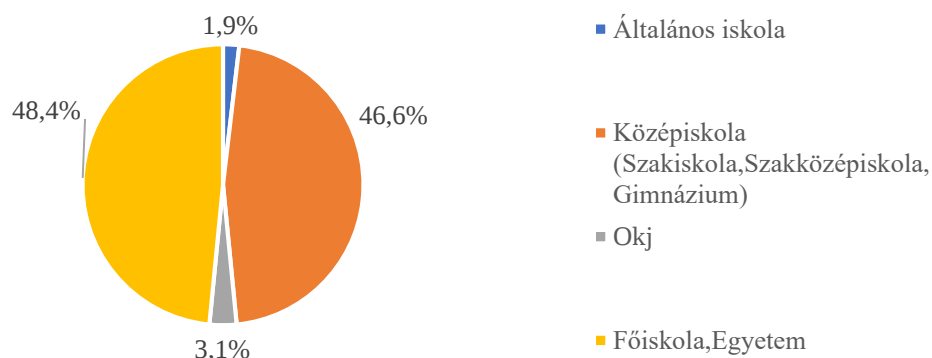

19. ábra: A válaszadók kor szerinti megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Az ábra alapján megfigyelhető, hogy minden korosztályból voltak válaszadók, azonban a túlnyomó többségük 18-25 év között (40,4%) ,41-50 év között (32,9%), 51-60 év között (10,6%) és 31-40 év közötti (6,8%) korosztályból volt.

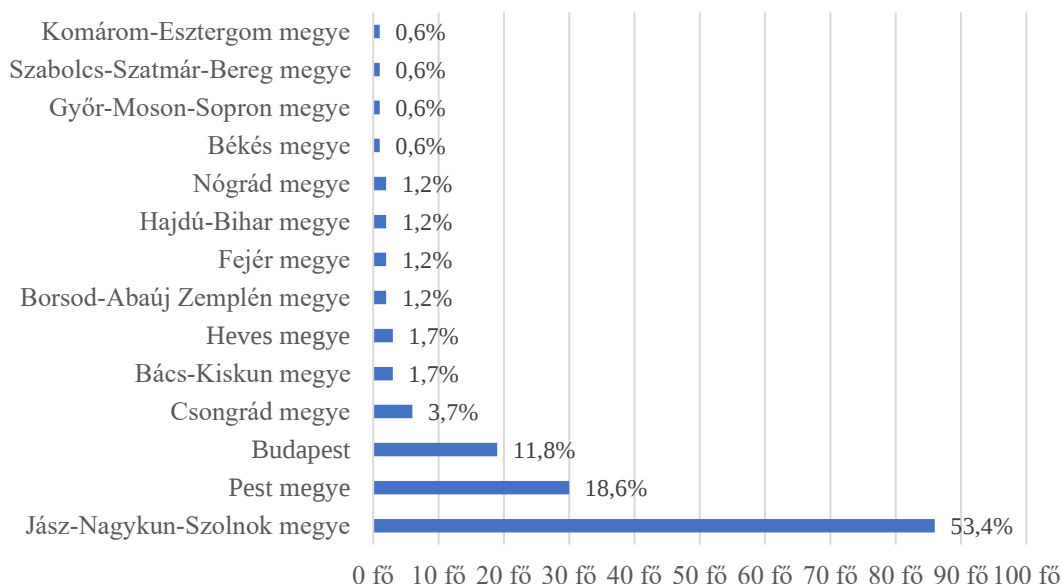
Legmagasabb iskolai végzettségüket tekintve többségben voltak az egyetemet/ főiskolát végzett, valamint a gimnáziumot, szakközépiskolát vagy szakiskolát végzett válaszadók (20.ábra).

20. ábra: A válaszadók legmagasabb iskolai végzettségének megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

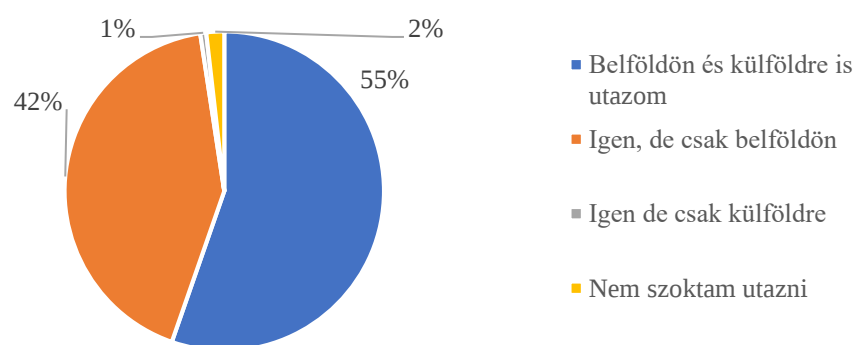
Lakóhelyüket tekintve, az ország összes megyéjéből érkezett kitöltés. A legtöbbben mégis Jász-Nagykun-Szolnok megyéből (86 fő) és Pest megyéből (30 fő) töltötték ki a kérdőívet (21. ábra).

21. ábra: A válaszadók megoszlása megyénként (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Az alap kérdések után rátértem a válaszadók utazási szokásait érintő kérdésekre. Az első és legfontosabb kérdéssel indítva, hogy szoktak-e utazni, és ha igen, akkor inkább belföldön vagy külföldön, vagy esetleg belföldön és külföldre is (22. ábra).

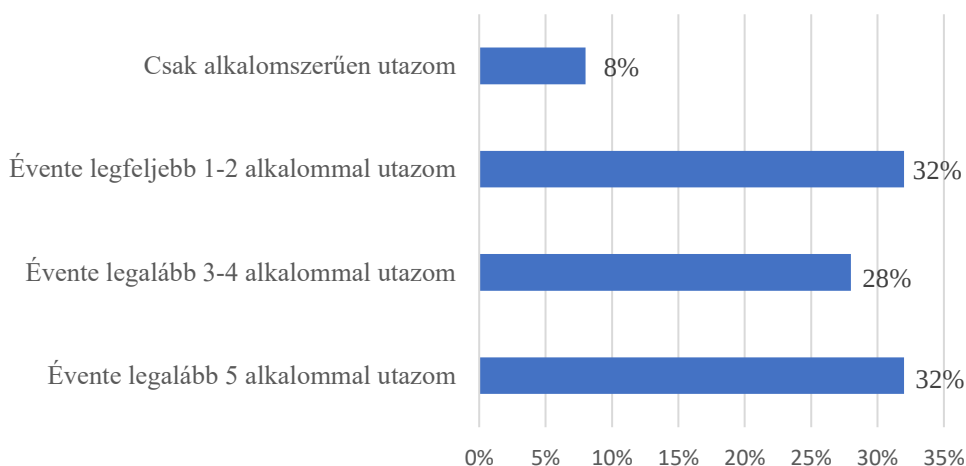

22. ábra: A válaszadók belföldi és külföldi utazásainak megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Ahogy az ábra is mutatja, a kitöltők kis túlzással két részre bonthatók, hiszen 55%-a belföldön és külföldre is, 42%-a pedig csak belföldön utazik.

Ez után azt szerettem volna megtudni, hogy ha a kitöltők nagy százaléka utazik, akkor ezt egy évben körülbelül hányszor teszik (23. ábra).

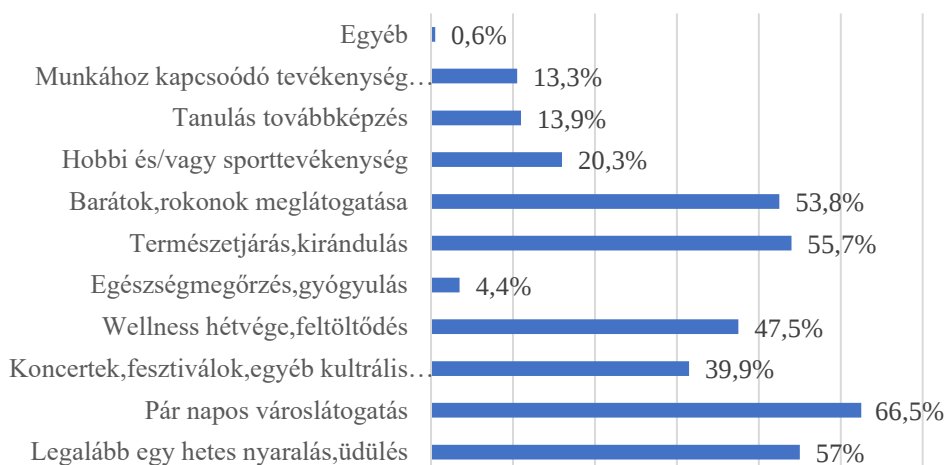

23. ábra: A válaszadók utazási gyakoriságának megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Ennél a kérdésnél megfigyelhető, hogy ugyanannyian vannak azok a kitöltők, akik évente legalább 5 alkalommal utaznak (32%), mint akik legfeljebb 1-2 alkalommal (32%). Őket szorosan követik 28%-kal azok, akik évente legalább 3-4 alkalommal utaznak el valahová, és mindössze a válaszadók 8%-a utazik csak alkalmanként.

A következő kérdésnél az utazások típusát vizsgáltam. Ennél a kérdésnél több válaszlehetőséget is meg lehetett jelölni (24. ábra).

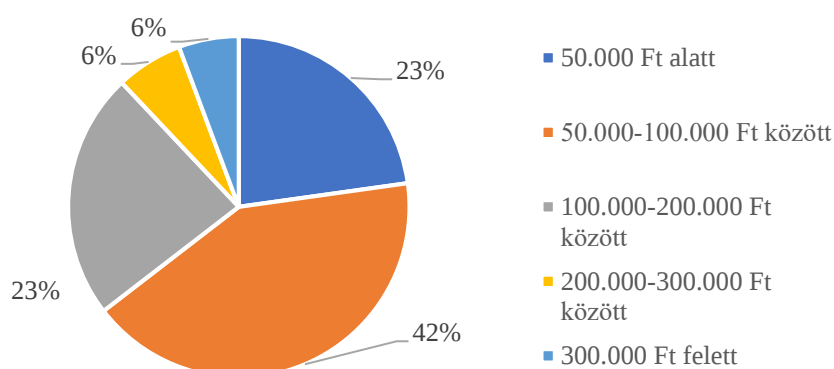

24. ábra: A válaszadók utazásainak okai (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A kutatásban részt vett személyek közül 105 fő a pár napos városlátogatásokat preferálja, 90 fő legalább egy hetes nyaralásokat, 88 fő a természetjárásokat, kirándulásokat, 85 fő barátok, rokonok meglátogatását, 75 fő inkább a wellness hétvégét választja szívesen utazásként, 63 fő pedig inkább koncertekre és fesztiválokra látogat el szívesen szabadidejében.

Mivel a turistáskodásnak legtöbbször költségei is vannak, így szerettem volna megtudni, hogy átlagosan mennyi pénzt költenek a kérdőívet kitöltők egy nyaralásra, fejenként. Ehhez bizonyos tól-ig összegeket adtam meg, melyek közül a kitöltő választhatta ki a rávonatkozót (25. ábra).

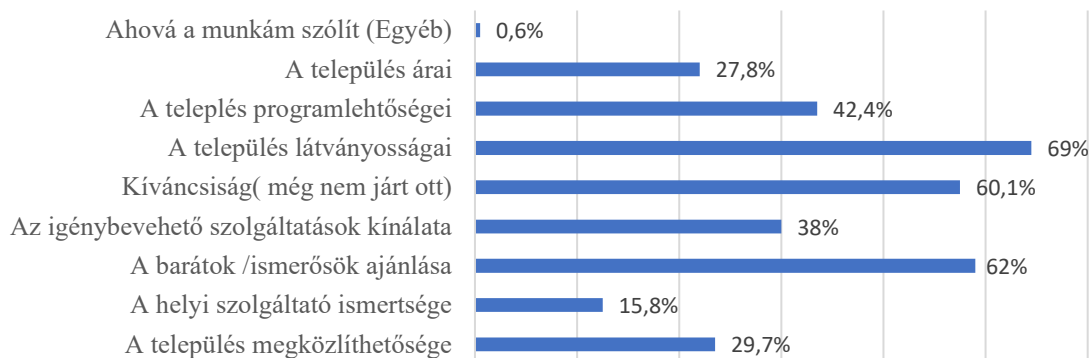

25. ábra: A válaszadók átlagos utazási költségeinek megoszlása (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A válaszadók 42%-a 50.000-100.000 Ft között költ nyaralásra átlagosan/fő. 23% 100.000-200.000 Ft között, 23% 50.000 Ft alatt költ átlagosan egy nyaralásra/fő. 6% pedig 200.000-300.000 Ft között és 6%-a 300.000 Ft feletti összeget szán egy nyaralásra/fő.

Természetesen amellet, hogy a turista mennyit szeretne vagy mennyit tud költeni a nyaralásra, sok mást is figyelembe vesz mikor kiválasztja úticélját, így a következő kérdésennél a kitöltőktől arra szerettem volna választ kapni, hogy milyen tényezőket vesznek figyelembe mikor desztinációt választanak (26. ábra). A kérdésnél több választ is meg lehetett adni.

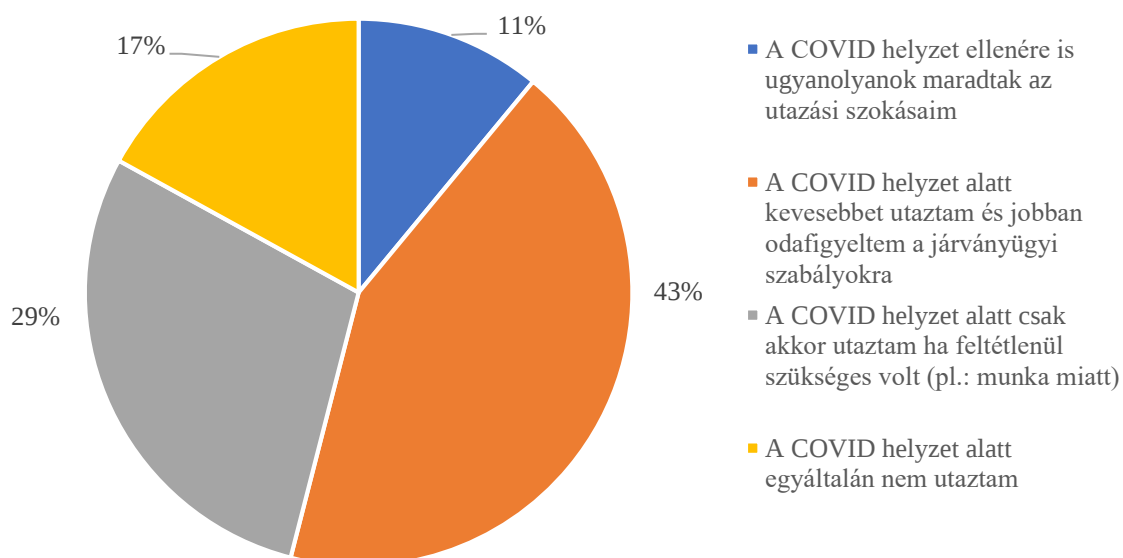

26. ábra: A válaszadók desztináció választásának szempontjai (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Ahogy láthatjuk is, a legtöbb kitöltő az alapján választ úticélt, hogy milyenek az adott település látványosságai (69%). 62%-a válaszadóknak a barátok és ismerősök ajánlása alapján, 60,1%-a pedig pusztán kíváncsiság alapján választ desztinációt. Sokan találják még fontosnak, hogy milyen programlehetőségek vannak az adott településen (42,4%) és hogy milyen szolgáltatások vehetők igénybe (38%).

Ahogy azt már fentebb is említettem, a Covid járvány sajnos sok mindent megváltoztatott és sok mindenre hatással volt, így szerettem volna megtudni, hogy a válaszadók utazási szokásain mennyit változtatott a járványhelyzet (27. ábra).

27. ábra: A válaszadók utazási szokásai a COVID helyzet alatt. (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

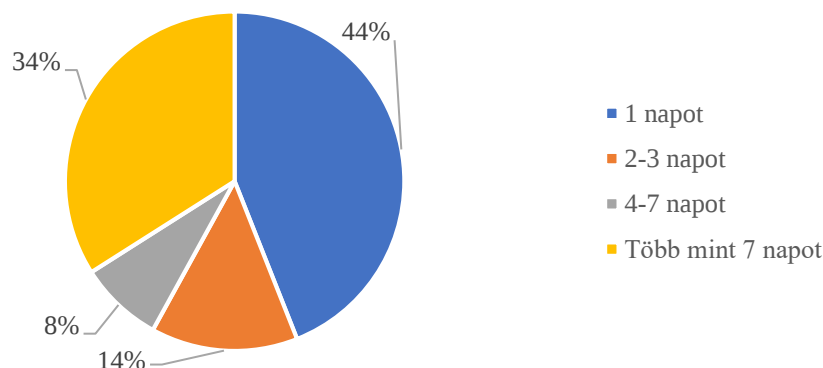
Az ábra is mutatja, hogy a kitöltők majdnem fele (43%) kevesebbet utazott a vírushelyzet miatt, és sokkal inkább odafigyelt a járványügyi szabályozásokra. 29% a COVID helyzet alatt csak akkor utazott, ha az feltétlenül szükséges volt. 17% a COVID helyzet alatt egyáltalán nem utazott, 11% pedig a vírushelyzet ellenére is ugyanolyan utazási szokásokat tartott fenn, mint azelőtt.

Miután feltérképeztem a válaszadók általános utazási szokásait, szerettem volna áttérni a Szolnokkal kapcsolatos kérdésekre, ahol is az első kérdésem az volt, hogy a kitöltő járt-e már Szolnokon. A válaszadók nagy része, 85,7%-a már járt Szolnokon, és csupán a kitöltők 14,3% nem látogatott még el városba. Mivel a válaszadók 53,4%-a Jász-Nagykun Szolnok megyei lakos, így az eredmény véleményem szerint ennek is betudható.

A következő kérdés a fenti kérdésre adott válasz alapján következett. Akik igennel válaszoltak, azt a kérdést kapták, hogy milyen célból látogattak el a városba. Mivel erre a kérdésre saját választ kellett írniuk, így felsorolnék néhány gyakoribb választ.

- Iskolai kirándulás
- Család/barát/ismerős látogatás
- Edzőtábor (kajak-kenu, kosárlabda)
- Munkahely miatt
- Egészségügyi szolgáltatást vettem igénybe
- Vásárlás
- Sportesemény, kulturális programok, és nyáron a fesztiválok miatt

Ezek után pedig az érdekelt, hogy vajon mennyi időt töltöttek el a városban (28.ábra).

28. ábra: A válaszadók által eltöltött idő Szolnok városában (%).

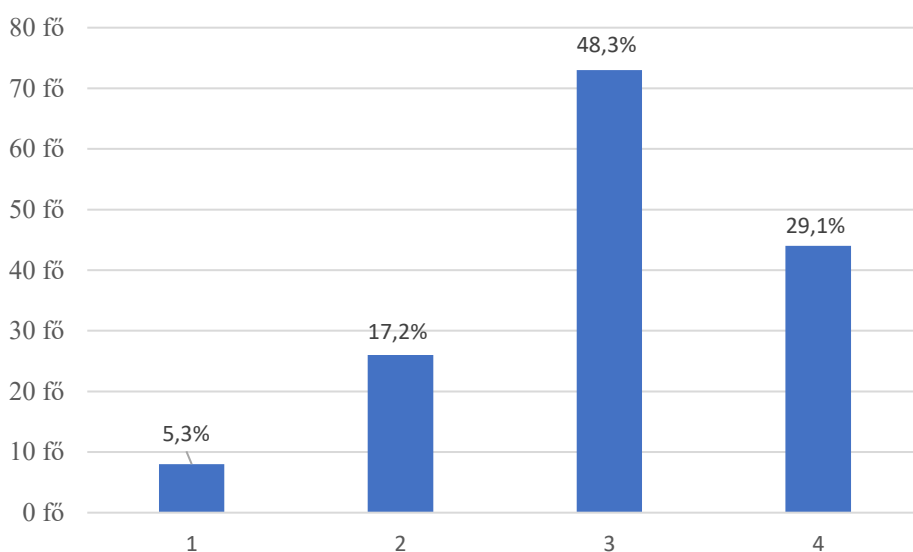
Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A válaszadók legnagyobb százaléka (44%) 1 napot tölt el a városban, őket követik 34%-kal, akik több mint egy hetet turistáskodnak a városban, majd 14%-kal, akik 2-3, valamint 8%-kal, akik 4-7 napot töltenek Szolnokon.

Számomra meglepő volt, hogy a válaszadók 34%-a több mint egy hetet tölt el a városban, így különösen érdekelt az, hogy vettek-e igénybe szálláshelyet és ha igen, milyen?

A válaszadók 16,7%-a vett igénybe szálláshelyet szolnoki utazása alkalmával és 83,3% volt azon kitöltőknek az aránya, akik nem vettek igénybe szálláshelyet. Akik vettek igénybe szálláshelyet, túlnyomó többségük barátoknál és ismerősöknél szállt meg, és minimális volt a számuk azoknak a turistáknak, akik kereskedelmi szálláshelyeket vettek igénybe.

Kíváncsi voltam továbbá arra is, hogy azok a válaszadók, akik már jártak Szolnokon, mennyire ajánlanák egy 1-4-es skálán barátaiknak és ismerőseiknek a városba történő látogatást? Az 1-es értékelés jelentette az egyáltalán nem szívesen ajánlaná, a 4-es értékelés pedig azt, hogy nagyon szívesen ajánlaná (29. ábra).

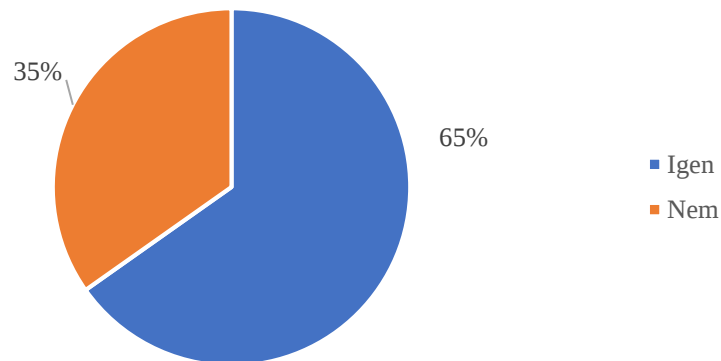
29. ábra: A válaszadók milyen szívesen ajánlanák Szolnok városát (%)

Megjegyzés: 1-4 skálán, ahol 1=egyáltalán nem ajánlaná...4=nagyon szívesen ajánlaná

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

A válaszadók 29,1%-a nagyon szívesen ajánlaná Szolnok települését barátaiknak/ismerőseinek. 48,3% már kevésbé, de még mindig afelé hajlottak, hogy inkább ajánlanák. 17,2% és 5,3% pedig nem ajánlaná Szolnok települését barátaiknak/ismerőseinek.

Mivel a válaszadók között volt, aki még nem járt Szolnokon, így szerettem volna megtudni, hogy ők terveznek-e Szolnokra látogatni (30. ábra).

30. ábra: A válaszadók ellátogatási szándéka Szolnokra (%)

Forrás: Saját kutatás és szerkesztés, 2023

Ahogy azt az ábra is mutatja, azon válaszadóknak, akik még nem jártak Szolnokon, a 65%-a tervez a jövőben a városba látogatni.

A kérdőívek végén szerettem volna megtudni, hogy a kérdőív kitöltőinek van-e bármilyen meglátásuk a témával vagy a kérdőívvel kapcsolatban.

- „Addig nem lesz Szolnok élhető város míg egy normális egyetemünk nem lesz”
- „Családoknak ajánlható, de egy fiatalabb társaságnak nem sok program van.”
- „Van mit fejleszteni a városnak.”
- „Szép város, de véleményem szerint roppant elmaradott és nem fejlődik”

3.3.3 Az interjúk eredményének ismertetése

Ebben a részben szeretném ismertetni az elkészített interjúkat. Korábban már említettem, hogy az önkormányzat részéről a Városmarketing és Turisztikai osztály vezetője, valamint az egyik helyi szálloda, a Garden Hotel-Wellness és Konferencia értékesítési és marketing vezetője segítette a dolgozatom egy-egy interjúval. Az interjúk során próbáltam közel azonos kérdéseket feltenni mind az önkormányzatnak, mind a szálloda vezetőségnek, hogy valós képet kaphassak arról, hogyan látja a városvezetés, és hogyan a kereskedelmi szálláshely a jelenlegi turisztikai helyzetét a városnak. Először a szálloda marketing vezetőjével készített interjúmat szeretném bemutatni.

Az interjúk kérdéseinek felépítését az alábbi ábra szemlélteti (31.ábra).

31. ábra: Az interjú kérdések felépítése

Forrás: Saját szerkesztés, 2023

A COVID helyzet miatt sajnos a szálloda nem volt nyitott arra, hogy személyesen bonyolítsuk le az interjút, így a kérdéseimet írásban válaszolták meg.

A hotel tevékenységét tekintve szálláshelyet és vendéglátást kínál, valamint rendezvények lebonyolításban segédkezik. A várost rendkívül elmaradottnak látja a turizmus szempontjából, pontosan azt írták, hogy nincs a városban turizmus és turista is igen kevés. A város erősségeinek tekintik a jó földrajzi fekvés, a Tiszát és a könnyű megközelíthetőséget. A város gyengeségei között tartják számon a turisztikai attrakciók hiányát, a városmarketing hiányát és az országos szintű rendezvények hiányát. A 2020-as év turizmusát nagyon gyengének ítélték meg a COVID helyzet miatt, kivéve a májustól októberig tartó időszakot, amikor is enyhítették a járványhelyzettel kapcsolatos szabályokat.

Az elmúlt 5-10 év turizmusát tekintve keresleti szempontból a városban az üzleti turizmus volt számottevő, melynek oka a szálloda marketing vezetője szerint a városban található külföldi kézben levő cégek. Az elmúlt évek alapján vegyesen érkeztek belföldi és külföldi turisták, amelynek aránya 50-50%. A helyiek nem szálltak meg a hotelben. A városba érkező turisták átlagosan 2-3 éjszakát töltenek el a szálláshelyen. Utazási céljuk elsősorban üzleti, a szálloda szerint ritka, hogy olyan turisták szálljanak meg a szállodába, akik csupán nyaralni érkeztek, de ha mégis jönnek, akkor leggyakrabban a Dunántúlról és Budapestről érkeznek. Az üzleti célból érkező vendégek esetében leginkább egyágyas szobákat értékesítenek, azonban hétvégenként elszórtan párok és családok is érkeznek. A városon belül az alábbi programokat szokta javasolni a megkérdezett értékesítési és marketing vezető, ha a vendég segítséget kér: Reptár, Rózsapark, Tiszaparti sétány, Sörárium.

A szálláshely elsősorban szállásközvetítő oldalakon és a közösségi médiában reklámozza magát, így tehát a szálláshely szívesen várja üzleti és szabadidős vendégeiket is. Ahogy minden mást is, a pandémia a hotel anyagi helyzetét is megnehezítette, így a fennmaradás érdekében a szálloda csökkentette a szobaárakat, és átállt a menüs étkeztetésre, amit elvitelre lehetett igényelni. Kíváncsi voltam, hogyan látják a jövőt a Coviddal együtt, valamint, ha véget ér a járványhelyzet, visszatér-e minden a normális kerékvágásba a szálláshely szempontjából. Az értékesítési és marketing vezető szerint a megfelelő higiéniai szabályok betartása mellett nem okoz gondot a Covid, valamint, ha véget ér a pandémia, akkor is szeretnék megtartani az online rendezvényeket, ezen felül viszont nem gondolják úgy, hogy minden ugyanolyan lesz a szálláshely szempontjából, mint a járványhelyzet előtt.

Azt ezt követő kérdésekre kapott válaszok számomra igen meglepőek voltak. Szerettem volna megtudni, hogy a szálláshely ismeri-e a város turizmusfejlesztési tervét, és ha igen, akkor vajon hogyan értékelik azt. Azonban a válasz „nem” volt. Ez számomra meglepő volt, hiszen a kereskedelmi szálláshelyek igen szorosan kapcsolódnak a turizmushoz, és mégsem tudnak arról, hogy milyen fejlesztéseket terveznek a város vezetői a turizmusban. Ebből a kérdésből következett, hogy a szálloda semmilyen mértékben nem vett részt a terv kialakításában. A szállodák között ugyan hivatalos együttműködés nincs, viszont ők azért segítik és támogatják egymást. Hivatalos együttműködés csak a Reptárral van, ami csupán azért nem mondható teljességgel sikeresnek, mivel nagyon kevés turista van a városban.

A turizmus jövőjét és szerepét a város életében bizonytalannak látják, szeretnék, ha javulna, mert az pozitív hatással lenne a városban élő kis- és középvállalkozókra is. A legfontosabb kihívásokat és lehetőségeket tekintve, a jövőt illetően a szerepüket a következőképpen látják: „Szállodafelújítás nálunk elkezdődött és folyamatos, a mai igényeknek megfelelően a színvonalas minőségi vendéglátás fontos a vendégek megtartásában”.

A második interjút Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Városmarketing és Turisztikai osztály vezetőjével, Öhlbaum Emesével készítettem. Az Önkormányzat tevékenységét illetően a következők mondhatók el:

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése az 57/2016. (III.31.) sz. határozatával elfogadta Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Városmarketing és turisztikai stratégiáját. A dokumentumban foglaltak jelentős része megvalósult az elmúlt időszakban, melynek megfelelően a Közgyűlés a 110/2018. (IV.26.) sz. határozatával döntött a Városmarketing és Turisztikai Stratégia felülvizsgálatáról, ezzel egyidejűleg további feladatok meghatározásáról. Szolnok városának marketing tevékenységében jelentős változást eredményezett, hogy 2016-ban Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata kialakította az ehhez szükséges szervezeti háttérrel is, létrehozta a Városmarketing és Turisztikai Osztályt, mely 3 fővel (városmarketing referens, turisztikai referens, osztályvezető), 2020. szeptember 1-jétől a Koordinációs és Marketing Igazgatóság részeként végzi a várossal kapcsolatos marketing- és turisztikai tevékenységet.

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának feladatait alapvetően a 2016-ban megalkotott és elfogadott Városmarketing és Turisztikai Stratégiában megfogalmazott célok határozzák meg:

- A szolnoki identitás, MI tudat erősítése, pozitív beállítódás erősítése.
- Szolnokról kialakított tudatos imázs kép erősítése országos viszonylatban.
- Az önkormányzat és a városban zajló események, történések általános kommunikációjának javítása, a hatékony célba érést jelentő megoldások támogatása, újszerű és aktívabb kommunikáció.
- Szolnok város megtartó képességének javítása.
- Minden olyan mutató erősítése, amely jól prosperáló gazdaságra utal pl.: vendégéjszakák számának alakulása, befektetői tőke-, lakosság-, fiatalabb generáció arányának növekedése, munkanélküliségi ráta csökkenése, ingatlanárak emelkedése stb.
- Emelkedő facebook követők száma, online felületek olvasói számának növelése.
- Városi kollektív élmények számának növekedése (kiemelt közösségi rendezvények).
- Önszerveződések számának növekedése.
- Kulturális, gazdasági, sport eredmények bővítése, egyre jobb, több eredmény realizálódása.

Szolnok települését a következőképpen látják és értékelik:

A RepTár Szolnoki Interaktív Repülőmúzeum Közép-Kelet-Európa legnagyobb repüléstörténeti kiállítása. A több, mint 170 éves műemléki környezetben, 60.000 négyzetméter kiállítótéren, a legkorszerűbb interaktív eszközök segítségével ismerkedhet meg a látogató a repülés történetével. A 4D mozi, a szimulátorok és a military kalandpálya mellett persze a legkisebbek is átélhetik a repülés örömét a tematikus játszótéren. Az Indóház földszintjén étterem és kávézó fogadja az elpilledt látogatókat, az Ajándékbolt RepTár szuvenírekkel várja a vendégeket, a 3D karikába beülve pedig megtapasztalható, milyen is az úrhajósok kiképzése.

Az egykor zsinagógaként működött Szolnoki Galéria ad helyet a történeti- néprajzi-régészeti kiállításoknak, konferenciáknak, egyéb múzeumi, irodalmi rendezvényeknek, hangversenyeknek, a Damjanich János Múzeumban pedig megtekinthető a megye teljes régészeti, képzőművészeti, néprajzi, történeti gyűjteménye. A szolnoki Tabáni városrész egykor halászfalu volt, mely mára újjáépült, de őrzi az egykori falu szerkezetét kanyargós, hangulatos utcácskáival. Az itt található, 1930-as években épült halászházból a Damjanich János Múzeum tájházat alakított ki, ahol az egykori halászati eszközöket mutatják be.

Szolnok vonzerejéhez hozzájárulnak olyan nagyszabású rendezvények is, melyek már-már hagyományossá váltak városunkban.

A Gulyásfesztiválon megköstölhető a híres szolnoki gulyás, a Tiszavirág Fesztivál a tiszavirágzás csodálatos látványa mellett zenei és gasztronómiai különlegességeket is kínál az idelátogatóknak. A Csokoládéfesztivál a magyar kézműves édességek és készítőik bemutatkozásán túl, kikapcsolódást nyújtó, kreatív szórakoztató programokkal várja vendégeit, a Tiszai Hal Napja pedig a tiszai halászat és a horgászati tradíciók népszerűsítését helyezi előtérbe. A kulturális élmények szerelmeseinek ajánljuk továbbá a Tisza-parti Nyár, az ARTjáró, az Őszi Szolnoki Művészeti Hetek, a Parti-Túra Szolnoki Szimfonikus Nyár Művészeti Fesztivál, a Szolnok Napja, a Szolnoki csata – hadijáték, a Szolnoki Zenei Fesztivál és még számos rendezvénysorozatunkat egyaránt.

A város alkotó közösségei közül nemcsak a Szolnoki Művésztelep művészei váltak híressé az évek során, hanem a Tisza Táncegyüttes, a Bartók Béla Kamarakórus és a Szolnoki Szimfonikus Zenekar is. Szolnok hírnevét öregbíti előadásaival a Szigligeti Színház, tárlataival a nemrégiben megújult Művésztelep, mely utóbbi 1902 óta fogadja a művészeket. A térségben egyedülálló, a város kulturális közösségi életének meghatározó helyszíne az Aba-Novák Agora Kulturális Központ, mely nemcsak koncerteknek, előadásoknak ad otthont, hanem népszerű klubokat, képzéseket, tanfolyamokat is indít, s szívesen karol fel civil kezdeményezéseket. Európai színvonalú kiállítótér.

A Tisza és Zagyva folyók-melyek árterei, holtágai horgászok, kirándulók paradicsoma-, a város életében rendkívül fontos szerepet játszanak. Az érintetlen folyópartok nyújtotta látvány, a friss levegő és a csend nemcsak a pihenni vágyó lelkét nyugtatja meg, de élménnyé varázsolja a vízi sportokat is a Tiszán, s várja a kerékpározni és kirándulni vágyókat egyaránt. De nem kell messzire mennünk ahhoz, hogy további páratlan kincsekre leljünk Szolnokon, hiszen a városunkban június közepétől a hónap végéig tartó tiszavirágzás, a kérészek násztánca – mely az élet mulandóságának, a szépség és a boldogság tűnékenységének szimbóluma-, minden évben ámulatba ejti a Tisza-part kedvelőit.

A tiszavirágzás szimbolikája ihlette meg a 2011-ben átadásra került Tiszavirág híd megépítését is, mely városunk új jelképé vált, s mely szervesen bekapcsolja a Tiszaligetet a város vérkeringésébe. Páratlan látványt nyújt a város szívében fekvő Rozárium - a magyar rózsák kertje, melyben Magyarország szinte összes őshonos nemesítésű rózsafajtája megtalálható. Különleges, dekoratív fajták ezek, melyek már jórészt csak nemesítő

telepeken, gyűjteményekben fordulnak elő, ilyen nagy számban köztereken sehol nem láthatók. A Széchenyi Parkerdő és Ökoturisztikai Központ mintegy 125 hektáros területen fekszik. A parkerdőben két tematikus kiállító helyet és egy természetismereti-, valamint egy erdészeti tanösvényt alakítottak ki, sőt, itt található az ország legnagyobb ökojátsszótere is.

A Bagolyvár Vadaspark 2007-ben nyitotta meg kapuit gyönyörű erdei környezetben. A jellegzetes alföldi táj és a változatos élőhelyek - a Tisza és Zagyva folyókat kísérő puhafás ligeterdők, magas ártéri keményfaligetek, ültetett erdők, erdősávok, facsoportok, puszták, legelők - szomszédságában elhelyezkedő vadaspark kiváló lehetőségeket biztosít a bemutatott állatok személyes megismerésére, a velük való közvetlen találkozásra. A vadasparkba látogatók saját élményeik alapján ismerkedhetnek meg az Alföld vadfajaival, házi- és háziasított állataival. Az árnyékot adó fák alatt lehetőség nyílik az állatok viselkedésének megfigyelésére természetes környezetükben, az állatsimogatóban pedig közvetlen testközelből is.

Szolnok város turisztikai kínálata az elmúlt években egy új nyári programmal, a sétahajózással gyarapodott. A május elejétől október végéig, jellemzően szombaton és vasárnap meghirdetett hajóutakon talán kevésszer látott perspektívából kalandozhatják végig az idelátogatók a szőke folyót.

Régi vágya volt a Szolnokon élőknek a szabadstrand kialakítása, melyet a víz minősége és a part rendezettsége nemrégiben lehetővé is tett. A nyári időszakban minden nap délelőtt tíz órától este hat óráig várja vendégeit a szőke folyó, ahol minden rendelkezésre áll, ami a biztonságos fürdözést garantálhatja.

Nyitvatartási időben vízimentő-szolgálat, csónak és motorcsónak, bójásor gondoskodik a fürdőzők biztonságáról. Az öltözők és zuhanyzók mellett mosdót, valamint lábmosót is kialakítottak a területen, illetve egy büfé is helyet kapott a parton. Az 1600 négyzetméternyi napozóterületen napernyők és homokos part várja a csobbanni vágyókat. Szolnok nem véletlenül a legélhetőbb városok egyike, mostanra kiválóan prosperál a tavalyi évben teljesen megújult MÁV Strand, melynek legendája évtizedekre nyúlik vissza a helyi történelemkönyvekben, mindenkinek van legalább egy kedves emléke róla. A látogatók csobbanhatnak a felújított ötvenes úszómedencében, vagy az úgynevezett pipa alakú élménymedencében, mely két csúszdával, nyakmasszázzsal és hangulatos lámpákkal biztosítja a kikapcsolódását, de található még itt ülőpados meleg vizes medence, illetve a legkisebbek számára egy gyermekmedence is.

Az ősfás területen megépült Ormos Imre park-beruházásnak köszönhetően a megyeszékhely legnagyobb közparkja épült meg 2021-ben. A zárható, közvilágítással, térfigyelő-kamerákkal, parkőr-felügyelettel ellátott terület több részén is játszóterek, egykilométeres futókör, foci-/kosárlabdapálya, street workout-pálya, hatalmas zöldfelület, újonnan ültetett facsemeték és kávézó is várja a látogatókat. A szabadidő eltöltésének kényelméről ivókutak, mosdók, padok és kerékpártárolók gondoskodnak. A tematikus játszótér elemeiről Szolnok nevezetességei köszönnek vissza: a vár, a Tiszavirág-híd, az Eötvös téri víztorony, a város repüléstörténetének emlékei, illetve maga a Tisza folyó is. A gyerekektől a felnőtteken át a profi sportolókig, mindenkinek tartalmas kikapcsolódást kínál a tiszaligeti csónakázó tó melletti fás területen kialakított, hét pályás, ötvenkét állomásos kalandpálya, ahol védőeszközök és felkészült segítők, vagyis animátorok vigyáznak a vendégekre. A legnagyobbak és legbátrabbak tizenöt méteres magasságban akár a tó felett is átesúszhatnak. Az egyéni látogatásokra az őszi időszakban péntek délután és hétfőn, a csoportosra a hét többi napján is lehetőség van, előre egyeztetett időpontban.

A sportolás szerelmeseinek kedvez a mintegy egy kilométer hosszú szakaszon megépült, rekortán borítású futókör is, melyet az év minden napján használhatnak a sportkedvelők. Az elmúlt időszakban a járványhelyzet alatt egyre nagyobb szerepet kaptak az egyéni sportok, köztük természetesen a futás is.

A Tisza fővárosa számos olyan gasztronómiai kincssel rendelkezik, melyek megfelelő gondoskodással, odafigyeléssel, törődéssel, igazán „szolnokiak” tudnak maradni. A hagyományok lelkiismeretes ápolásával nagyanyaink, nagyapáink tudása így tovább élhet a jövő generációjában is. A gulyás az Alföld egyik legjellegzetesebb, hagyományos magyar népi étele. A külföldiek szemében a magyar gasztronómia középpontjában a gulyás áll, mely egy életmód öröksége is egyben.

A szolnoki gulyás mellett illendő szólni a szolnoki halászléről is, hiszen nem is oly rég a tiszai halászlé hungarikummá vált. A halkolbász kultusza több mint tíz éve indult útjára Szolnokon, baráti kezdeményezésként, de mára már sikere túllépett a város, sőt az ország határain is, mondhatjuk, nem véletlenül. A 2010-ben, városunkban megalakult Magyar Halkolbász Lovagrend fő célja a magyar halfogyasztás és az ahhoz kapcsolódó gasztronómiai műveltség kutatása-fejlesztése, a halkolbász-kultúra, valamint a halászati-horgászati, vízgazdálkodási és természetvédelmi hagyományok ápolása, átadása a felnövekvő nemzedékek számára.

A szolnoki habos isler pedig igazi szolnoki találmány, mely már több, mint százéves múltra tekint vissza és mára már nemcsak a szolnokiak kedvence. A turisztikai információszolgáltatást a városközponti Agorában működő Tourinform Szolnok Iroda látja el, mely egyben helyet ad a városi ajándéktárgyak és helyi termékek értékesítésének. A Tourinform a tájékoztatáson kívül rendezvények szervezésében és koordinálásában is részt vesz.

Szolnok társadalmi, kulturális életében mindig is jelentős szerepet töltött be a sport. A befogadott sportágak köre igen színes, és egyre bővülő. Szolnokon nagy hagyománya van a vízilabdának, a kosárlabdának, a futballnak és a vízi sportoknak. A Holt-Tiszán nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas kajak-kenu pályát alakítottak ki. A horgászat, a vadászat és a lovaglás kedvelői is találnak lehetőséget hobbijukhoz. A szabadidő hasznos eltöltéséhez számtalan szórakozási lehetőség áll az idelátogatók rendelkezésére: vendégeink a Tiszán, a Zagyván és a holtágakon a különböző evezős sportokat, a parkerdőben lévő turisztikai tanösvényeket, a gátakon és a túraútvonalakon a kerékpározást, túrázást is kipróbálhatják.

A következő kérdésnél Szolnok városának erősségeire voltam kíváncsi, amelynél a következő válaszokat kaptam:

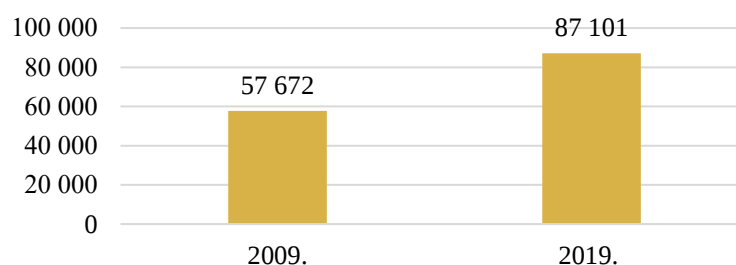
- természetes vízi élőhely típusok a Tisza mentén
- földrajzi elhelyezkedés
- fejlett belső és külső kerékpárút hálózat, több mint 50 km összefüggő kerékpárúttal rendelkezik Szolnok, melynek az aktív turizmusban meghatározó szerepe van
- fejlett vasúthálózat, vasúti gócpont,
- kialakult, jól megkülönböztethető profillal rendelkező és magas szakmai színvonalon működő kulturális intézmények
- egyedi attrakciók (habos isler, Művésztelep, Tiszavirág gyalogos és kerékpárosshíd, szolnoki csipke, RepTár Szolnoki Repülőmúzeum)
- magas fokú közbiztonság
- színes rendezvénynaptár
- regionális fesztiválok (Gulyásfesztivál, Tiszavirág Fesztivál)
- Közép-Kelet Európában egyedülálló repüléstörténeti múzeum, a RepTár Szolnoki Repülőmúzeum, mely évente átlagosan mintegy 80.000 fő látogatót fogad, a város vezető turisztikai attrakciója

- Közép-Európa leghosszabb gyaloghídja, a város jelképévé vált Tiszavirág gyalogos és kerékpárhíd
- az ország legnagyobb ökojátsszóttere
- Debreceni Egyetem Szolnok Campus
- fejlett oktatásfilozófia
- akadálymentesített közintézmények nagy száma
- magas szintű, színes sportélet
- fokozatosan fejlődő helyi gazdaság, bővülő ipari park(ok)
- tudatos, célorientált városfejlesztési stratégia és megvalósuló fejlesztések

A következő kérdésnél Szolnok városának gyengeségeire voltam kíváncsi, amelynél a következő válaszokat kaptam:

- viszonylag alacsony részarány a kereskedelmi és magánszálláshelyek számát, illetőleg a férőhelyek számát tekintve a megye vonatkozásában
- sok tekintetben a városközpontban elhelyezkedő műemlék jellegű, magántulajdonban lévő épületek elavultak, korszerűtlenek, látványuk nem vonzó
- a városon áthaladó folyók turisztikai hasznosítása nem megfelelő
- korlátozott szálláshely-kapacitás
- autópálya hiánya
- a város egészségi és szociális állapotának kedvezőtlen helyzete - előregedő népesség
- elvándorlás

Mivel a város gyengeségei és erősségei is hatással vannak arra, hogy hogyan alakul a turizmus a városban, így az interjú során a vendégéjszakák számának alakulásáról is ejtettünk pár szót, amit az alábbi ábrán (32.ábra) is láthatunk.

32. ábra: Szolnok vendégéjszakáinak száma, 2009 és 2019 (éj)

Forrás: KSH, (web9)

A vendégéjszakák számának alakulásáról elmondható, hogy míg 2009-ben 57.672 éjszakát töltöttek összesen a látogatók városunkban a kereskedelmi szálláshelyeken, addig 2019-ben már ez a mutató 87.101 éjre változott, mely a jövőt tekintve bizakodásra adhat okot, hiszen 29.429 éj különbség van a két adat között.

Ahogy a hoteltől is megkérdeztem az interjú során, az önkormányzattól is szerettem volna megtudni, hogy

Hogyan látják a turizmus jövőjét és szerepét a település életében?

Az elmúlt évek fontos változásokat hoztak Szolnok Megyei Jogú Város turizmusában, jelentős fejlesztések valósultak meg, új projektek indultak, határozott irányt vett a marketing tevékenység. Az idegenforgalmi aktivitás erősödése már rövidtávon is jelentő eredményeket, sikereket hozott. Fontos megemlíteni azt is, hogy bár a város polgárai kevésbé ismerik az elmúlt években begyűjtött szakmai díjakat, de saját életükben is érzik a változást, egyre tisztábban látják Szolnok kivételes turisztikai potenciálját.

Persze kíváncsi voltam, hogy a Coviddal együtt, hogy látják a települést a jövőben, és minden visszaállhat-e a járványhelyzet utána normál kerékvágásba?

A fenti kérdésekre az alábbi választ kaptam:

A koronavírus-járvány miatt egy olyan nehéz időszakot hagytunk magunk mögött, melynek következményeit, hatásait napjainkban is érezzük. A vírus továbbra is jelen van, a védekezés következtében hozott intézkedések, korlátozások sajnos önkormányzatunk életében is gyökeres változásokat eredményeztek. A COVID-19 járványt megelőző időszakban a település megújult turisztikai-marketing munkája a statisztikák javulása mellett egyéb területeken is megmutatkozott, javult a városi lakosság turizmushoz kapcsolódó attitűdje Szolnok számos szakmai turisztikai és marketing elismerésben is részesült (Legvirágosabb úticél, Országos Városmarketing Díj, Marketing Gyémánt Díj).

Az elért eredmények ellenére a veszélyhelyzetet követően még több a tennivaló, hiszen a hazai - nemzetközi turisztikai piaci trendek alakulása új feladatokat jelez előre.

A fenti célok eléréséhez szükséges a további turisztikai vonzerőfejlesztések előkészítése.

Az elkövetkező években jelentős infrastruktúra (M4-es gyorsforgalmi út építése, Tiszai kikötő és kapcsolódó létesítmények fejlesztése) és vonzerő (Tiszaligeti Fürdőfejlesztés,

Szolnok Vár! Szolnoki Művésztelep turisztikai célú fejlesztése) fejlesztések fejeződnek be Szolnokon. Bízhatóak a nemzetközi-hazai idegenforgalmi trendek is.

Amennyiben a város folytatja megkezdett turisztikai-marketing tevékenységét, továbbá a turisztikai attrakciófejlesztések is megvalósulnak, úgy várhatóan Szolnok turizmusa tovább fejlődik, egyre több látogató keresi fel a Tisza fővárosát, növelve ezzel a város- és a helyi vállalkozások turisztikai bevételeit és valamennyi turisztikai mutatószámot.

Hogyan látják, ha vége a covidnak, minden visszatér a város szempontjából a normál kerékvágásba?

Bízunk benne, hogy a 2022-es év már kevesebb aggodalmat, több nyugalmat és lehetőséget biztosít számunkra, ezzel együtt visszatérhet az élet a régi kerékvágásba és újból megtelik élettél, lendülettel a szolnoki turizmus, éppúgy, ahogyan a világjárványt megelőző időszakban.

4 KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

Ebben a részben a konklúzióimat és meglátásaimat szeretném részletezni. A korábban ismertetett két kérdőívemből és interjúimból azt a következtetést tudom levonni, hogy Szolnok igencsak megosztó város. Az önkormányzattal készített interjúm, valamint a nem helyi lakosok által kitöltött kérdőív nagyon pozitív képet festenek a városról, rengeteg lehetőséget látnak a településben ahhoz, hogy turisztikai célpont legyen. Ezzel szemben a Garden Hotellel készült interjú, valamint a szolnoki lakosok által kitöltött kérdőív inkább negatív véleményt alkotnak a városról. A helyi lakosok, bár élhetőnek írják le a várost, és sokuk szívesen él a településen és használja adottságait, szívesen eljár a rendezvényekre, mégis úgy gondolja turisztikailag nem egy fontos település és nagyon sok mindent kéne ahhoz fejleszteni, hogy a turisták szívesen látogassák meg a várost. A hotellel készült interjú az én meglátásom szerint különösen negatív képet ír le a városról. Számomra megdöbbentő volt, hogy egy kereskedelmi szálláshely nem ismeri a turizmusfejlesztési tervét a városnak.

Mindent egybevetve úgy gondolom, hogy Szolnok városa turisztikailag is meghatározó lehetne, de ehhez érdemes lenne, a helyi kereskedelmi szálláshelyek, valamint szolgáltatók meglátásait és véleményét figyelembe venni, valamint nem utolsósorban a helyi lakosok igényeit is felmérni ahhoz, hogy olyan fejlesztések születhessenek, amelyek valóban vonzóvá teheti a várost a turisták számára.

A helyi lakosoknak szóló kérdőív alapján a városnak több olyan fejlesztésre szoruló területe is van, ami nem csak a turizmus szempontjából fontos, hanem az ott élők mindennapjainak szempontjából is. Ilyen például a köztisztaság kérdése, a közlekedés javítása (a tömegközlekedési eszközök folyamatos késése kimaradása, forgalmi dugók, nem tisztázott közlekedési szabályok), valamint a szórakozási lehetőségek hiánya.

A szakdolgozatom témája a turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében. A dolgozatom célja az volt, hogy egy átfogó képet kapjak Szolnok városáról azzal kapcsolatban, hogy a helyi, valamint nem helyi lakosok, valamint a szolgáltatók hogyan látják a várost turisztikai szempontból. Több hipotézist is felállítottam a témával kapcsolatban, amelyet fentebb már a saját kutatási résznél ismertettem, most ezeket szeretném elfogadni vagy elvetni.

Az első hipotézisem az volt, hogy a szolnoki lakosok alapvetően ismerik Szolnok város turisztikai stratégiáját. Mivel én is 19 évet éltem Szolnokon, így elsősorban abból indultam ki, hogy az egyetemi tanulmányaim előtt én személy szerint mennyire voltam tájékozott

Szolnok turizmusával kapcsolatban. A kérdőívem, valamint az interjúim alapján azt tapasztaltam, hogy a lakosságot, valamint a szálláshelyet sem érdekli részletekbe menően a város fejlesztési terve, inkább csak az a része foglalkoztatja őket, amit a saját bőrükön, a mindennapjaikban tapasztalnak ezzel kapcsolatban. Így tehát lehet, hogy egy új szálloda építése is szerepel a turisztikai stratégiában, de mivel ezzel kapcsolatban nincs semmilyen tapasztalatuk a helyieknek (hiszen még nem készült el) így nem fordítanak rá figyelmet, sőt lehetséges, hogy nem is tudnak róla. A kérdőívem alapján az az eredmény született, hogy a helyi lakosok mindössze 41,2%-a hallott már a turisztikai stratégiáról nagy vonalakban és 4,2%-a olvasta is a város turisztikai stratégiáját, de még így is többségben vannak azok a helyi lakosok, akik nem ismerik Szolnok turisztikai stratégiáját, így a H1-es hipotézist elvetem.

A második állításom az volt, hogy ahhoz, hogy Szolnok vonzóbb turisztikai desztináció legyen, elsősorban a programlehetőségek bővítésére lenne szükség. Ehhez az állításomhoz a két kérdőívem jelentett igen nagy segítséget, hiszen a helyi lakosoktól azt kérdeztem, hogy szerintük több turista látogatna-e Szolnokra, ha több programlehetőség (fesztivál, koncert rendezvény) lenne a városban, a nem helyi lakosoktól pedig azt szerettem volna megtudni, hogy amikor desztinációt választanak mik a választás fő szempontjai. A helyi lakosok egyértelmű választ adtak a kérdésemre, a válaszadók 83%-a szerint több turista látogatna a városba, ha több programlehetőség lenne, a nem helyi lakosok esetében pedig a válaszadók 42,2%-a tartja fő szempontnak cél állomásuk kiválasztása során, hogy a település milyen programlehetőségekkel rendelkezik. Ezt a szempontot csupán a település látványosságai (69%), az ismerősök ajánlásai (62%), valamint a kíváncsiság (60,1%) előzték meg. Ezen eredmények ismeretében, a H2-es hipotézist elfogadom.

A harmadik felvetésem a kutatásommal kapcsolatban az volt, hogy a helyi turisztikai szolgáltatók ismerik és befolyásolhatják Szolnok fejlesztési tervét. Ehhez a szálláshellyel készített interjúm adott igen nagy segítséget. Mielőtt elkészítettem az interjút, szinte biztos voltam a válaszban, hiszen ahhoz, hogy a szálláshely is fejleszteni tudja magát, elengedhetetlen, hogy tudja, hogy a városvezetőség hogyan kívánja fejleszteni Szolnok városát és amennyiben ezek a tervek a szolgáltatókat, szálláshelyeket is érintik, azt feltételeztem, hogy az ő véleményüket is kikéri a fejlesztési terv alakítása során. Ezzel szemben az interjú elkészítése során nagyon egyértelmű választ kaptam, méghozzá azt, hogy a szálláshely nemcsak, hogy nem szólhat bele a fejlesztési terv alakításába, de nem is ismeri a város fejlesztési tervét. Ez azért is volt számomra igencsak meglepő, hiszen a szolnoki

lakosokat is megkérdeztem, hogy ismerik-e a város fejlesztési tervét és ott a válaszadók 39,4%-a nagy vonalakban ismeri és hallott róla és további 6,1%-a pedig olvasta is, ami azt jelenti, hogy a válaszadók közel fele (45,5%) ismeri a fejlesztési tervet, ezzel szemben a szálláshely nem. Ezen válaszok ismeretében, a H3-as hipotézist elvetem.

A negyedik és egyben utolsó hipotézisemben azt állítottam, hogy Szolnok nem alapvető turisztikai desztináció a belföldi lakosok számára. Ehhez az állításomhoz a nem helyi lakosok által kitöltött kérdőívem nyújtott segítséget. A kitöltőktől először szerettem volna megtudni, hogy jártak-e már Szolnokon, és ha igen, akkor miért látogattak a városba. Meglepő volt számomra, hogy a válaszadók 85,7%-a már járt Szolnokon, azonban nem városlátogatás, vagy valamilyen látványosság látogatása céljából, sokkal inkább vásárlás, egészségügyi ellátás, rokonlátogatás céljából, valamint azért, mert Szolnokon végezte a tanulmányait. Miután megtudtam, hogy milyen céllal érkeztek a városba a nem helyi lakosok, szerettem volna megtudni, hogy mennyi időt töltenek a városba, és amennyiben több napra érkeznek, vesznek-e igénybe szálláshelyet. A válaszadók 34,1%-a több mint egy hetet töltött a városban, 44,2%-a pedig csak egy napot, azok pedig akik két-három vagy esetleg 4-7 napot töltöttek a városban igencsak elenyésző százalékban voltak (13,8% és 8%). Ez azt mutatta, hogy lényegében a válaszadók nagyobb része csak egy napra látogat a városba, a másik része pedig több mint egy hetet tartózkodik Szolnokon. Azonban arra a kérdésemre, hogy vesznek-e igénybe szálláshelyet amennyiben több napra érkeznek a városba, igencsak egyértelmű válasz érkezett, hiszen a válaszadók 83,3 %-a nem vesz igénybe szálláshelyet, ebből pedig arra merek következtetni, hogy a fent említett, összesen 55,9 %, akik több napra érkeznek a városba, nagy részben családi, baráti, látogatásra érkeznek és náluk szállnak meg, valamint tanulmányaik, illetve egészségügyi ellátás céljából maradnak a városban. Ezen információk alapján úgy gondolom, hogy a belföldi lakosok nem tekintenek Szolnok városára úgy, mint turisztikai desztinációra, így a H4-es hipotézisemet elfogadom.

5 ÖSSZEFOGLALÁS

Szakterdolgozatom témája a turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében. A dolgozatom elején szakirodalmat tekintettem át, majd kétféle kutatást is végeztem annak érdekében, hogy jobban megismerjem a témát és lássam, hogy a különböző résztvevők hogyan is vélekednek a témával kapcsolatban.

A szakirodalmi áttekintés során igyekeztem az igazán nagy témaköröktől közelíteni a kisebbek felé, hogy igazán átfogó képet kaphassak a témámról.

Először a területfejlesztés elméletének témakörét jártam körbe, leírtam, mint fogalom, hogy mit is jelent, megvizsgáltam, hogy mik a céljai és a feladatai, milyen szakaszokra bontható, valamint, hogy céljait milyen eszközök segítségével tudja elérni. Ezek után pedig kitértem az Európai Unió regionális politikájára, valamint Magyarország területfejlesztési koncepcióját is megvizsgáltam.

A következő fejezetben szintén ezen szempontok alapján haladva a településfejlesztés elméletét vizsgáltam meg részletesebben, valamint a terület és településfejlesztés kapcsolatát is leírtam.

Mivel a témám központi eleme a turizmus, így ezt a témát is körbejártam a szakirodalmi áttekintés során. Leírtam, mint fogalom, ismertettem irányait, valamint a járványhelyzetre való tekintettel annak turizmusra gyakorolt hatásairól is említést tettem.

A saját kutatási részben először Szolnok városát vizsgáltam meg turisztikai szemszögből. Ebben a fejezetben részletesen írok Szolnokról, mint városról, a turisztikai adottságairól, a város különböző szálláshelyeiről, vendéglátó egységeiről, rendezvényeiről, valamint sportturizmusáról is. Ami pedig különösen fontos a témám szempontjából, megvizsgáltam Szolnok város településfejlesztési tervét.

A primer kutatásom során két online önkéntes kérdőív, valamint két interjú segítette a dolgozatomat. Az egyik kérdőívem a szolnoki lakosoknak szólt, a másik pedig kifejezetten azoknak, akik nem a városban élnek, így szélesebb körből kaptam rálátást a városra és annak turizmusára, valamint fejleszteni valóira. A kérdőívek teljes mértékben online és anoním módon voltak kitölthetők. A járványhelyzetre való tekintettel az interjúk is online történtek. Az első interjúm a szolnoki önkormányzat városmarketing és turisztikai osztály

osztályvezetőjével, Öhlbaum Emesével készült, a másik pedig egy helyi szálloda, a Garden Hotel Wellness és Konferencia vezetőjével.

A dolgozatomat tekintve Szolnok városa nem kifejezetten mondható a turizmus központjának, nagyon sok lehetősége van a városnak, viszont ezek sok esetben kihasználatlanok. A kérdőívek, valamint az interjúk során is többször előjött az a probléma, hogy alapvető dolgok hiányoznak a városból, ilyen többek között a köztisztaság vagy a szórakozási lehetőségek. Sokan egyetértettek abban, hogy amennyiben ezek fejlesztve lennének, a város sokkal vonzóbb turisztikai desztináció lenne.

6 IRODALOMJEGYZÉK

Bakos I. (2001): Területfejlesztési stratégiák és programok tervezésének módszertana, Miskolc, Bíbor kiadó

Baranyi B. – Nagy J. (2006): Területfejlesztés, agrárium és regionalitás Magyarországon. Debrecen, Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, MTA Regionális Kutatások Központja.

Boros L. – Garamhegyi Á. (2009): Bevezetés a településmarketingbe, Szeged, Jatepress

Csíkszentmihályi M. (2021): Flow – Az áramlat - A tökéletes élmény pszichológiája, Budapest, Akadémia kiadó

Dietz F. (2011): Integrált Városfejlesztési Stratégia, Budapest, Corvinus Egyetemi Kiadó
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3231/05_Integralt_varosfejlesztes.pdf?sequence=1&isAllowed=y Letöltés ideje: 2022.04.29.

Donka A. – Sztrunga E. (2008) -Turizmus alapfogalmai, Budapest, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Kft.

Faragó L. (1987): A területfejlesztés fogalmáról. *Tér -és Társadalom* (1) pp. 5-16.

Faragó L. (1994): Adalékok a területfejlesztéssel kapcsolatos fogalmak vitájához. *Tér és Társadalom* 8. (3-4) 23–39. pp.

Görög M. – Pupos T. – Tóth T. (2009): Terület és projecttervezés, Budapest,

Illés I. (2008): Regionális Gazdaságtan: Területfejlesztés, Budapest, Typotex kiadó

Kende T. (2015): Bevezetés az Európai Unió politikáiba, Budapest, Wolters Kluwer Kft

Kerekes Gy. (2002): Településfejlesztési füzetek 24.,2002, BM kiadó
<http://www.terport.hu/telepulesrendezes-es-%E2%80%93fejlesztes/szakmai-publikaciok/fuzetek/24-utmutato-a-telepulesfejlesztesi-konc> Letöltés ideje: 2021.10.18.

Kovács I. – Laki L. – Szegvári P. – Zongor G. – Kelemen E. – Boda Zs. – Kéglér Á. (2008): A területfejlesztés útjai az Európai Unióban, Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Politikai Tudományok Intézete

Lengyel I. (2010): Regionális Gazdaságfejlesztés, Budapest, Akadémia Kiadó

Lenyel M. (2004): A turizmus általános elmélete. Budapest, Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája

Magyar Turisztikai Ügynökség(2020): 2019-ben ismét rekordot döntött a magyar turizmus <https://mtu.gov.hu/cikkek/2019-ben-ismet-rekordot-dontott-a-magyar-turizmus-1425> Letöltés ideje: 2022.05.13.

Magyar Turisztikai Ügynökség (2018): A turizmus eredményei Magyarországon <https://mtu.gov.hu/cikkek/a-turizmus-eredmenyei-magyarorszagon> Letöltés ideje: 2021.09.25.

Michalkó G. (2016): Turizmológia. Budapest, Akadémia Kiadó Zrt.

Nemzeti Fejlesztés 2030 (2014): Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Kiadó: Magyar Közlöny, http://www.terport.hu/webfm_send/4616 Letöltés ideje:2021.10.04.

Ongjerth R. (2002): Települési tervezés, útmutató a településfejlesztési program készítéséhez, Budapest, BM Kiadó

Perger É. (2006): Terület-és településfejlesztési ismeretek, <https://docplayer.hu/151713-Terulet-es-telepulesfejlesztési-ismeretek.html> Letöltés ideje:2021.09.25

Puczkó L. – Rátz T. (2002): A turizmus hatásai. Budapest, Aula Kiadó.

Rechnitzer J. (2001): A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben, Székelyföld, 2000 munkacsoport https://adatbank.ro/html/cim_pdf1938.pdf Letöltés ideje: 2021. 09.31.

Rechnitzer J. (2007): Település és fejlesztés – A közszolgáltatások hatékonyságának növelése a településfejlesztésben, Budapest, KSzK ROP 3.1.1. Programigazgatóság

Reece, W. S. (2009): The Economics of Tourism. 1st Edition, New York, Prentice Hall

Süli – Zakar I. (2010): A terület – és településfejlesztés alapjai II. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó Nonpr. Kft

Tóth T. (2009): Terület és projekttervezés, Budapest, Szaktudás Kiadó Ház

Szigeti E. (2006): Terület – és településfejlesztés ismeretek, Budapest, MKI

Varjú V. (2015): Környezetpolitika és/vagy területfejlesztés. Budapest, Dialóg Campus kiadó.

Városfejlesztési Zrt INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
<http://varosfejlesztas.hu/integralt-telepulesfejlesztesi-strategia/> Letöltés ideje: 2022.04.29.

Vidékfejlesztési Minisztérium (2014): Településfejlesztés – Településrendezés.
https://emla.hu/sites/default/files/Telepulesfejlesztas_telepulesrendezes_final.pdf Letöltés ideje: 2021. 10.15.

Egyéb internetes források:

Web1: Europarl.europa.eu: Gazdasági, társadalmi és területi kohézió
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/93/gazdasagi-tarsadalmi-es-teruleti-kohezio> Letöltés ideje: 2021.10.04.

Web2: European-union.europa.eu: Regionális politika https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_hu Letöltés ideje: 2021.10.14.

Web3: European-union.europa.eu: Településfejlesztés <https://2010-2014.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/onkormanyzati-allamtitkarsag/felelossegi-teruletek/telepulesfejlesztas> Letöltés ideje: 2021.10.15.

Web4: Terport.hu: Fogalomtár, Településfejlesztés
<http://www.terport.hu/fogalomtar/1c8b.html?page11> Letöltés ideje: 2021.10.17.

Web5: Arcanum.com: A településrendezés célja, feladata és eszközei.
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/TenyekKonyve-tenyek-konyve-1/regiok-1842E/telepulesrendezes-192E2/az-epített-környezet-alakításáról-es-vedelmeről-szóló-1997-évi-lxxviii-törvény-a-telepulesrendezesrol-19336/a-telepulesrendezes-celja-feladata-es-eszkozei-19337/> Letöltés ideje: 2021. 11.21.

Web6: Lechner Tudásközpont-Dokumentációs központ – Településrendezési fogalmak
<https://www.e-epites.hu/dokumentacios-kozpont/fogalma> Letöltés ideje: 2022.04.28.

Web7: Epitesjog.hu: Integrált településfejlesztési stratégia
<https://epitesijog.hu/fogalmak/442-integralt-telepulesfejlesztesi-strategia> Letöltés ideje: 2022.04.28.

Web8: NTAK 2020: az MTÜ turisztikai trendriportja az átalakuló piacról
<https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/ntak-2020-az-mtu-turisztikai-trendriportja-az-atalakulo-piacrol-1173486> Letöltés ideje: 2022.05.10.

Web9: Helyzetkép a turizmusról (2019), Budapest, KSH
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2019/index.html> Letöltés ideje: 2022.05.13.

Magyar Turisztikai Ügynökség (2020): 2019-ben ismét rekordot döntött a magyar turizmus
<https://mtu.gov.hu/cikkek/2019-ben-ismet-rekordot-dontott-a-magyar-turizmus-1425> Letöltés ideje: 2022.05.13.

Web10: KSH (2019): Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról, Nemzetközi kitekintés Budapest, KSH
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2019/index.html#nemzetkzikitekints> Letöltés ideje: 2022.05.21.

Web11: Turizmusonline.hu: Feleannyi vendégéjszaka tavaly, mint 2019-ben
https://turizmusonline.hu/tt_szalloda/cikk/feleannyi_vendegejszaka_tavaly_mint_2019_b_en Letöltés ideje: 2022.05.21.

Web12: Helyzetkép a turizmusról (2019), Szálláshely szolgáltatás, Budapest, KSH
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2019/index.html#szllshelyszolglats> Letöltés ideje: 2022. 05.21.

Web13: Turizmus.com: 2019 ismét rekordév volt a magyar turizmusban (2020)
<https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/2019-ismet-rekordev-volt-a-magyar-turizmusban-1168557> Letöltés ideje: 2022. 06.01.

Web14: Turizmus.com: Többet utaztunk külföldre, mint egy évvel ezelőtt (2019)
<https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/tobbet-utaztunk-kulfoldre-mint-egy-evvel-ezelott-1167669> Letöltés ideje: 2022.06.01.

Web15: Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról (2019), A lakosság belföldi turisztikai utazásai, Budapest, KSH
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2019/index.html#alakossgbelflditurisztikaiutazsai> Letöltés ideje: 2022.06.01.

Web16: Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról (2019), Vendéglátás Budapest, KSH <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2019/index.html#vendglts> Letöltés ideje: 2022.06.05.

Web17: Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról (2020), Összefoglalás, Budapest, KSH <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2020/index.html> Letöltés ideje: 2022.06.05.

Web18: Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról (2020), Az EU legnépszerűbb turisztikai célpontjainál a 70%-ot is elérte a vendégéjszakák számának csökkenése, Budapest, KSH https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jeltur/2020/helyzetkep_turizmus_2020.pdf Letöltés ideje: 2022. 06.05.

Web19: Magyar Turisztikai Ügynökség (2021), 2020-ban a belföld az új külföld <https://mtu.gov.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-2020-a-belfold-az-uj-kulfold-2193> Letöltés ideje: 2022. 06. 07.

Web20: Szolnok a Tisza fővárosa, Történelem <https://info.szolnok.hu/tortenelem-m40> Letöltés ideje: 2022. 06.15.

Web21: Nepesseg.com: Szolnok népessége, 2019 <http://nepesseg.com/jasz-nagykun-szolnok/szolnok> Letöltés ideje: 2022.06.15.

Web22: Reptár szolnoki repülőmúzeum, Kiállítóhely <https://www.reptar.hu/muzeumunk.html> Letöltés ideje: 2022.06.17.

Web23: Szolnok, a Tisza fővárosa, Megnyílt az Ormos Imre park <https://info.szolnok.hu/hirek-m21/megnyilt-az-ormos-imre-park-n11015> Letöltés ideje: 2022.06.18.

Web24: Garden Hotel Wellness és Konferencia, A hotelről <http://www.gardenhotel.hu/a-hotelrol.html> Letöltés ideje: 2022.06. 20.

Web25: Szolnok.tourinformszolnok.hu: Garden Hotel Wellness és Konferencia <https://szolnok.tourinformszolnok.hu/listings/garden-hotel-wellness-es-konferencia/> Letöltés ideje: 2022.06.20.

Web26: Szallaskeres.hu: Liget Hotel *** Szolnok <https://szallaskeres.hu/ligethotelszolnok> Letöltés ideje: 2022. 07.01.

Web27: Szolnok, a Tisza fővárosa, Semiramis Business Hotel
<http://info.szolnok.hu/semiramis-business-hotel-m964> Letöltés ideje: 2022. 07.02.

Web28: Booking.com: Semiramis Business Hotel
https://www.booking.com/hotel/hu/semiramis-szolnok.hu.html?aid=318615&label=New_Hungarian_HU_HU_27026336305-0l883R%2AbT6B2YMzMPvOUGgS217247603211%3Apl%3Ata%3Ap1%3Ap2%3Aac%3Aap%3Aneg%3Afi55336439972%3Atidsa-322197848631%3Alp1007633%3Ali%3Adec%3Adm&sid=4067732e799390e55fd85862cbbffdb5&dest_id=-867774;dest_type=city;dist=0;group_adults=2;group_children=0;hapos=1;hpos=1;no_rooms=1;req_adults=2;req_children=0;room1=A%2CA;sb_price_type=total;sr_order=popularity;sreepoch=1680773501;srpvid=bb2842fe506801ed;type=total;ucfs=1&#hotelTmpl
Letöltés ideje: 2022.07.02.

Web29: Booked.hu: Trojka Hotel és Panzió <https://trojka-hotel-es-panzio-szolnok.booked.hu/> Letöltés ideje: 2022.07.05.

Web30: Hozam Wellness és Apartman, Bemutakozás
<http://www.hozamwellnessapartman.hu/bemutakozas> Letöltés ideje: 2022.07.05.

Web31: Sóház Apartmanhouse és Panzió, Bemutakozás www.sohazpanzio.hu Letöltés ideje: 2022.07.05.

Web32: Hotels in Hungary: Pelikán vendégház <http://pelikan-vendeghaz-guest-house.hotels-in-hungary.net/hu/> Letöltés ideje: 2022.07.05.

Web33: Szolnok, a Tisza fővárosa, Ifjúsági szállások <https://info.szolnok.hu/ifjusagi-szallasok-m153> Letöltés ideje: 2022. 08.01.

Web34: Szolnok, a Tisza fővárosa, Bajnok étterem <https://info.szolnok.hu/bajnok-etterem-m1089> Letöltés ideje: 2022. 08.01.

Web35: Szolnok, a Tisza fővárosa, Bicskás Székely fogadó
<https://info.szolnok.hu/bicskas-szekely-fogado-m1091> Letöltés ideje: 2022. 08.01.

Web36: Dreher Étterem Söröző, Bemutakozás <http://dreheretterem.hu/bemutakozas>
Letöltés ideje: 2022. 08.01.

Web37: Szolnok, a Tisza fővárosa, Fincsi Free-ételallergiások és tudatosan táplálkozók üzlete <http://info.szolnok.hu/cukistop-cukormentes-cukraszda-m1113> Letöltés ideje: 2022.08.04.

Web38: Otthon Budapesten, Integrált Településfejlesztési Stratégia https://otthonbudapesten.hu/sites/default/files/attachment/2021/ITS_2027_III_STRATEGIA_20210306.pdf Letöltés ideje: 2023. 04. 25.

Web39: Szolnok, a Tisza fővárosa, Integrált Városfejlesztési Stratégia https://info.szolnok.hu/files/1060645568_J%C3%B3v%C3%A1hagyott%20Inegr%C3%A1lt%20Fejleszt%C3%A9si%20Strat%C3%A9gia.pdf Letöltés ideje: 2023. 04. 25.

Web40: Sulinet, Vendéglátás-idegenforgalom egy adott ország szempontjából <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/vendeglatas-idegenforgalom/idegenforgalom-vendeglatas/egy-adott-orszag-szempontjabol/belfoldi-turizmus> Letöltés ideje: 2023. 04. 25.

Web41: Nemzeti Fejlesztés 2030 (2018): Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció megvalósulásáról 2014-2016 <https://www.parlament.hu/irom41/04071/04071.pdf> Letöltés ideje: 2023.04.25.

7 MELLÉKLETEK:

1.sz. melléklet: Interjú kérdések- helyi Önkormányzat Városmarketing és Turisztikai osztály vezetőjéhez

- Kérem jellemezze röviden a tevékenységüket!
- Hogyan látják a települést, elsősorban turisztikai szempontból?
- Hogyan látják mik a város erősségei?
- Hogyan látják mik a város gyengeségei?
- Értékeljék 2020-ig a turizmust!
- Mik voltak a tendenciák és tapasztalatok az elmúlt 5-10 évben (kiemelten keresleti szempontból)?
- Röviden jellemezze az elmúlt évek alapján, az ide irányuló turizmus jellemzőit.
- Mennyi időt töltenek el a városban átlagosan?
- Miért jönnek?
- Üzleti ügyek intézésének céljából vagy inkább nyaralni?
- Mi a jellemzőbb? Családok, párok vagy inkább egyedülállók érkeznek?
- Honnan érkeznek leggyakrabban?
- Hol és milyen módon reklámozza magát Szolnok?
- Hogyan látják a jövőt Coviddal együtt?
- Hogyan látják, ha vége a covidnak, minden visszatér a város szempontjából a normál kerékvágásba?
- Van-e bármilyen együttműködés a turizmusban érintettek körében (például: a szálláshelyek között, vagy a szálláshelyek és a turisztikai osztály között?)
- Hogyan látja a turizmus jövőjét és szerepét a település életében?
- Mik a legfontosabb kihívások és lehetőségek a jövőt illetően, hogyan látja ebben a saját szerepüket?

2.sz. melléklet: Interjú kérdések- a szálláshely értékesítési és marketing vezetőjéhez

- Kérem jellemezze röviden a tevékenységüket!
- Hogyan látják a települést, elsősorban turisztikai szempontból?
- Hogyan látják mik a város erősségei?
- Hogyan látják mik a város gyengeségei?
- Értékeljék 2020-ig a turizmust!
- Mik voltak a tendenciák és tapasztalatok az elmúlt 5-10 évben (kiemelten keresleti szempontból)?
- Röviden jellemezze az elmúlt évek alapján, az ide irányuló turizmus jellemzőit.
- Kik érkeztek? Inkább helyi lakosok szálltak meg, vagy más városokból érkezők?
- Külföldről vagy inkább Magyarországon belülről érkeztek?
- Mennyi időt töltenek el a szálláshelyen átlagosan?
- Miért jönnek? Üzleti ügyek intézésének céljából vagy inkább nyaralni?
- Mi a jellemzőbb? Családok, párok vagy inkább egyedülállók érkeznek?
- Honnan érkeznek leggyakrabban?
- Milyen programokat szokott a városon belül javasolni, ha a vendég ebben kéri a tanácsukat, segítségüket?
- Hol és milyen módon reklámozza magát a szálláshely?
- Kiknek ajánlaná kifejezetten a szálláshelyet? Ki a célcsoport?
- Mit találtak ki, hogy „túléljék” ezt a covid időszakot?
- Nyitva tartottak-e a covid időszak alatt?
- Hogyan látják, ha vége a covidnak, minden visszatér a szálláshely szempontjából a normál kerékvágásba?
- Ismerik-e a város turizmusfejlesztési stratégiáját? Ha igen, kérem értékelje!
- Részt vettek-e a kialakításában?
- Van-e bármilyen együttműködés a turizmusban érintettek körében (például: a szálláshelyek között, vagy a szálláshelyek és a turisztikai osztály között?)
- Ha van együttműködés, akkor miben, és hogyan értékeli, sikeres-e? Ha nincs, Ön szerint szükség lenne-e rá?
- Hogyan látja a turizmus jövőjét és szerepét a település életében?
- Mik a legfontosabb kihívások és lehetőségek a jövőt illetően, hogyan látja ebben a saját szerepüket?

3.sz. melléklet: Önkéntes kérdőív- A helyi lakosoknak

Neme *

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

Életkora *

- ☐ 18 év alatt
- ☐ 18-25 év
- ☐ 26-30 év
- ☐ 31-40 év
- ☐ 41-50 év
- ☐ 51-60 év
- ☐ 61-65 év
- ☐ 65 év felett

Legmagasabb iskolai végzettsége *

- ☐ Általános iskola
- ☐ Középiskola (szakiskola, szakközépiskola, okj, gimnázium)
- ☐ Főiskola, Egyetem
- ☐ Egyéb

Írja le az első 3 dolgot, ami Szolnok városával kapcsolatban az eszébe jut! *

Mit szeret a településen? *

Mit nem szeret a településen? *

Mely turisztikai szolgáltatásokat/attrakciókat veszi igénybe/látogatja Ön? *

	Nem ismerem	Ismerem, de még nem vettem igénybe	Ismerem és már igénybe vettem
RepTár Szolnoki Repülőmúzeum			
Damjanich János Múzeum			
Szolnoki Művésztelep			
Szolnoki Galéria			

Tiszavirág gyalogos-és kerékpáros híd			
Szigligeti Színház			
Tisza Szálló és Gyógyfürdő			
Rozárium-Magyar rózsák kertje			
Kossuth Tér			
Tiszai hajósok tere			
Sörárium-Szolnoki Sörmúzeum-és Sörfőzde			
NEFAG Parkerdő			
Tiszamozi			
Zagyva Cukrászda			
Marcipán Cukrászda			
Bajnok Étterem			
Halászcserda			
Szolnok szabadstrand			
Véső strandfürdő			
Templomok			
Emlékművek, szobrok			
Aba-Novák Agóra Kulturális Központ			

Ismeri-e Szolnok fejlesztési tervét? *

- ☐ Igen, olvastam is
- ☐ Igen, de csak nagy vonalakban hallottam róla
- ☐ Nem

Ismeri-e Szolnok turisztikai stratégiáját? *

- ☐ Igen, olvastam is
- ☐ Igen, de csak nagy vonalakban hallottam róla
- ☐ Nem

A helyi gazdaság szempontjából értékelje mennyire fontos a városnak a turizmus! (1- egyáltalán nem fontos és 4-nagyon fontos) *

1	2	3	4
---	---	---	---

Ajánlja-e ismerőseinek, hogy látogassanak Szolnokra? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Ha igen mit ajánlana, hogy látogassanak meg? *

Zavarná-e, ha több turista lenne Szolnokon? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Hogy vette észre, a Covid járvány hatására változott a város idegenforgalma? *

- ☐ Igen, nőtt a turizmus
- ☐ Igen, csökkent a turizmus
- ☐ Nem változott semmit
- ☐ Nem figyeltem meg

Ha bármilyen rendezvény, fesztivál, koncert van Szolnokon, szívesen kilátogat-e? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Turizmus szempontjából, hogy látja, ha több fesztivál, koncert, rendezvény lenne Szolnokon, több turista látogatna el a városba? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Részt vesz-e valamilyen formában jelenleg a város idegenforgalmában? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Ha részt vesz a város idegenforgalmába, akkor miként teszi ezt? *

Dolgozna-e a turizmusban? (1-soha és 4 -szívesen dolgoznék) *

1	2	3	4
---	---	---	---

Ha dolgozna a turizmusban, milyen területen tudná magát elképzelni? (több válasz is megadható) *

- ☐ Recepció (pl.: szállodában)
- ☐ Utazásszervező (pl.: utazási irodában)
- ☐ Rendezvényszervező
- ☐ Idegenvezető
- ☐ Vendéglátás (felszolgálóként, szakácsként, barista stb)
- ☐ Nem dolgoznék
- ☐ Egyéb...

Hol tölti szabadságát a legjellemzőbben? *

- ☐ Szolnokon belül utazom
- ☐ Budapest
- ☐ Belföld
- ☐ Külföld
- ☐ Balaton
- ☐ Velencei tó
- ☐ Egyéb...

Ha szokott külföldre utazni, mely országokba? (több válasz is megadható) *

- ☐ Görögország
- ☐ Horváthország
- ☐ Montenegro
- ☐ Erdély
- ☐ Málta
- ☐ Spanyolország
- ☐ Olaszország
- ☐ Egyesült Királyság
- ☐ Európán kívül

- o Nem utazok külföldre
- o Egyéb...

Hogyan látja, mit, mely területeket kéne fejleszteni a turizmus érdekében, a városban? *

Ha van a témával kapcsolatban, bármilyen megjegyzése, kérem írja

4.sz melléklet: Önkéntes kérdőív- A nem helyi lakosoknak

Neme *

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

Életkora *

- ☐ 18 év alatt
- ☐ 18-25 év
- ☐ 26-30 év
- ☐ 31-40 év
- ☐ 41-50 év
- ☐ 51-60 év
- ☐ 61-65 év
- ☐ 65 év felett

Legmagasabb iskolai végzettsége *

- ☐ Általános iskola
- ☐ Középiskola (Szakiskola, Szakközépiskola, OKJ, Gimnázium)
- ☐ Főiskola, Egyetem
- ☐ Egyéb...

Lakóhelye *

- ☐ Budapest
- ☐ Baranya megye
- ☐ Bács-Kiskun megye
- ☐ Békés megye
- ☐ Borsod-Abaúj- Zemplén megye
- ☐ Csongrád megye
- ☐ Fejér megye
- ☐ Győr-Moson-Sopron megye
- ☐ Hajdú-Bihar megye

- ☐ Heves megye
- ☐ Jász-Nagykun-Szolnok megye
- ☐ Komárom-Esztergom megye
- ☐ Nógrád megye
- ☐ Pest megye
- ☐ Somogy megye
- ☐ Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- ☐ Tolna megye
- ☐ Vas megye
- ☐ Veszprém megye
- ☐ Zala megye
- ☐ Egyéb...

Havi átlagos nettó jövedelmének mértéke *

- ☐ 50000 Ft alatt
- ☐ 50.000 - 100.000 Ft között
- ☐ 100.000 - 200.000 Ft között
- ☐ 200.000 - 300.000 Ft között
- ☐ 300.000 Ft felett
- ☐ Nincs állandó jövedelem (diák, munkanélküli, nyugdíjas stb.)

Szokott Ön utazni? *

- ☐ Igen, de csak belföldön
- ☐ Igen, de csak külföldre
- ☐ Belföldön és külföldre is utazom
- ☐ Nem szoktam utazni

Milyen gyakran utazik? *

- ☐ Évente legalább 5 alkalommal utazom
- ☐ Évente legalább 3-4 alkalommal utazom
- ☐ Évente legfeljebb 1-2 alkalommal utazom
- ☐ Csak alkalmával utazom

Milyen típusú utazáson vesz részt általában? (több válasz is megadható) *

- ☐ Legalább egy hetes nyaralás, üdülés
- ☐ Pár napos városlátogatás, városnézés
- ☐ Koncertek, fesztiválok egyéb kulturális események
- ☐ Wellness hétvége, feltöltődés
- ☐ Egészségmegőrzés, gyógyulás
- ☐ Természetjárás, kirándulás
- ☐ Barátok, rokonok meglátogatása
- ☐ Hobbi és/vagy sporttevékenység
- ☐ Tanulás, továbbképzés
- ☐ Munkához kapcsolódó tevékenység (pl. üzleti út, konferencia)
- ☐ Egyéb...

Általában kivel utazik? *

- ☐ Egyedül
- ☐ Párommal
- ☐ Barátokkal
- ☐ Párommal és barátokkal együtt
- ☐ Családommal
- ☐ Egyéb...

Hogyan szerez információt az utazáshoz? (több válasz is lehetséges) *

- ☐ Internetről tájékozódok
- ☐ Utazási irodában
- ☐ Utazási kiállításon
- ☐ Nyomtatott sajtóból (szaklap, napilap)
- ☐ Ismerősök ajánlását, véleményét kérem
- ☐ Televízióból, rádióból
- ☐ Egyéb...

Jellemzően hogyan szervezi meg az utazását? *

- ☐ Általában egyénileg foglalkok le minden utazást, szolgáltatást
- ☐ Általában utazási irodán keresztül foglalkok

- o Egyes szolgáltatásokat egyénileg, másokat utazási irodán keresztül foglalom.
- o Egyéb...

Mennyit költ átlagosan egy nyaralásra/ fő? *

- o 50.000 Ft alatt
- o 50.000 - 100.000 Ft között
- o 100.000-200.000 Ft között
- o 200.000 - 300.000 Ft között
- o 300.000 Ft felett

Mi alapján dönt hova utazzon? (több válasz is lehetséges) *

- o A település megközelíthetősége.
- o A hely/ szolgáltató ismertsége.
- o A barátok /ismerősök ajánlása, jó véleménye.
- o Az igénybevehető szolgáltatások kínálata.
- o Kíváncsiság (még nem járt ott)
- o A település látványosságai.
- o A település programlehetőségei.
- o A település árai.
- o Egyéb...

Nyári időszakon kívül is utazik, kirándul? *

- o Igen
- o Nem

Hogyan változtatott utazási szokásain a COVID helyzet?

- o A COVID helyzet ellenére is ugyanolyanok maradtak az utazási szokásaim.
- o A COVID helyzet alatt kevesebbet utaztam, és jobban odafigyeltem a járványügyi szabályokra.
- o A COVID helyzet alatt, csak akkor utaztam, ha feltétlenül szükséges volt (pl. munka miatt)
- o A COVID helyzet alatt egyáltalán nem utaztam.

A járványhelyzet óta, befolyásolja-e Önt az úti cél kiválasztásánál, az adott országra/városra vonatkozó járványügyi szabályozások? (1-egyáltalán nem befolyásol és 4-nagyon befolyásol) *

1	2	3	4
---	---	---	---

Járt-e már Szolnokon? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Ha igen, miért látogatott Szolnokra? *

Ha járt Szolnokon, mennyi időt töltött a városban? *

- ☐ 1 napot
- ☐ 2-3 napot
- ☐ 4-7 napot
- ☐ Több mint 7 napot

Ha több napra érkezett, vett-e igénybe szálláshelyet? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Ha vett igénybe szálláshelyet, melyet? (több válasz is megadható)

- ☐ Hotel
- ☐ Panzió
- ☐ Apartman
- ☐ Kemping
- ☐ Barátoknál/ ismerősöknél szálllok meg.
- ☐ Egyéb...

Honnan szerzett információt a várossal, szolgáltatásaival kapcsolatban? *

- ☐ Internetről
- ☐ Utazási irodától
- ☐ Utazási kiállításról

- o Ismerősöktől/ barátoktól
- o A város weboldaláról
- o Egyéb...

Melyek azok a szolgáltatások/látványosságok melyeket igénybe vett/meglátogatott és/hallott már róluk? (Kérem értékelje ezeket, ha nem ismeri kérem adjon,0"-t) *

	0	1	2	3	4
RepTár Szolnoki Repülőmúzeum					
Damjanich János Múzeum					
Szolnoki Művésztelep					
Szolnoki Galéria					
Tiszavirág gyalogos-és kerékpáros híd					
Szigligeti Színház					
Tisza Szálló és Gyógyfürdő					
Rozárium-Magyar rózsák kertje					
Kossuth Tér					
Tiszai hajósok tere					
Sörárium-Szolnoki Sörmúzeum-és Sörfőzde					
NEFAG Parkerdő					
Tiszamózi					
Zagyva Cukrászda					
Marcipán Cukrászda					
Bajnok Étterem					
Halászcserda					
Szolnok szabadstrand					

Véső strandfürdő					
Templomok					
Emlékművek, szobrok					
Aba-Novák Agóra Kulturális Központ					

Ha nem járt még Szolnokon, tervez-e ellátogatni? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Mi motiválná, hogy Szolnokon turistáskodjon? (több válasz is megadható) *

- ☐ A település megközelíthetősége.
- ☐ A hely/ szolgáltató ismertsége.
- ☐ A barátok /ismerősök ajánlása, jó véleménye.
- ☐ Az igénybevehető szolgáltatások kínálata.
- ☐ Kíváncsiság (még nem járt ott)
- ☐ A település látványosságai.
- ☐ A település programlehetőségei.
- ☐ A település árai.
- ☐ Egyéb...

Mennyire ajánlaná szívesen a települést barátainak/ismerőseinek? (1-nem ajánlom és 4-nagyon ajánlom)

1	2	3	4
---	---	---	---

Ha van a témával kapcsolatban, bármilyen megjegyzése, kérem írja le!

5.sz melléklet: Képek Szolnok város szállodáiról és vendéglátóegységeiről

1. kép: Garden Hotel ** Wellness és Konferencia**

*Forrás: Garden Hotel **** Wellness és Konferencia (web24)*

2. kép: Liget Hotel* Szolnok**

Forrás: Szallaskeres.hu (web26)

3. kép: Semiramis Business Hotel****

Forrás: Booking.com (web28)

4. kép: Bajnok étterem

Forrás: <http://uj.bajnoketterem.hu/galeria/>, 2023

5. kép: Bicskás Székely Fogadó

Forrás: Szolnok, a Tisza fővárosa, Bicskás Székely fogadó (web35)

6.sz melléklet: Ábrák jegyzéke

1. ábra: A vendégéjszakák száma az Európai Unióban, 2015-2019 (% , 2015=100%) .	25
2. ábra: A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak számának, és havi bruttó átlagkeresetének alakulása Magyarországon, 2010-2019 (Ezer fő, 1000Ft/fő)	26
3. ábra: A hazai szálláshelyek férőhelyeinek száma és megoszlása turisztikai régióként, 2019 (ezer db).....	26
4. ábra: A szálláshelyek vendégéjszakáinak alakulása Magyarországon, 2010-2019 (vendégéjszaka, millió).....	27
5. ábra: A kereskedelmi szálláshelyeken külföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák megoszlása szállástípusonként, 2010 és 2019	28
6. ábra: A magyarok belföldi utazási aktivitásának alakulása, 2013-2019 (% , 2013=100%)	29
7. ábra: Szolnok városának földrajzi elhelyezkedése	34
8. ábra: A válaszadók kor szerinti megoszlása (%)	48
9. ábra: Az válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása (%)	48
10. ábra: Szolnok fejlesztési tervének ismerete a szolnoki lakosok által (%)	49
11. ábra: Szolnok turisztikai stratégiájának ismerete a szolnoki lakosok által (%)	49
12. ábra: Szolnok város turizmusának értékelése a gazdaság szempontjából a szolnoki lakosok szemszögéből (%)	50
13. ábra: Ajánlanák-e a szolnoki lakosok ismerőseiknek, hogy látogassanak Szolnokra? (%)	51
14. ábra: A Covid járvány hatása Szolnok idegenforgalmára, a helyi lakosok szerint (%).	51
15. ábra: Szolnoki rendezvények látogatása a helyi lakosok által (%)	52
16. ábra: Szolnoki lakosok részvétele a város idegenforgalmában (%)	53
17. ábra: A helyi lakosok legkedveltebb attrakciói.....	54
18. ábra: Szolnok városának legrosszabb tulajdonságai a helyi lakosok szerint	55
19. ábra: A válaszadók kor szerinti megoszlása (%)	56
20. ábra: A válaszadók legmagasabb iskolai végzettségének megoszlása (%)	56
21. ábra: A válaszadók megoszlása megyénként (%)	57
22. ábra: A válaszadók belföldi és külföldi utazásainak megoszlása (%)	57
23. ábra: A válaszadók utazási gyakoriságának megoszlása (%)	58

24. ábra: A válaszadók utazásainak okai (%)	58
25. ábra: A válaszadók átlagos utazási költségeinek megoszlása (%).....	59
26. ábra: A válaszadók desztináció választásának szempontjai (%).....	60
27. ábra: A válaszadók utazási szokásai a COVID helyzet alatt. (%)	60
28. ábra: A válaszadók által eltöltött idő Szolnok városában (%).	61
29. ábra: A válaszadók milyen szívesen ajánlanák Szolnok városát (%)	62
30. ábra: A válaszadók ellátogatási szándéka Szolnokra (%).....	63
31. ábra: Az interjú kérdések felépítése	64
32. ábra: Szolnok vendégéjszakáinak száma, 2009 és 2019	72

8 FÜGGELÉKEK:

1.sz. függelék: Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

szakdolgozat¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: BENEDEK VIKTÓRIA

A Hallgató Neptun kódja: WSFKG8

A dolgozat címe: A TURIZMUS HELYE ÉS SZEREPE SZOLNOK FEJLESZTÉSÉBEN

A megjelenés éve: 2023

A konzulens tanszék neve: FENNTARTHATÓ TURIZMUS TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év 05 hó 06 nap

Benedek Viktória
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Benedek Viktória (Neptun azonosítója: WSKFG8) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: 2023. 04. 25.

Belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében

Benedek Viktória

Turizmus-vendéglátás, BA/Bsc, nappali tagozat

Fenntartható Vidékfejlesztés és Gazdálkodás Intézet, Fenntartható Turizmus Tanszék

Belső témavezető: Dr. habil Ritter Krisztián, egyetemi docens

A szakdolgozatom témája a turizmus helye és szerepe Szolnok fejlesztésében. A dolgozatom elején ismertettem, hogy miért ezt a témát választottam, beszéltem a város adottságairól, személyes kötődésemről a városhoz, valamint arról, hogy miért is időszerű a dolgozatom témája. Ezek után a témához kapcsolódó szakirodalmi áttekintés következett, ahol az alapvető fogalmak mellett, mint területfejlesztés, településfejlesztés, turizmus, az ezekhez kapcsolódó fejlesztési tervekről és stratégiákról is szót ejtettem. A dolgozatom második felében a saját kutatásomat, hipotéziseimet, valamint a primer kutatásomat ismertettem. A kutatás 2 kérdőívből, egy szolnoki (helyi) lakosoknak szóló, valamint egy nem helyi lakosoknak szóló önkéntes online kérdőívből, valamint 2 interjúból állt. Az interjúk közül az egyik a város önkormányzat városmarketing és turisztikai osztály vezetőjével, Öhlbaum Emesével készült, a másik pedig egy szolnoki szálláshellyel, a Garden Hotel****Wellness és Konferenciával. Kutatásom során szerettem volna átfogó képet kapni arról, hogy mit gondolnak a helyi és nem helyi lakosok, valamint a város önkormányzata és szálláshely szolgáltatója a városról, mint turisztikai desztinációról, illetve hogyan látják, milyen fejlesztések lennének még szükségesek.

A kutatásom végén levontam a konklúzióimat, a hipotéziseimet pedig elfogadtam, vagy elvetettem a vizsgálatom eredményei alapján, majd pedig a legvégén összegeztem a dolgozatom.